

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannym i wydaniu wieczornym, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświęczone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmickowski
wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy od powiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 46

Poznań, piątek dnia 29 stycznia 1932

Rok XXVII

Reforma szkolnictwa

Tytuł ten niezupełnie oddaje treść wniosętego do Sejmu projektu ustawy o ustroju szkolnictwa, bo jakkolwiek projekt przynosi zasadnicze i daleko idące zmiany dotychczasowego ustroju szkolnego, to równocześnie obejmuje całość tej ważnej dziedziny życia państwowego, czego dotychczas nie było. Istnieją bowiem poszczególne ustawy, w różnych czasach wydawane o organizacji szkolnictwa powszechnego, średniego, zawodowego, wyższego, jednolitej jednak ustawy, wiążącej różne stopnie i działy, niema. Projekty takie wnosil min. St. Grabski, potem już po przewrocie majowym szeroko dyskutowany był projekt ministerjalny, t. zw. projekt Radwana, ale żaden z nich nie dotarł do Sejmu, bo w ogniu dyskusji wykazano w nich taką ilość wad, że musiano je wycofać.

Obecnie rzecz cała odbywała się w takiej tajemnicy, możnaby powiedzieć konspiracji, że mimo udziału znacznej ilości osób wtajemniczonych, żadne wiadomości przez to koło nie przeszły.

Nim sprawą tak niesłychanie ważną dla całej naszej przyszłości zajmą się fachowe pióra, przedewszystkiem więc towarzystwa nauczycielskie, trzeba, aby i szerokie warstwy społeczeństwa, bodaj najogólniej z tym projektem się zapoznaly.

Wszyscy, z pewnością zgadzają się, że reforma jest konieczna. Wyliczyły można dziesiątki powodów, a do najpopularniejszych należą skargi uniwersytetów na niski poziom przygotowania wielu ze wstępujących do sal wyższych uczelni, a przedewszystkiem niepokojące wielka liczba słuchaczy (przeszło 40 000), którzy po skończeniu studiów, w ogromnej większości nie znajdują pracy w ojczyźnie. Z notatek dziennikarskich wiemy, że np. w Warszawie samej 2000 inżynierów jest bez posad. Zbadajmy, jak wygląda sytuacja adwokatów, lekarzy, ukończonych filozofów itd., a stwierdzić musimy, że sprawa przedstawia się groźnie i z roku na rok pogarszać się musi.

To jest pierwsze bardzo ważne zagadnienie, z którym ustawa liczyć się musi. A drugie? To zasada, że każda jednostka, według swych sił i zdolności, powinna mieć możliwość osiągnięcia najwyższych szczebli naukowo-zawodowego wykształcenia.

A wreszcie trzecie, że reforma ta przedewszystkiem zgodna być musi z interesem narodu polskiego, jako gospodarza w państwie polskiem.

Jakież wobec tych trzech zasadniczych zagadnień przedstawia się projekt? Trudno jest o dokładną odpowiedź, gdyż cały szereg artykułów ma charakter tak ramowy, że dopiero rozporządzenia wykonawcze ministra dadzą im właściwą treść. A któż odgadnie, jakie one będą? Na 58 artykułów projektu, w którego części szczegółowej od art. 4 do 52 mieszczą się przedszkola, szkolnictwo powszechne, doksztalcenie, szkolnictwo średnie ogólnokształcące, szkolnictwo zawodowe, kształcenie nauczycieli, oraz szkoły wyższe — potrzeba będzie, według projektu, przeszło 30 rozporządzeń, to w większości bardzo istotnych i decydujących o całej reformie i ustroju. Czy nie za wiele? Ktoś już nawet użył wyrażenia „luzy oświatowe...”

Podstawą organizacyjną i programową ma być siedmioletnia szkoła powszechna, która podzielona jest na trzy szczeble programowe. Pierwszy obejmuje cztery lata, drugi dwa, trzeci jeden rok nauki. Ten ostatni kończą tylko ci, którzy do żadnych innych szkół iść nie mają. Dla nich ma być po u-

W sprawie nowego ustroju szkolnictwa

Z posiedzenia dzisiejszego komisji oświatowej w Sejmie

Warszawa, 29. 1. (Tel. wł.) — Dzisiaj z rana odbyło się posiedzenie komisji oświatowej w sprawie nowego ustroju szkolnictwa. Przed porządkiem obrad posłowie Piotrowski (P. P. S.), Balicka, Kornecki (Kl. Nar.) i Chrucki (Kl. Ukr.) zwrócili uwagę na pospiech, z jakim pracę nad ustawą o ustroju szkolnym rozpoczęto i zażądali umożli-

wienia klubom zajęcia stanowiska do referatu referenta i exposé ministra. P. Jaworska B. B. jako przewodnicząca oświadczyła, że komisja będzie miała możność przedyskutowania projektu gruntownie. Następnie mówił referent Smulikowski oraz minister Jędrzejewicz. (w)

Konferencja z prezesami klubów sejmowych w sprawie obrad budżetowych

Warszawa, 29. 1. (Tel. wł.) — W godzinach południowych marszałek Świtalski odbył konferencję z prezesami klubów, z każdym oddzielnie. Na naradach tych informował ich, że sejm na posiedzeniach plenarnych będzie rozpatrywał budżet od 4 do 13 lutego włącznie. Marszałek preliniuje na te rozprawy 56 godzin, z tego 22 godziny

zastrzega dla referentów i członków rządu a 34 dla poszczególnych klubów. W ten sposób dla B. B. przypadłoby 13 godzin, dla Klubu Narodowego 5.47 godz., dla Klubu Ludowego 4.30 i t. d. Marszałek chce urządzać posiedzenia od godz. 4 po południu codziennie do godz. 11 w nocy. Ranne godziny zastrzegłoby dla obrad komisji. (w)

Nastroje strajkowe w Łodzi i na G. Śląsku

Groźba strajku generalnego w Łodzi — Strajk protestacyjny w hucie Laury

Łódź, 29. 1. (Tel. wł.) Sytuacja w Łodzi i na Śląsku znacznie się zaostrzyła. W Łodzi nie doszło do żadnego porozumienia w sprawie tramwajów. Ponieważ dyrekcja tramwajów zapowiedziała na piątek wypuszczenie 20 wozów na ważniejszych liniach, związki uchwały proklamować na sobotę strajk generalny protestacyjny. Strajk miałby objąć także część instytucji użyteczności publicznej.

Orzeczenie komisji rozjemczej w sprawie górników w Katowicach zostało z miejsca odrzucone przez Zespół Pracy, w którego imieniu prezes Związku Zawodowego Polskiego b. senator Grajek odrzucał swój protest. W niedzielę ma się odbyć w Katowicach kongres rad załogowych Zespołu Pracy, ażeby podjąć decydującą uchwałę.

Robotnicy na hucie Laury przystąpili do strajku protestacyjnego i cała załoga w sile 1400 robotników porzuciła pracę.

Oczywiście wypadki na Śląsku odbijają się bardzo silnie na stosunkach w

Zagłębiu Dąbrowskiem Na piątek z rana była wyznaczona wspólna konferencja przemysłowców z Zagłębia i Śląska. Na kopalni „Czeladź” pracę zredukowano do trzech dni w tygodniu. Zatwierdzenie czwartkowego orzeczenia w sprawie pracy górników na Śląsku przez ministerjum handlu i przemysłu ma nastąpić w ciągu dnia dzisiejszego. (w)

Łódź, 29. 1. (PAT.) Sytuacja strajkowa tramwajarzy nie uległa w ciągu dnia wczorajszego żadnej zmianie. Dyrekcja Kolej Elektrycznych w Łodzi wystosowała do wszystkich pracowników pismo, wzywające do zgłoszenia się do pracy do dnia 5 lutego względnie oddania kożuchów, torb i ekwipunku. W ciągu dnia wczorajszego dyrekcja poczyniła przygotowania do uruchomienia tramwajów i dziś ukazało się kilka wagonów. Obsługę wagonów, które wyruszyły na miasto stanowią kontrolerzy oraz nowo zaangażowani pracownicy.

Bank Francuski

Paryż, 29. 1. (PAT.) Zgromadzenie akcjonariuszów Banku Francuskiego przyjęło sprawozdanie dyrekcji oraz uchwalilo dywidendę za r. 1931 w wysokości 635 fr. od akcji. W r. 1930 wylacono dywidendę 620 fr. od akcji.

Złoto, będące w posiadaniu Banku, osiągnęło pod koniec 1931 r. wartość 15 miliardów franków, co stanowi 60,77 procent pokrycia emitowanych banknotów. Ustawowa wysokość pokrycia emisji wynosi 35 procent.

kończeniu szkoły obowiązkowe dokształcanie do 18 roku życia.

Po pierwszym szczeblu szkoły powszechnej (4 lata) może młodzież udać się do szkół zawodowych niższego stopnia, po drugim do czteroletniego gimnazjum lub do szkół zawodowych stopnia gimnazjalnego. Po ukończeniu gimnazjum może młodzież iść do dwuletniego liceum zróżniczkowanego na różne wydziały, zależnie od grup przedmiotów, albo do szkół zawodowych stopnia licealnego z nauką od 2—3 lat, albo do 3-letniego liceum pedagogicznego, które ma zastąpić dzisiejsze seminarja. Absolwenci wszelkiego rodzaju liceów, oraz szkół stopnia licealnego, którzy wykażą się świadectwem, kwalifikującym do studjów wyższych, mogą

studjować w szkołach wyższych, w charakterze studentów zwyczajnych.

Budowa więc — o ile chodzi o teoretyczną konstrukcję — przejrzysta, na każdym stopniu pozwalająca młodzieży na wybór zakładu i kierunku, stosownie do zdolności i do zamiłowań. Chodzi o to, by jednostki zdolne i wartościowe nie marnowały się wskutek początkowej omyłki przy zbyt wczesnym wyborze drogi. Ale praktyczna strona projektu budzi daleko idące wątpliwości.

I tak, nie wspomniano ani słowem o projekcie, czy przejścia z jednej szkoły do drugiej, np. po szóstej powszechnej do gimnazjum, a z gimnazjum do liceum odbywają się z egzaminem wstępnym, czy bez. Jest to rzecz zasadnicza, jeśli chcemy podnieść poziom tak

szkolnictwa średniego jak i wyższego. Muszą być sita i to dosyć gęste, aby naprawdę tylko prawdziwie zdolne i cenne jednostki przechodziły do elity społeczeństwa, które kiedyś prowadzi im przyjdzie. Nie stać nas zresztą na to, aby przepelnić licea i szkoły wyższe w wysokim procencie miernotami, których kształcenie tyle kosztuje, a które w rezultacie niczego nie skończą.

Krytycznie usposabiać też musi opancie gimnazjum na sześciu klasach szkoły powszechnej. Zdajemy sobie bowiem sprawę z tego, że najwyższe zorganizowane szkoły powszechne z których można będzie przechodzić do gimnazjów, znajdują się tylko w miastach. Wieś, prawie bez wyjątku, ma szkolnictwo niżej zorganizowane, a wobec trudnych warunków finansowych i innych, stan ten nie ulegnie zmianie zasadniczej ani za 50 lat. A przecież na wsi mieszka 75 proc. ludności Polski, której w ten sposób znacznie utrudni się kształcenie dzieci, stwarzając natomiast przywilej dla miast, a więc poza miastami zachodniej Polski — dla silnej w reszcie miast mniejszości żydowskiej.

A dalej zastrzeżenia od innej strony praktycznej: Wyobraźmy sobie, że w jakiejś wiosce znaleźli się zdolni kandydaci, których warto kształcić. Na miejscu mają tylko pierwszy szczebel szkoły powszechnej, bo wioska mała Po czterech latach, na drugi szczebel muszą się udać do jakiejś siedmioklasowej szkoły w najbliższym miasteczku. Po dwu latach muszą przenieść się do gimnazjum, do innego miasta, bo gimnazjum w miasteczku niema. Ponieważ w mniejszych miastach będą tylko gimnazja, nasi więc młodzieńcy po raz czwarty muszą zmienić i szkołę i miasto, aby dostać się do liceum. Zdobyć więc średniego wykształcenia wymagałoby w ciągu 12 lat czterokrotnej zmiany zakładów i miejscowości. To nie będą wyjątki, takich wypadków będzie wiele. Jest to bardzo ujemna strona projektu, bo taka za częsta zmiana szkół i nauczycieli, z punktu widzenia zasad pedagogicznych, jest niekorzystna.

Możnaby tę ilość zmian zmniejszyć, tworząc sześcioklasowe gimnazja, to znaczy dołączając i do gimnazjów ów drugi szczebel szkoły powszechnej, jako podbudowę, przyczem ci uczniowie, którzy kończyliby obydwie szczeble w szkole powszechnej, przechodziliby do klasy trzeciej sześcioklasowego gimnazjum. Usunęłyby się w ten sposób ujemne strony rozdrobnienia i częstych zmian.

Konieczną również byłoby rzeczą podkreślenie, jeśli nie w ustawie samej, to w rozporządzeniu (a w ustawie winno to być zaznaczone) jakie uprawnienia dają poszczególne stopnie. Rodzice w pierwszym rzędzie o to pytają i dlatego w dzisiejszych warunkach wszyscy chcą kończyć całe gimnazjum, bo ono dopiero daje uprawnienia w różnych kierunkach.

W końcu sprawa finansowa. Projekt nie wymaga powiększenia budżetu oświatowego, raczej tkwią w nim możliwości redukcji. Nietylko oczywiście w skróceniu droższych lat gimnazjalnej nauki, w tendencji do zmniejszenia ilości studentów wyższych uczelni, ale i w uprawnieniach dla ministra, z projektu wynikających, jak np. możliwości zmniejszenia ilości lat nauki w szkole powszechnej na pewnych obszarach państwa itd. Mimo to nie można zataić, że cały projekt jest radykalnym eksperymentem, który ma objąć obszar całej Rzeczypospolitej Polskiej.

Na zakończenie apel do nauczycielstwa. Ponieważ projekty dzisiaj bardzo szybko stają się ustawami, należy możliwie szybko przedyskutować projekt powyższy, a uwagi swoje podać za pośrednictwem swych centrali do ciał ustawodawczych.

Niebywale wykrety B. B. w sprawie sfalszowanej instrukcji Stron. Nar.

P. Adam Skwarczyński, referent spraw politycznych w kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej, ogłosił w warszawskiej „pulkownikowskiej” „Gazecie Polskiej” (nr. 10) uwagi o pracy społecznej obozu narodowego, oparte na obszernych przytoczeniach leżącej, przed nim, jak mówił, instrukcji Stronictwa Narodowego o t. zw. pracy grupowej. Przytoczenia te powtórzył warszawski „Express Por.” (nr. 13), lwowskie „Słowo Pol.” (nr. 12), oraz ponownie „Gaz. Pol.” (nr. 17), jako dowody nieuczciwych sposobów działania Stronictwa Nar. na gruncie pracy społecznej. Oprócz tego niektórzy posłowie B. B., z p. Polakiewiczem na czele, zaczęli się już i w komisji budżetowej Sejmu powoływać na tę instrukcję.

„Kurjer Poznański” oraz inne pisma obozu narodowego zamieściły dokładne stwierdzenie, że instrukcja Stronictwa Nar. na którą się powołuje p. Skwarczyński, nie istnieje, a wszystkie przytoczone zdania są od początku do końca zmyśnione w całości, prawdziwa zaś instrukcja Stronictwa Nar. w sprawie pracy grupowej (L. dz. 970/28) oparta jest na zasadach oczywiście zupełnie innych, jak wskazano przez przytoczenie dosłowne odpowiedniego ustępu prawdziwej instrukcji. Zarazem zakończono to stwierdzenie fałszerstwa wezwaniem w stronę p. Skwarczyńskiego: „A teraz niech p. Skwarczyński pokaże swą instrukcję i niech dokładnie objaśni, skąd ją wziął, po nitce do kłębka, aby ujawnić fałszerza”.

Otóż p. Adam Skwarczyński, po tygodniu, ogłasza („Gazeta Pol.” nr. 28) odpowiedź, która jest czemś niebywałem, jako objaw wykręcania się po tak zamaszystem wystąpieniu, gdyż oto co powiada p. Skwarczyński, jakby zdziwiony:

„Wbrew mej prośbie wszczęcia dyskusji i dania głębszej argumentacji dla swojej własnej metody pracy społecznej... pomija całą pozytywną część mego artykułu. Istotny ustęp moich uwagań to dla autora polemiki ustęp, omawiający instrukcję Stronictwa Narodowego o t. zw. pracy grupowej. Autor twierdzi, że tekst, na którym się opieram, jest fałszywką... Jednym słowem, zamiast rzetelności, formalistyka, zamiast dyskusji gra”.

Prostu oczom trudno uwierzyć. Oświadczają mi, że oparł swoje wywody na fałszerstwie. A on odpowiada:

Kto rozmawia w Niemczech po polsku naraża się na gwałty

Nawet prasa „demokratyczna” pochwała ekscesy bojówek hitlerowskich na Mazurach

Jak cyniczne stanowisko w stosunku do zajęć w Jedwabnie i Jedwabnie zajęła prasa niemiecka, o tem świadczy choćby artykuł, zamieszczony w „liberalnej” i „demokratycznej” „Vossische Zeitung”. Czytamy tam, że działacze polscy, którzy przybyli do Jedwabna, poczynili „provokacyjne propozycje” („provokatorische Vorschläge”) założenia w tem miasteczku szkoły polskiej. Zdaniem więc „Voss. Ztg.” działalność zmierzająca do tworzenia prywatnych szkół polskich (co jest dozwolone na podstawie rozporządzenia rządu pruskiego z d. 31 grudnia 1928 r.) stanowi „provokację”!

Nie dość na tem. We wspomnianym artykule „Voss. Ztg.” (mającym charakter redakcyjny), czytamy dalej dosłownie, iż działacze polscy, w czasie swego pobytu w Jedwabnie „...sprachten hochpolnisch. Damit riefen sie eine ungeheure Erbitterung hervor, die sich in einer Tracht Prügel entlud. Zwei Landjäger mussten die Agitatoren von der Wut der Menge schützen. Einer von ihnen trug eine Verletzung davon und begab sich in das Krankenhaus in Neidenburg” („...rozmawiali polszczyzną literacką. Przez to wywołali niesłychane rozgoryczenie, które wyładowało się w legich cieżach. Dwóch żandarmerów musiało chronić agitatorów przed wściekłością tłumu. Jeden z nich odniósł ranę i udał się do szpitala w Niborku”).

A więc czołowy organ „demokracji” niemieckiej najwyraźniej pochwała fakt, że banda rozjuszonych bojówkarzy hitlerowskich napadła polskich działaczy oświatowych zato tylko, iż rozmawiali między sobą po polsku — i to w miasteczku, w którym więcej, niż połowę mieszkańców, stanowią polscy mazurzy. — Dodać należy, że owe „cie-

że to formalistyka. Co więcej, p. Adam Skwarczyński dodaje:

„Naturalnie gdyby o grę chodziło, mógłbym spróbować do niej stanąć, a na jej końcu pokazałoby się dopiero, kto „leży”. Albowiem dane, jakie posiadam, a także całkowite brzmienie omawianej instrukcji nie pozwalają mi jej uznać za fałszywkę. Być może zresztą, że publicysta, polemizujący ze mną, nie „wyplera się”, ale myśli to co pisze. Gdyż, jeśli o tekst „instrukcji” chodzi, może poprostu do rąk redaktora, polemizującego ze mną, nie doszedł. Przecież jest w tym tekście i taki ustęp: „Praca nasza nie jest tajna ani w stosunku do władz powiatowych, ani w stosunku do społeczeństwa, jest jednak poufna... Ponadto należy informować członków o zadaniach i metodach jedynie w miarę potrzeby” (podkreślenie moje). Ale oświadczenie nie lubię „gry”, uważam ją za bezpłodną. Wolę więc narazie wstrzymać się tymczasem od niej i ponowić propozycję dyskusji rzeczowej”.

A zatem p. Adam Skwarczyński, referent spraw politycznych w kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej, uważający za formalistykę sprawę fałszerstwa:

1. zamiast pokazać tę swoją instrukcję i powiedzieć dokładnie, skąd ją wziął, oraz szukać dalej do źródła, jak go wezwano, powiada, że dane i brzmienie — nie pozwalają mu uznać jej za fałszywkę;

2. usiłuje wmawiać, że to oświadczenie w redakcji pisma narodowego może nie znać tej instrukcji, bo mogła do niego nie dojść, zatajając, iż wyraźnie powiedziano, że to z zarządu głównego Stronictwa Nar. otrzymały pisma obozu narodowego stwierdzenie fałszerstwa;

3. na poparcie tych swoich dwu wykretów przytacza jeszcze jedno zdanie — sfalszowanej instrukcji;

4. ale dodaje, że — oświadczenie nie lubi gry i woli nie mówić o fałszerstwie, lecz chciałby, aby z nim wszczęło — rzeczową dyskusję.

Nikt nie zaprzeczy, że jest to okaz istotnie niebywały, okaz, godny „sanacji moralnej” i jej dostojnych protektorów.

Jakże teraz wyglądają wraz z p. Skwarczyńskim, referentem spraw politycznych w kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej, czołowe pisma obozu rządowego oraz postowie z B. B. z p. Polakiewiczem na czele, wojujący fałszywką?

gi”, o których pisze „Voss. Ztg.”, polegały na tem, iż jednego z Polaków, p. Zalewskiego, bojówkarze hitlerowscy poranili w taki sposób, iż w dwóch miejscach nastąpiło pęknięcie czaszki. W szpitalu niborskim dokonać musiało u p. Zalewskiego trepanacji czaszki.

Skoro w ten sposób zachowuje się „Vossische Ztg.”, trudno się dziwić, że taki np. „Ostland”, redagowany przez p. Ginschela, b. redaktora „Posener Tageblattu”, w nr. 4 z d. 22 b. m. wprost zachęca się zająciami w Jedwabnie, pisząc, że „agitatorzy polscy” otrzymali tam „dobre zastużone policzki” („wohl verdiente Ohrfeigen”). Pismo to zresztą swego czasu z podobną radością, a nawet entuzjazmem donosiło o nielichanych zajęciach w Wojstawowej Dąbrowie na Kaszubach pruskich, gdzie bojówka, złożona z 250 drabów z „Stahlhelmu”, złożyła dowód swego „heroicznego” patriotyzmu przez rozpedzenie zabawy polskich dzieci szkolnych i zdemolowanie lokalu szkoły polskiej.

W podobny sposób piszą o zajęciach w Jedwabnie i inne pisma niemieckie, przyczem niektóre z nich, pragnąc widocznie znaleźć przynajmniej jakiś pretekst do usprawiedliwienia tego, co się stało, kłamią, jakoby „agitatorzy polscy” obiecywali gospodarzom mazurskim „większe sumy pieniędzy” za posyłanie dzieci do szkoły polskiej. Jest to oczywiście równie głupie i bezsensowne kłamstwo, jak rozpuszczona niedawno przez „Berliner Börsen-Zeitung” wiadomość, jakoby Polska przeznaczyła na propagandę polską w powiecie sztumskim w latach powojennych 10 milionów złotych. Wiadomość ta, nawiasem powiedziawszy, została rozkolportowana także drogą radiową przez

agencję niemiecką „Telegraphen - Union”.

Pomijając jednak te tendencyjne bajki niemieckie, których cel jest aż nadto przejrzysty, pozostaje faktem, że kto rozmawia po polsku na obszarze państwa niemieckiego, choćby to było w okolicach, zamieszkałych przez ludność polską, naraża się na najdziksze gwałty, nawet utratę życia. — I że fakt ten pochwalany jest nawet przez „demokratyczną” prasę niemiecką.

Porównajmy to teraz z tem, jak Polacy odnoszą się w swem państwie do osób, mówiących po niemiecku. Cała prasa niemiecka, nie wyłączając gazet hakatystycznych, wielokrotnie już musiała stwierdzić, że zarówno w Poznaniu, Bydgoszczy, jak w Warszawie, czy Krakowie, osoby, rozmawiające po niemiecku, nietylko nie są narażone na najmniejsze przykrości, ale że wszyscy — poczynając od policjanta, a kończąc na kelnerze w kawiarni, czy ekspedjencie — z całą uprzejmością porozumiewają się z nimi w języku niemieckim.

Świeżo stwierdziła to także sama „Vossische Zeitung” w korespondencji p. Güntra Kummetsa p. t. „Sportreise durch Polen” (w nr. z d. 15 stycznia r. b.). Autor opisując swą podróż po Polsce, zaznacza, że zarówno on, jak i jego towarzysze traktowani byli wszędzie „uprzejmie i przyjaźnie” („zuvorkommend und freundschaftlich”). — „Wszyscy prawie w Polsce — pisze p. Kummetz — mówią po niemiecku i zachowują się najuprzejmiej” („Man spricht fast allgemein deutsch und kommt liebenswürdig entgegen”).

Nawet skrajnie antypolska „Deutsche Allgemeine Zeitung” w artykule p. Paula Fechtera, poświęconym Poznaniu, stwierdza, iż wszędzie w Poznaniu, na zapytanie w języku niemieckim otrzymuje się odpowiedź w tymże języku.

Tak się przedstawiają fakty. Ciekawi jesteśmy, czy Niemcy powiedzieli na to, gdyby — wzorem stosunków na Mazurach — sołtysy w Polsce bili gospodarzy niemieckich, przychodzących do nich w sprawach urzędowych, a osobom, rozmawiającym np. w kawiarniach po niemiecku, rozbijano czaszki przy pomocy pałek i kamieni?

Głos z Genewy o Brześciu

Do ważniejszych głosów zagranicznych w sprawie Brześcia i rozprawy brzeskiej zaliczyć trzeba uwagi dziennikarza szwajcarskiego p. Williama Martina, który na naczelnym miejscu „Journal des Genève” (nr. 18) opisuje szczegółowo prześladowanie więźniów brzeskich oraz ich proces.

Ze względów „cenzuralnych” nie możemy tego opisu i towarzyszących im bolesnych uwag krytycznych powtórzyć poza poniższymi ustępami:

„Powstrzymamy się od wyciągnięcia ogólnych wniosków z tych pożałowania godnych zdarzeń. Nie można jednak się powstrzymać od stwierdzenia, że wyrządzają one ogromną krzywdę narodowi polskiemu, który za to nie jest odpowiedzialny. Polska, która zmartwychwstała dzięki sympatii świata, bez zapominania oczywiście o własnej jej energii, długo jeszcze zależeć będzie od tej sympatii. Zagrożona z wszystkich stron, musiałaby ona prawdopodobnie ulec, gdyby jej nie podtrzymało czynne współzdziałanie narodów bezinteresownych.

„System polski popelnia zło przeciw swemu narodowi, gdy dla zadośćuczynienia celom polityki wewnętrznej zaciera promienny obraz, w jakim niedługo Europa widziała uciśnioną Polskę...”

„Przypomnimy słynną zasadę: *justice fundamentum regnorum*”.

Rozważania p. Williama Martina są tem ważniejsze, że odzwierają się one w Genewie, gdzie stale odgłos jest znaczny, a gdzie obecnie zaczynają się wielkie prace międzynarodowe.

Kondolencje

Z powodu zgonu s. p. Józefa Kiedronia, zarząd główny Stronictwa Narodowego wysłał do p. Zofji Kiedroniowej depeszę treści następującej:

„W poczuciu bolesnej straty poniesionej przez zgon s. p. Józefa Kiedronia, członka rady naczelnej Stronictwa Narodowego, zasłużonego i ofiarnego bojownika o polskość Śląska, współtwórcy polityki morskiej Polski, nieugiętego bojownika o wielkie ideały narodowe, zarząd główny Stronictwa Narodowego przesyła Czcigodnej Pani wyrazy głębokiego współczucia. (—) Bartoszewicz, Jasiukowicz, Wierczak”.

Zarząd główny Stronictwa Narodowego wysłał do p. Juljanowej Święcickiej następującą depeszę kondolencyjną:

„Głęboko przejęci zgonem s. p. Juljana Adolfa Święcickiego, niestrudzonego bojownika o wolność i prawa moralne narodu, zasłużonego pracownika na polu historii i literatury polskiej, przesyłamy Szanownej Pani wyrazy szczerzego współczucia. Zarząd Główny Stronictwa Narodowego: (—) Bartoszewicz, Jasiukowicz, Wierczak”.

Wyjaśnienie „Polskiego Radja”

(KAP) Na zapytanie nasze, skierowane do dyrekcji „Polskiego Radja” otrzymaliśmy następujące wyjaśnienie w sprawie odczytu o „Nowem prawie małżeńskim”, nadanego przez rozgłośnię warszawską w dniu 23 stycznia 1932 r.

Odczyt ten był nadany w dziale zwanym „Na widnokręgu”; w dziale tym co sobota nadawane są odczyty o sprawach aktualnych, których treści w zwykłym czasie układania programów t. j. na trzy tygodnie przed ich nadawaniem, ustalać nie podobna. Zwykła więc kontrola odczytów „Na widnokręgu” odbywa się prawie że w ostatniej chwili przed ich wygłoszeniem. Z powodu niedopatrzenia biurowego odczyt o prawie małżeńskim nie został poddany przed jego wygłoszeniem zwykłej kontroli dyrekcji.

Mamy nadzieję, że na przyszłość dyrekcja „Polskiego Radja” będzie ostrożniejsza w dopuszczaniu do głosu zagadkowych postaci w rodzaju p. Saczyńskiego.

Ze Zjednoczenia Polskich Pisarzy Katolickich

(KAP) Dnia 27 bm. w siedzibie Katolickiej Agencji Prasowej odbyło się pod przewodnictwem p. prof. Haleckiego posiedzenie konstytucyjne Zjednoczenia Polskich Pisarzy Katolickich, na którym przyjęto protokoły zjazdu pisarzy katolickich w Warszawie w dniu 17 stycznia rb., oraz obradujących komisji. Po wysłuchaniu sprawozdań przewodniczącego prof. Haleckiego i sekretarza generalnego p. Brzezińskiego wybrano komisję do opracowania regulaminu komitetu organizacyjnego, który będzie kontynuował swoją działalność do chwili zatwierdzenia przez odpowiednie władze uchwalonego statutu Zjednoczenia Polskich Pisarzy Katolickich.

Przedmiotem obrad przyszłego posiedzenia komitetu organizacyjnego, które się odbędzie w lokalu KAP-owej (Miodowa 17) w przyszłą środę, dnia 3 lutego rb. o godz. 18, będzie omówienie programu prac Zjednoczenia, który przedstawi ks. prał. Kaczyński.

Z Stronictwa Narodowego

Koło w Puszczykowie

Plenarne zebranie Koła odbędzie się w niedzielę 31 bm. o godz. 16 w lokalu p. Siłskiego. Na porządku obr. d. referaty o ważności wyborów do rad gminnych i o Żydach. Zarząd.

Walne zebranie koła śródmieście

W salce Stronictwa Narodowego odbyło się walne zebranie Koła Śródmieście. Zagaił je prezes Koła, p. red. J. Herniczek, proponując na przewodniczącego p. prezesa T. Powidzkiego, a na sekretarza p. red. T. Kraszewskiego. Sprawozdanie z działalności sekretarza wygłosił p. red. S. Śliwiński informując o pracy Koła w ciągu roku, o referatach na zebraniach miesięcznych i udziale członków zarządu w organizacjach społecznych. Sprawozdanie kasowe przedstawił p. red. W. Ujma, a p. Czarczyński w imieniu komisji rewizyjnej stwierdził wzorowy stan ksiąg kasowych.

Dłuższe przemówienie wygłosił następnie prezes p. red. Herniczek, dając w niem pogląd na rozwój Koła w ciągu roku i na obecną sytuację polityczną. W ożywionej dyskusji zabierali głos pp. Szkudlarek, Czarczyński i Piechowiak, poczem przewodniczący p. prez. Powidzki zreasumował dyskusję, wyciągając z niej wskazówki dla przyszłej pracy zarządu.

Po jednomyślnym udzieleniu powitowania ustępującemu zarządowi wybrano nowe władze w następującym składzie pp.: red. Herniczek — prezes, dr. Szajb, red. Ujma, Szkudlarek, Czarczyński, red. Śliwiński, red. Kraszewski Eliński, Przybylski i Calka — członkowie. (tk)

W pierwszych 10-ciu latach

winna każda matka dziecko swe myć i kąpać tylko za użyciem czystego łagodnego

MYDŁA DLA DZIECI NIVEA

Dziecko będzie jej za to wdzięczne, gdyż zaoszczędzi sobie w przyszłości wiele kłopotów o zachowanie dobrej cery. Mydło Nivea jest wyrabiane według przepisów lekarskich specjalnie dla wrażliwej skóry dziecka.

Cena: Zł. 1.20

Przed napudrowaniem twarzy

zaleca się koniecznie przysposobić odpowiednio cerę

KREM NIVEA

aby nie uciepiała wskutek używania pudru i szminki. Po natarciu Kremem Nivea przylega puder ub szminka lepiej do skóry Krem Nivea wnika w głąb skóry przez co oczyszcza pory skórne z kurzu i pozostałości po pudrze. W ten sposób zapobiega Krem Nivea tworzeniu się fald i zmarszczek, a skóra pozostaje młodzieńczo świeża. Krem Nivea zawiera Eucerin, który działa odżywczo na tani skórę. Na tem opiera się jedyna w swoim rodzaju działająca Krem Nivea na skórę i cerę. Żaden inny krem toaletowy nie zawiera Eucerynu.

Krem Nivea po Zł. 0.40 do 2.60

Wyrób krajowy firmy PEBECO, Sp. Akc. w Poznaniu

Pw 10 2307 - N 1193/67

DZIAŁ GOSPODARCZY

Porozumienie w sprawach podatkowych

Ustalenie wymiaru podatku dochodowego

W dalszym ciągu zamieszczamy wytyczne praktycznej procedury podatkowej, obowiązujące przy ustalaniu podatków: dochodowego, obrotowego, przymusowym ściąganiu zaległości podatkowych i licytacjach. Są one tem cenniejsze, dla każdego podatnika, że treść ich interpretowano szczegółowo na specjalnej konferencji przedstawicieli Izby Przemysłowo-Handlowej i Izby Skarbowej, w obecności ich prezesów, p. Sew. Samulskiego i F. Świtalskiego.

II.

Doliczanie do dochodu podatkowego spółek akcyjnych pensyj osób wymienionych w ustępie 3 art. 21 ponad oznaczony w ustawie procent kapitału zakładowego

Z zainteresowanych kół podniesiono, że Izba Skarbowa niesłusznie dolicza do sumy wynagrodzenia wskazanych wyżej osób wynagrodzenie rad nadzorczych, które w niektórych wypadkach wprawdzie pobierają stałe wynagrodzenie, lecz nie biorą stałe czynnego udziału w przedsiębiorstwie, stanowiąc tylko organ kontrolny.

Izba Skarbowa stwierdza, że stosuje się do okólnika min. skarbu z 6 marca 1931 r. l. dz. V. 1348/2/31, który brzmi:

„Za osoby, podpadające pod postanowienia art. 21 ustęp trzeci ustawy o podatku dochodowym należy uważać osoby, wchodzące w skład zarządu, rad nadzorczych i komisji wykonawczych i komisji rewizyjnych w charakterze członków lub ich zastępców oraz osoby upoważnione do samodzielnego prowadzenia całego przedsiębiorstwa, których czynny udział w zarządzie przedsiębiorstwa, uwarunkowany jest określeniem zgóry tak rodzaju i zakresu tego czynnego udziału, jak i wymiaru wynagrodzenia za świadczoną pracę, chociażby w wysokości procentowej, jednak ustalonej conajmniej co do należności i warunków wypłaty.

„Wynagrodzenie zaś osób, wchodzących wprawdzie w skład zarządu, rad nadzorczych i komisji wykonawczych, jednak nie spełniających żadnych konkretnych zgóry określonych czynności w związku z zarządzeniem przedsiębiorstwa, a zatem wynagrodzenie nie za pewne konkretne, zgóry określone czynności, podlega doliczeniu do dochodu podatkowego, ponieważ nie może być uznane za koszt osiągnięcia, zachowania i zabezpieczenia przychodów w rozumieniu art. 6 ustawy. Tego rodzaju wynagrodzenie jest wydatkiem niezwiązanym z osiągnięciem dochodu.

„W związku z powyższym, przy ocenie kwot wypłaconych osobom wyższej administracji przedsiębiorstw, należy rozprzeżewszystkiem zbadać i ustalić, czy kwoty wypłacone poszczególnym osobom mogą być uznane za koszt osiągnięcia zachowania i zabezpieczenia przychodów w rozumieniu art. 6 ustawy. Kwoty wypłacone osobom, które nie spełniają danych zgóry konkretnie oznaczonych czynności dla przedsiębiorstw, należy doliczyć do dochodu podatkowego w myśl art. 6 i 21 ustawy, jako wydatek niezwiązany z osiągnięciem dochodu. Natomiast zgóry określone wynagrodzenie osób wyższej administracji przedsiębiorstwa za pewne konkretne, chociażby niestałe spełniane czynności, jakkolwiek jest kosztem osiągnięcia dochodu zasadniczo potrącalnym w myśl art. 6 ustawy, — podlega doliczeniu do dochodu podatkowego”.

Opisy z tytułu amortyzacji przedmiotów majątkowych

Opisy z tytułu amortyzacji przedmiotów majątkowych, służące i konieczne, zmniejszają dochodowość danego przedsiębiorstwa do wymiaru podatku dochodowego. Szablonowe stosowanie pewnego procentowego opisu nie daje się zastosować. Na tle ustalania wysokości opisu amortyzacyjnego dochodzi do nieporozumień pomiędzy władzą wymiarową a podatnikami. W tej sprawie wyjaśniono na konferencji:

W wypadkach, w których stosowane przez podatników normy amortyzacyjne odbiegają od norm podanych w

rozporządzeniu wykonawczem do ustawy i władze wymiarowe mają wątpliwości co do słuszności stosowanych odpisów, powinni być słuchani rzeczoznawcy. Zeznania tych rzeczoznawców będą stanowiły podstawę do odpisów również przy wszystkich następnych wymiarach podatku.

Osobno omawiano sprawę amortyzacji budynków, a to w związku z ostatnią instrukcją Izby Skarbowej, według której rzekomo odpisy amortyzacyjne nie mogą przekraczać 10—15 proc. przychodu brutto z danego budynku.

Izba Skarbowa stwierdza, że takiej instrukcji nie wydała; poleciła natomiast podległym władzom obliczać odpisy z tytułu amortyzacji dotychczas praktykowanym sposobem, tj. w procentach od wartości nieruchomości, a dla orientacji tylko wskazała przy tem, że normalnie odpisy te powinny wynosić mniejwięcej 10—15 procent przychodu brutto. Obecnie jest spornem, jaką wartość należy przyjąć jako podstawę do obliczania odpisów, czy wartość rynkową — jak domagają się tego podatnicy, czy też wartość pierwotną (nabycia), jak uznała za słuszną Izba Skarbowa. Sprawę przedstawiono min. skarbu do rozstrzygnięcia.

Doliczanie do dochodu podatkowego: 10 proc. dodatku, odsetek i kosztów egzekucyjnych

Dziesięć-procentowy dodatek pobierany do podatku dochodowego nie jest potrącalny od dochodu, podlegającego opodatkowaniu; takie stanowisko zajął Najwyższy Trybunał Administracyjny w wyroku z 4. IX. 1931 r. l. rej. 8520/30.

Potrącalne są natomiast (od dochodów ustalonych na podstawie ksiąg handlowych) wszelkie pobrane przez władze odsetki, kary za zwłokę i koszty egzekucyjne.

Ustalenie wymiaru podatku obrotowego

W podatku obrotowym wymaga wyczerpującego omówienia kwestja badania i oceny ksiąg handlowych. Wobec ostatniej noweli do ustawy o państwowym podatku przemysłowym, wprowadzającej również pewne nowe postanowienia co do ksiąg handlowych, postanowiła Izba Przem.-Handlowa omówić to zagadnienie osobno.

Podatek obrotowy przy sprzedaży zboża Państw. Zakładom Przemysłowo-Zbożowym

Sprzedaż zboża P. Z. P. Z. jako hurtowa (art. 7), podlega pół procentowej stawce podatkowej; niesłusznie zakwalifikowano ją w niektórych wypadkach pod 2-procentową stawkę.

Sprzedaż komisowa na rachunek producentów rolnych

Władze skarbowe nie uznały w przedsiębiorstwach zbożowych komisów, prowadzonego na rachunek producentów rolnych. Ministerstwo skarbu natomiast upoważniło Izbę Skarbową do obniżania stawki z 0,5 proc. do 0,2 proc. na indywidualne wnioski. Już wniesione wnioski zostaną najdalej w ciągu 3-ch tygodni

ostatecznie zatwierdzone. Egzekucji co do sum, które mają być umorzone, władze nie będą prowadziły.

Przymusowe ściąganie zaległości podatkowych
Obowiązek upomnienia dłużnika

Zdaniem Izby Przem.-Handlowej są władze egzekucyjne obowiązane, przed przystąpieniem do przymusowego ściągnięcia zaległości, wezwać płatnika do zapłaty zaległości pod rygorem przymusowego ściągnięcia w razie nieuiszczenia ich w terminie 14-dniowym od daty doręczenia wezwania. Wynika to z § 17 instrukcji, jaką wydało min. skarbu 17. V. 1926 r. oraz obowiązującego jeszcze rozporządzenia z 15. IX. 1899 r. Izba uważa, że upomnienia powinny być indywidualne. Władze wynikającego z powyższych przepisów obowiązku upomnienia nie spełniają, gdy wzywają płatników do zapłaty przy pomocy prasy lub publicznych obwieszczeń.

Izba skarbową zajmuje stanowisko przeciwnie, uważając dotychczasową praktykę za prawnie uzasadnioną; na poparcie tego przytacza opinię Prokuratorji Generalnej. Uznając jednak celowość upomnień indywidualnych przyrzekł przez Izby Skarbowej wydać podległym władzom zalecenie, by płatnikom z reguły doręczano upomnienia na kilka dni przed przystąpieniem do egzekucji. Przy tej okazji zwróci Izba Skarbowa również uwagę na to, że upomnienia, jak też wszelkie zawiadomienia władzy, należy doręczyć samemu podatnikowi, a dopiero jeżeli doręczający go nie zostanie, powinien je doręczyć upoważnionej do

odbioru osobie, a na wezwaniu stwierdzić datę doręczenia.

Ulgi w spłacie zaległości podatkowych

W odraczaniu terminów płatności i rozkładaniu zaległości na raty, poleciła Izba Skarbowa władzom postępować liberalnie. Natomiast odmienne stanowisko zajmuje Izba co do umarzania zaległości, a to nie tylko ze względów fiskalnych, lecz również ze względu na konieczną sprawiedliwość w obciążeniu podatkiem. Często umorzenia stałyby się bowiem premją dla opieszalszych płatników.

W jakich warunkach mają odbywać się licytacje

Izba Skarbowa zwróciła podległym władzom egzekucyjnym uwagę, że na pierwszej licytacji sprzedaż zajętych przedmiotów poniżej wartości szacunkowej — jest niedopuszczalna. Izba zarządziła pozatem, by w wypadkach, w których na drugiej licytacji najwyższa podana cena znacznie odbiega od ceny szacunkowej — licytacji nie przeprowadzano. W tych wypadkach mają władze skarbowe starać się uzyskać cenę możliwie jak najwyższą przez sprzedaż przedmiotów z wolnej ręki. W razie zajęcia większej ilości lub całkowitego zapasu towarów, czy też urządzenia dłużnika, będą władze starały się uzyskać odpowiedniego nabycyc na całość.

Podległe władze egzekucyjne mają ściśle przestrzegać, by przedmiotów, niezbędnych do prowadzenia przedsiębiorstwa nie zajmowano, a w każdym razie powinny one najdalej w ciągu 3 dni od dnia zajęcia być wyłączone.

KRONIKA GOSPODARCZA

PODATKI I OPŁATY

(p) **Podatek dochodowy.** Izba Przemysłowo-Handlowa w Warszawie zwróciła się do ministerstwa skarbu z prośbą o przedłużenie terminu składania zeznań o dochodzie za rok 1931 oraz wpłacenia zaliczki na podatek dochodowy do 1 maja b. r.

Z KRAJU

(k) **W sprawie zakazu przywozu niektórych towarów.** W związku z nową listą zakazu przywozu niektórych towarów, obowiązującą od 1 stycznia b. r., komunikujemy co następuje: a) odośne rozporządzenie nie dotyczy towarów zalegających w dniu wejścia w życie odośnego rozporządzenia w celnych składach urzędowych, kolejowych i pocztowych, oraz w składach nieurzędowych, pozostających pod zamknięciem celnym. b) nadanych do bezpośredniego przywozu do polskiego obszaru celnego najpóźniej w dniu wejścia w życie odośnego rozporządzenia. c) ile towary te będą zgłoszone do odprawy celnej w ciągu dni 30 od wejścia w życie wspomnianego rozporządzenia. d) objętych ustawą z dnia 24 maja 22 r. w przedmiocie ratyfikacji konwencji niemiecko-polskiej, dotyczącej Górnego Śląska, podpisanej w Genewie dnia 15 maja 1922 r. e) objętych przepisami o obrocie warunkowym uszlachetniającym i reparacyjnym. f) objętych zwolnieniami od cła na mocy rozporządzenia o taryfie celnej i zwolnieniami od cła względnie cłami ulgowymi na mocy rozporządzenia o ulgach celnych. (az)

(k) **Świadczenia pochodzenia na przywóz z Niemiec jelit.** Jelit wprowadzane z Niemiec do Polski muszą być zaopatrzone w świadectwo pochodzenia, którego wzór został uzgodniony przez ministerstwo rolnictwa z odośnymi władzami niemieckimi, stosownie do przepisów § 2 rozporządzenia ministra rolnictwa z dnia 5 lutego 1931 roku w sprawie badania mięsa wprowadzanego (przywożonego) z zagranicy (Dz. U. R. P. Nr. 54, poz. 443). (az)

(k) **W sprawie eksportu drobiu bítego do Włoch.** Przy eksporcie drobiu bítego do Włoch należy zaopatrywać przesyłkę

w następujące dokumenty: 1. świadectwo pochodzenia towaru celem otrzymania zniżki konwencyjnej przy cieniu. 2. świadectwo weterynaryjne w myśl art. V. polsko-włoskiej konwencji weterynaryjnej, zawartej w dniu 22 lipca 1930 r. według wzoru Nr. 3 tej konwencji (Dz. U. R. P. Nr. 65 ex 1931 r.). Świadectwo weterynaryjne może być wydane na podstawie dwukrotnej rewizji: a) przed ubojem i b) przy kwalifikowaniu drobiu już bítego w momencie jego pakowania i ładowania. (az)

Z ZAGRANICY

(z) **Z Międzynarodowej Izby Handlowej.** W przededniu zapowiadanej konferencji lozańskiej osoby komitet Międzynarodowej Izby Handlowej zajmował się określeniem stanowiska Izby wobec zagadnienia spłat reparacyjnych. Tak komitet ten jak i komitet wykonawczy Międzynarodowej Izby Handlowej na posiedzeniu z dnia 19 stycznia 1932 r. ograniczył się tylko do przypomnienia uchwał powziętych w tym przedmiocie na ostatnim posiedzeniu rady Międzynarodowej Izby Handlowej a mianowicie stwierdził, że dla istotnego urzeczywistnienia idei międzynarodowej współpracy Rządy powinny dążyć do zrealizowania w pokojowej atmosferze rzeczywistej polityki rozbrojenia, zaniechania wszelkich wydatków publicznych, które nie są nieodzowne oraz do ograniczenia ciężaru podatkowego do minimum, zabezpieczającego ścisłą równowagę budżetową, do ostatecznego uregulowania sprawy między-państwowych długów, przywrócenia stałości walutowej i normalnego funkcjonowania międzynarodowej organizacji kredytu, wreszcie, że powinny one stosować taką politykę gospodarczą, któraby z uwzględnieniem przejściowej sytuacji każdego kraju zmierzała ostatecznie do swobodniejszego obrotu towarów, kapitałów, osób i usług. Komitet zaznaczył przytem, że słuszność tych też stwierdzoną została przebiegiem wydarzeń ostatnich trzech miesięcy. Ujęcie sprawy w sposób tak ogólnikowy oznacza obalenie propagowanej przez Niemcy w całym świecie tezy, że reparacje są główną przyczyną obecnych trudności gospodarczych.

WIADOMOŚCI POTO CZNE

Sekretariat rekolekcyjny

przy kancelarii przybocznej ks. Kardynała - Prymasa

J. Em. ks. Kardynał - Prymas August Hlond pragnąc w myśl encykliki „Mens nostra” wzmóc ruch rekolekcyjny w archidiecezjach gnieźnieńskiej i poznańskiej, powołał do życia przy swej kancelarii przybocznej z dniem 1 lutego r. b. osobny referat dla spraw, dotyczących ćwiczeń duchownych, pod nazwą „Sekretariat rekolekcyjny”.

Zadaniem sekretariatu rekolekcyjnego będzie: a) szerzyć idee i ruch rekolekcyjny zamkniętych; b) pośredniczyć w wyszukiwaniu domów i kierowników rekolekcyjnych; c) prowadzić akcje, mającą na celu stworzenie Archidiecezjalnych domów rekolekcyjnych; d) prowadzić statystykę rekolekcyjną zamkniętych, odbytych w obu archidiecezjach; e) utrzymywać styczność z ruchem rekolekcyjnym w kraju i zagranicą. (KAP).

Zagadkowy „głuchoniemy”

Tajemniczy i podejrzany osobnik włóczy się w okolicach Mosiny

W Mosinie pow. śremski, a zapewne również i w okolicy grasuje jakiś osobnik, który tylko wieczorami wchodzi do domów, szczególnie na peryferiach. Jest on niesłychanie natrętny, stukając łaską w drzwi z całej siły i wypycha się bezceremonialnie do mieszkania okazując przytem karteczkę, że jest głuchoniemy, bezrobotnym krawcem. Zdarzają się jednak wypadki, że ów „głuchoniemy” zapomina się i zaczyna mówić. Niejednokrotnie też napadł na drodze dziewczęta, a gdy zastanie w domu samotną kobietę natrętnie szpera po szufladach i robi się zaczepnym. Jest to mężczyzna więcej niż średniego wzrostu o bardzo podejrzany wyglądzie.

Byłoby wskazane, aby władze zainteresowały się wspomnianym osobnikiem, a publiczność była specjalnie przezorną i głuchoniemego oddała policji.

Autobus wpadł na wóz

Trzy osoby ranione — Zabity koń — Strzaskany wóz i samochód

Na szosie poznańsko-rogozińskiej między Bolechowem a Owińskami, wydarzył się poważniejszy wypadek. Autobus osobowy p. Józefa Lehmana z Poznania (PZ 44390) kierowany przez szofera p. Stanisława Bryckiego z Obornik p. Stanisława z Rakowni (pow. obornicki) przyczem zabity został koń z zaprzęgu, a wóz doszczętnie rozbity. Wóznicą Piotr Duda odniósł obrażenia wewnętrzne, a jadący wozem jako pasażer rolnik p. Andrzej Pikulik, pokaleczył się dotkliwie na nogach; szofer autobusu odniósł lekkie naogół pokaleczenia lewej ręki. Podczas zderzenia lewa strona autobusu uległa całkowicie strzaskaniu. Groźne to zderzenie, mogło być pociągnięciem dużo tragiczniejsze skutki. (k)

KALENDARZYK

Piątek, 29 stycznia 1932.

Słońce: wschód 7,41; — zachód 16,30; — długość dnia 8 godz. 49 min
Księżyc: wschód —; — zachód 9,47; — przed ostatnią kwadrą

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Piątek, godz. 7 rano: Temperatura powietrza niska — 2 st. C., pogodnie, wiatr południowo-zachodni, ciśnienie atmosferyczne wysokie 765 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa + 1 st. C., najniższa — 2 st. Cels.

Kal. rzk.: Franciszek Salezy; jutro Martyna P.

Kal. słow.: Zdzisław; jutro Dobrogniew.

Lekarska Poradnia Przedślubna Polskiego Tow. Eugenicznego, św. Marcin nr 59. I ptr. udziela porad bezpłatnie. — Kobiety: w poniedziałki od godziny 17—18; mężczyźni: we wtorki o godzinie 17—18.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka Czerwona, Stary Rynek 37. — Apteka Zielona, ul. Wrocławska 31. — Apteka im. K. Marcinkowskiego w „Bazarze” przy ul. Nowej. — Apteka 27 Grudnia 18
Włda: Apteka „Pod Koroną”, Górna Włda nr. 61.

Jeżyce: Apteka „Pod Gwiazdą”, ul. Kraśzewskiego 12.
Lazarz: Apteka Łazarska, ul. Małeckie-go, nar ul. Strusia
W innych dzielnicach pełnią nocną służbę apteki tamtejsze

KRONIKA KOŚCIELNA

— * Nabożeństwo w kościele SS. Karmelitank Bosph, Poznań. Dnia 31 bm. w niedzielę o 10 rano msza św. za wszystkich dobroczyńców Karmelu. O godz. 5 popoł nabożeństwo ku czci św. Terenii; wystawienie Najśw. Sakramentu, kazanie, przyjmowanie do Bractwa i całowanie relikwii św. Terenii.

— * Stowarzyszenie „Milicja Niepokalanej” przy kościele OO. Franciszkanów w Poznaniu obchodzi dziesięciolecie swego istnienia. Uroczystość rozpocznie się nabożeństwem i wspólną komunją św. d. 2 lutego o godz. 8 w kościele OO. Franciszkanów.

OSOBISTE

— * Srebrne gody małżeńskie obchodzi w dniu 2 lutego (święto Matki Boskiej Gromnicznej) mistrz ślusarski p. Józef Topolski, ul. Strumykowa 6, z małżonką swą Rozalją z Balczyńskich. Na intencję Jubilatów odprawi się w dniu uroczystości jubileuszowej msza św. w kościele parafjalnym OO. Zmartwychwstańców na Wilczej o godz. 7.

— * Tow. św. Władysława Poznań-Włda. Srebrne gody małżeńskie obchodzi dnia 31 bm. pp. Marcin i Józefa z Konarskich Plichowie. Fabryczna 38. — Dnia 2 bm. pp. Wincenty i Helena z Krymków Łukasiewiczowie, Strumykowa 35. — Dnia 3 lutego br. druhowie Ignacy i Stanisława z Czerwińskich Majchrzakowie, ul. Madalińskiego 13. Msze św. na intencję Jubilatów odbędą się w kościele parafjalnym Zmartwychwstańców Pańskiego dnia 31 b. m. i dnia 3 lutego o godz. 9, zaś dnia 2 lutego o godz. 8.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * Tow. Przemysłowe (Stary Przemysł). Zebranie miesiecznie odbędzie się 29 bm. o godz. 20 w salce Związku Towarzystw Kupieckich przy ul. Zwierzynieckiej 12. Referat wygłosi p. red. Grudziński p. t. „Znaczenie psychologii gospodarczej dla zwalczania kryzysu i bezrobocia”.

— * Baczność Młody Przemysł. Przyszłe zebranie plenarne, przypadające na poniedziałek, 1 lutego, z powodu przyczyn od zarządu niezależnych nie odbędzie się. Następnego zebrania za dwa tygodnie, tj. w poniedziałek, 15 lutego br. o godz. 20.

WYKŁADY

— * Wśród alpejskich gigantów. Na powyższy temat wygłosi z ramienia Polskiego Tow. Tatrzańskiego Oddz. w Poznaniu ilustrowany odczyt p. prof. Birkenmajer w poniedziałek, 1 lutego o godz. 19 w sali Sniadeckich w Coll Medicum. — Prelegent omówi sukcesy polskich taterników w Alpach Zachodnich, które w świecie alpinistów wywołały dużo rozgłosu i wyświetli 120 przełoczy, ilustrowanych zdobycze polskiej ekspedycji, w której sam brał udział.

ZYCIE SOKOLE

— * „Sokol” Luboń. Ćwiczenia drużyny męskiej odbywają się we wtorki i piątki w ćwiczeniach sokolej na boisku. Początek o godz. 18.

— * Tow. gimn. „Sokol” Poznań-Śródka. Nadzwyczajne walne zebranie odbędzie się w czwartek, 4 lutego o godz. 19.30 na małej sali Domu Katolickiego na Śródce.

WYCHOWANIE, KURSY

— * Kurs leczniczy dla dzieci z wadami wymowy. Z dniem 4 lutego organizuje się przy Miejskim Laboratorium Psychologicznym w Poznaniu, ul. Różana 1-3 kurs leczniczy dla dzieci z wadami wymowy (jankanie, belkotanie, seplenienie). — Zgłoszenia codziennie od godz. 17—19 w M. L. P. ul. Różana 1-3.

— * Specjalne jednodniowe kursy rolnicze, urządzone przez Wielkopolskie Towarzystwo Kółek Rolniczych przy współudziale Wielkopolskiej Izby Rolniczej, odbywać się będą w najbliższym czasie w następujących miejscowościach o godz. 9 min 30 dnia: 9 lutego w Szamotułach, sala hotelu „Eldorado”; 11 lutego w Środzie, sala Banku Ludowego; 12 lutego we Wrześni, sala Hotelu pod Białym Orłem (Rynek); 15 lutego w Szubinie, sala Hotelu Centralnego; 16 lutego w Wągrowcu, sala p. Rossy (Nowa Strzelnica) ul. Kościuszki; 17 lutego w Wyrzysku, sala hotelu „Dom Polski”; 18 lutego w Chodzieży, sala Hotelu Centralnego; 19 lutego w Czarnkowie, sala Hotelu Dworcowego. — Wstęp dla P. T. Członków w ich rodzinach za okazaniem legitymacji bezpłatny. Nieczłonkowie placą 1 zł.

— * Przy Publicznej Szkole Doksztalającej Zawodowej przy ul. Bergera 5 odbywają się dla pomocników i młodszych mistrzów kursy krawiectwa męskiego i damskiego i kurs malarski. Ponieważ są jeszcze wolne miejsca, dlatego mogą się jeszcze dalsi kandydaci zgłosić i to codziennie prócz soboty o godz. 19.

— * Przy Publicznej Szkole Doksztalającej Zawodowej w Poznaniu rozpoczą-

nie się kurs dla elektromonterów, dla absolwentów powyższej szkoły, pomocników oraz młodszych mistrzów. Nauka odbywać się będzie wieczorami od godz. 19—21. Zgłoszenia przyjmuje kancelaria szkoły przy ul. Bergera 5 (dawn. Kluczborska) pokój 6a w godz. urzędowych od 9—13 i od 15—18, w soboty tylko od godz. 9—13 aż do terminu rozpoczęcia kursu, które nastąpi w poniedziałek, 8 lutego o godz. 19 w budynku szkoły przy ul. Bergera 5. — Przy zapisie udziela sekretariat szkoły potrzebnych wyjaśnień.

WIECZORY, KONCERTY

Ogłoszenia i uwiadomienia o balach, wieczorkach tanecznych, zabawach karnawałowych, herbatkach i bridgeach z tańcami; oraz wszelkich tym podobnych przedsięwzięciach kierować należy do administracji pisma naszego, a nie do redakcji.

Wszystkie te doniesienia podawać będziemy stale w dziale „Kronika towarzyska” Punktualne zamieszczenie ich poręczyć możemy tylko w tych wypadkach, gdy nastąpi poprzednie porozumienie się między organizatorami odnośnych przedsięwzięć zabawowych a naszą administracją.

Przy nadsyłaniu tych doniesień na drodze listownej podać należy dokładny adres i numer telefonu tej osoby, z którą administracja nasza mogłaby porozumieć się co do bliższych szczegółów, odnoszących się do zamieszczenia nadesłanego uwiadomienia.

WYSTAWY

— * Wystawa akwareli Stanisława Błońskiego. Staraniem Oddziału Poznańskiego Pol. Tow. Krajoznawczego — Touring Klubu oraz Kola Opiekunów Kół Krajoznawczych Młodzieży, odbędzie się — zamiast kolejnego odczytu w sali im. Sniadeckich — w Auli Państwowego Seminarjum Nauczycielskiego Męskiego przy ul. Rafałczaka 30 o godz. 18 prelekcja znanego odtwórcy zabytków architektonicznych p. Stanisława Błońskiego, który barwnym słowem objaśni swoją wystawę szkiców i akwareli, przedstawiających zabytki z miejscowości historycznych Powiśla, Śląska Cieszyńskiego i Żywiecczyzny. Wystawa będzie otwarta od dnia 30 bm do 1 lutego br. od godz. 11 do 14 i od 16 do 19 oraz 2 lutego od 11 do 17.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— Związek Podoficerów Rezerwy Ziemi Zach. Rzplitej Polskiej — Koło Poznań. Zebranie plenarne Koła, mające odbyć się w czwartek, 4 lutego br. nie odbędzie się. Następnego zebrania odbędzie się w czwartek, 3 marca o godz. 20 na sali restauracji „Boulevard” przy pl. Nowomiejskim 5.

— * Koło b. Parafjan Dubińskich w Poznaniu podaje do wiadomości, że 31 bm. o godz. 8 rano odprawi się u Fary msza św. na intencję Koła, a wieczorem odbędzie się walne zebranie w małej salce Domu Królowej Jadwigi, Al. Marcinkowskiego 1.

— * Wielkopolski Związek Myśliwych zwraca się do członków oraz sympatyków z prośbą o łaskawe zgłaszanie swych trofeów łowieckich, upolowanych w roku 1931, na pokaz trofeów łowieckich, który urządza Wielkopolski Związek Myśliwych w drugiej połowie miesiąca lutego. Wobec dotychczasowych zgłoszeń pokaz zawiąza się bardzo interesująco. Zgłoszenia prosimy kierować do sekretariatu Poznań, ul. Piekary 6. II ptr.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * Pierwsze półroczie szkolne w szkołach na terenie Okręgu Poznańskiego Kuratorium Szkolnego zostanie zakończone jutro, w sobotę, wydaniem świadectw szkolnych. Nauka zostanie następnie podjęta w środę, 3 lutego br. (z).

— * Nowa placówka. W dniu 28 b. m. nastąpiło poświęcenie i otwarcie nowego sklepu cukierków i artykułów piśmiennych przy ul. Kraśzewskiego 8. Właścicielką składu jest p. Grześkowiakówna, córka inwalidy wojennego p. T. Grześkowiaka. Aktu poświęcenia dokonał wuj właścicielki, ks. Antoni Marcinkowski, dyr. Zjednoczenia Młodzieży Polskiej.

— * Z targu. Dnia 29. b. m. na placu Sapięzińskim placono za nabiał: 1 kg masła wiejskiego 2,40—2,80 zł; masła mieczarskiego 3,00—3,20 zł; twarogu 0,60—0,80 zł; mendeł świeżych jaj 1,40—1,60 zł; wapnowanych 1,35—1,50 zł; litr śmietany 1,20—1,60 zł; litr mleka pełnego 20—24 gr; za mięso: 1 kg słoniny świeżej 1,60 do 1,80 zł; słoniny wędzonej 2,00—2,40 zł; wieprzowiny 1,40—2,00 zł; wołowiny 1,20 do 2,00 zł; cielęciny 1,20—2,80 zł; skopowiny 1,60—2,60 zł; koziny 1,20—1,60 zł; smalec 2,60—2,80 zł; za drób: kura 2,50 do 4,00 zł; perlica 3,00—3,50 zł; kaczka 3,00 do 5,00 zł; gęś 7,00—11,00 zł; para gołębi 1,50—1,80 złotych; para kuropatek 3,00 zł; królik 1,60—2,00 zł; bażant 4,50 zł; za ryby: 1 kilogram karpia 3,00 do 3,20 zł; lina 3,00—3,20 zł; okonia 1,20—1,60 zł; karasia 1,40—2,80 zł; białych ryb 0,80 do 1,60 zł; sandacza 4,00—5,00 zł; 1 kg leszcza 2,40 zł; 1 kg suma 2,40 zł; 1 kg szczupaka 2,80—3,00 zł; za ryby śniegłe 60—80 gr mniej. Placono za jarzyny: 1 kg ziemniaków 6—8 gr; cebuli 0,30—0,40 złotych; szpinaku 60—80 gr; 1 kg jarmużu 30—40 groszy; 1 kilogram bobu 1,20 zł; główka

Dla oczyszczenia krwi picię rano przez kilka dni z rzędu szklanke naturalnej wody gorzkiej „Franciszka-Józefa”. nw 8204

włoskiej kapusty 15—30 gr; białej 15—30 gr; modrej 30—50 gr; 1 kalafior 0,30—1,00 zł; 1 kg kalarepy 0,20 zł; 1 kg marchwi 20 do 30 groszy; brukselki 20 groszy; seleru 40—50 gr; pietruszki 30—50 gr; pora 40—50 gr; brukselki 60 groszy; owoce: 1 kg jabłek 0,30—1,20 zł; gruszek 0,60 do 1,00 zł; winogron 2,80—3,20 zł; zórawin 2,00 zł; 1 kg orzechów włoskich 2,40 do 3,00 zł; laskowych 2,60—5,00 zł; owoców suszonych 0,80—2,00 zł; grzybów suszonych 4,00—8,00 zł; 1 kg świeżych śledzi 0,70—0,80 zł. — Targ bardzo ożywiony. Ceny zniżkowały, w szczególności ceny nabiału. (hu)

KRONIKA WYPADKÓW

— * Rozpaczliwy postępek. Przed kilku dniami przybyła do Poznania, poszukując pracy, 27-letnia służąca Antonina Szew z Łęcznej pod Lublinem. Posady jednak nie znalazła. Błądziła tu bezdomna i zgłodniała, aż doszła wzdłuż Warty nad Drogę Dębińską, w pobliże pywalni wojskowej saperów. Tu rzuciła się do wody. Dwóch przypadkowych przechodniów uratowało ją. Po opatrzeniu doraźnym, pogotowie ratunkowe przewiozło nieszczęśliwą dziewczynę do miejskiego szpitalu na Łazińskiej. (k)

— * Straszny wypadek wydarzył się koło Tczewa w pobliskiej miejscowości Güttnard (wolne miasto Gdańsk). Pewien 10-letni chłopiec wracał ze szkoły i wszedł na żelazny słup, prowadzący linie o wysokim napięciu (1500 volt), przyczem został ciężko porażony prądem elektrycznym. Zawiadomiono natychmiast elektrownię w Tczewie, która zatrzymała prąd; było jednak już zapóźno. Odwieziono nieszczęśliwego chłopca do jednego ze szpitali w Gdańsku, gdzie musiano mu amputować obie nogi i ręce. Nieszczęśliwy chłopiec walczy ze śmiercią.

— * Odkopanie zwłok. Podczas robót ziemnych na cmentarzu ewangelickim w Solcu Kujawskim (pow. Bydgoski) znaleziono zwłoki noworodka płci męskiej, zakopane na około pół metra w ziemi. Władze sądowe wszczęły dochodzenia, mające na celu wyświechtanie sprawy. (k)

KRONIKA POLICYJNA

— * Zaginięcie 15-letniego chłopca. Z mieszkania rodzicielskiego w Bydgoszczy (Za Bramką 1) oddalił się w tych dniach 15-letni Jan Janc. Pozostawił w domu kartkę z notatką, iż popełni samobójstwo, jeżeli nie znajdzie pracy. Na wniosek rodziny poszukuje go policja. (k)

— * Dwa napady rabunkowe. Na szosie między Kcynią a Szubinem (pow. wągrowiecki) dwóch nieznanych osobników napadło na 21-letniego Wiktora Slezaka z Lekna (pow. wągrowiecki). Napastnicy zabrali p. Slezakowi przemocą 11 zł gotówki i portfel z dokumentami, poczem zbiegli do lasu. — Na szosie między Bankowem a Krotoszyńskiem trzech nieznanych osobników napadło handlarza drobiu z Krotoszyńskiem p. Jakóba Karteckiego. Pod groźbą rewolweru bandyci zrabowali p. Karteckiemu 40 zł gotówki i zbiegli niepoznani. (k)

— * Włamanie do kina. Jednej z ostatnich nocy włamano się w Bydgoszczy do biura kina „Nowość”. Niewyśledzeni włamywacze zabrali aparat radiowy z przyborami i maszynę do pisania marki Remington nr. 49459. Wartość skradzionych przedmiotów ocenia się na 2500 zł.

— * Znowu zaginięcie. W dniu 23 b. m. oddalił się z domu przy ul. Kłasztornej nr. 16, 33-letni Emanuel Binaś. Zaginiony ma około 1,80 m. Jest korpulentny, okrągłej twarzy i ciemnych włosów. Ubrany był w odzież jasno-granatową, popielaty kapeluszy i płaszcz koloru wiśniowego. (k)

— * Czyj zegarek? W komisariacie VI znajduje się srebrny zegarek męski bransoletkowy, znaczony monogramem „S. N.”. Czy zegarek został znaleziony lub też pochodzi z kradzieży — nie zdołano narazie ustalić. (k)

— * W związku z kradzieżą u p. Hugo-Bleschkiego przy ul. Kościelnej 15 jako jej sprawców wykryto Czesława Bulczyńskiego i Fryderyka Grueninga, obu bez stałego mieszkania, których przekazano sądowi. P. Bleschkemu zwrócono skradziony w swoim czasie płaszcz. (k)

JARMARKI

— * Ostrzeszów. Następnego jarmarku ogólny w Ostrzeszowie odbędzie się dnia 4 lutego br.

— * Rychtal. Dnia 4 lutego odbędzie się w Rychtalu (pow. Kępno) jarmark ogólny.

Z WIELKOPOLSKI

— * Rogoźno. (Klub mandolinistów.) W lokalu p. Szemborskiego w Rogoźnie odbyło się organizacyjne zebranie klubu mandolinistów. Obradom przewodniczył p. Szemborski z Poznania. Po okolicznościowym referacie uchwalono założyć klub którego zarząd ukonstytuował się następująco: pp.: prezes — A. Kupka, wiceprezes — Stawniak, sekret. — J. Wasalska, skarbnik — L. Tomczakówna. Komisję rewizyjną tworzą pp. Grajewski, Haupta i Jabłońska. Odczytany statut zatwierdzo-

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

RĘKOPIS O SERCU KASPROWICZA

Listy do nienazwanej... — Kasprowicz i jego miłość — Z Poronina do Petersburga — Książka jedyna w literaturze — Kasprowicz jak żywy — Szczególny warunek — Jak w klatce lwa — Klucz do duszy Kasprowicza.

W zbiorze liryk pt. „Chwile” (1912) znajdujemy kilka przedziwnej piękności erotyków w formie listów do nienazwanej, dalekiej, przebywającej gdzieś nad morzem południowym przyjaciółki. Każdy z tych listów jest wybuchem uczuć z powodu otrzymanego pocztą od tej kobiety listu. Znać naturę Kasprowicza, wiem, że nie tyle z kimś korespondował, ile z sobą. Każdy zaród głębszego uczucia przy lada podnieceniu narastał, jak lawina, w tej szczególnej organizacji i stawał się dla jego wyobraźni światem. Uczucie ogarnęło falami samopodniecenia coraz szersze kręgi duszy a przedmiot ukochania był w tej świątyni, jak w ołtarzu znak cudowny, utwierdzający poetę w poczuciu rzeczywistości tego dowodu wiary. Mówiąc jaśniej, Kasprowicz kochał przedmiot, ale widział realniej swoje o nim wyobrażenie, niż sam przedmiot. On już nie miał bezpośredniości uczuć. Poryw miłosny przerzucał się w jego duszy na aparat idealizacyjny: mógł kochać w przedmiocie tylko swój ideał.

Owych listów przecież nawet nie wysyłał do swej ukochanej. Ona wówczas nie znała jeszcze języka polskiego. Czytała je potem, z trudem odcyfrowując, gdy była już żoną. Wówczas pisała do Kasprowicza listy z Włoch po niemiecku. Była Rosjanką, trzydzieści lat od poety młodszą. Poznała się we Włoszech przed paru laty. Zboczyła kiedyś do Lwowa, aby się z nim zobaczyć. Coś niejasno sobie przyrzekała. Z poetyckich liryk widać, jakie to wszystko było warunkowe, jak dalekie do decyzji. Poeta długo wahał za i przeciw. W pewnym momencie zapadła uchwała Vogue la galère!

Teżsknota zerwała poetę z kotwicy. Na ślepo w roku 1911 pomknął z Poronina do Petersburga w lody obcych stosunków. Nie miał już sposobu wyrzec się szczęścia. W tymże roku wziął ślub w Dreźnie.

O tem wszystkim, jak to było, dowiemy się niebawem z książki, którą zamierza ogłosić wdowa, pani Marja z Buninów Kasprowiczowa. Dowiemy się więcej, bo całej reszty życia poety do 1926 r., widzianego zbliska, w poufności, od wnętrza duszy obojga tych ludzi.

Dzieło pani Kasprowiczowej — dzieło n i k, spisywany z dnia na dzień w swoim czasie — znane mi z rękopisu, nie będzie miało sobie równego w literaturze i to nietylko polskiej. Pokazało się, że p. Kasprowiczowa ma niepospolity talent pisarski. Dziennik jej jest w tej formie, jak go daje do druku, opowiada wybrednym nawet wymaganiom literackim. Każdy czytelnik to odczuje, że nie jest to wytwór literacki kombinowany na wzór modnych dzisiaj powieści typu „la vie romancée”, gdzie, jak w dziesiątej wodzie po kieselu, drobina jest tylko prawdy historycznej, gdzie właściwie sam smak literacki stanowi o wartości książki; tutaj czaruje bezpośredniość przeżyć. Nawet kto nie znał Kasprowicza, widzi, że ma go przed sobą żywego, słyszy jego głos, wpada w krąg światła jego duszy. A ja, co znam zbliska Kasprowicza, zaświadczyć mogę zupełną autentyczność każdego jego słowa i gestu.

Książka p. Kasprowiczowej właściwie nie jest „literaturą”, jakby się powiedziało o każdym innym romansie. Jej własne życie, które opisuje, było na wielką skalę eksperymentem literackim, a Jej pamiętnik jest tego eksperymentu protokołem. A więc literatura w trzeciej potędze, a jednocześnie dokument zdarzenia rzeczywistego.

Trzeba było wyjątkowego trafu, aby taka książka powstać mogła. Nie trafiło się to żadnemu dotąd poecie, aby ktoś studjum nad nim dokonywał za życia od strony najbardziej intymnej poza literaturą, a jednak w sposób zupełnie odpowiadający potrzebom studjów literackich nad jego utworami. Dla badaczy literatury, którzy utrzymują, że wielki poeta liryczny stanowi najwyższą rewelację życia duchowego, taki pamiętnik jest nadszewanym darem losu, jako owoc dokonanego dodatkowo doświadczenia psychologicznego.

Aby takie doświadczenie życiowe mogło wydać swój owoc dla literatury,

trzeba było specjalnych warunków po stronie kobiety, robiącej obserwację. Nie była przecież izolowana od przedmiotu obserwacji naukową obiektywnością; jej dusza zlewała się z tamą, jak to w mitosnym pożyciu, w jedną całość; a jednak było w naturze żony coś, co pozwoliło jej spojrzeć na stosunek obiektywnie, a nawet precyzyjnie. Utrzymuję z całym przeświadczeniem, że Polka tej roli nigdy nie wytrzymała. Dlaczego w tym wypadku kobieta mogła tę rolę spełnić, dowiemy się z pamiętnika, w którym autorka wiele mówi o sobie. Kultura umysłowa rosyjska dochodziła nieraz do nadzwyczajnych rezultatów w budowie intelektów, jako przenikliwych i subtelnym aparatów obserwacji psychologicznej zarówno zewnętrznej, jak i dokonywanej nad sobą. U p. Kasprowiczowej ten rodzaj kultury połączył się z edukacją literacką i artystyczną, zdobyta w ciągłych od dzieciństwa podróżach po Zachodzie. Panna Buninówna, kiedy poznała we Włoszech Kasprowicza, była w oczekiwaniu z tęsknicą z niezwykłą zjawiskami wielkich twórczości poetyckich. Poszukiwała przgód duchowych, a stan taki nazwać można erotyzmem intelektualno-poetyckim. W stosunku do Kasprowicza decydującym czynnikiem była ciekawość wielkiego ducha.

Zaczynamy na początku czem był w duchowości Kasprowicza jego erotyzm. Był zwiędnięciem jego duszy, niezdolnej do obiektywnego traktowania przedmiotu miłości. Pamiętnik p. Kasprowiczowej czytamy nieraz z zapartym tchem, jakbyśmy patrzyli na młodą pogromczynię wchodzącą do klatki lwa. Nie spuszczają z oka i trzymają na wodzy jakąś siłą magnetyczną. Motywem głównym jej psychologii w tym romansie, jest maskowany strach, aby ten nie spostrzegł, że ona jest słaba i że jest tem, co sobie o niej ten wyobraża. To jest nerwem dramatycznym romansu.

Ale próżne obawy — ten nigdy tego nie spostrzeże. Autorka jeszcze nie czytała poezji swego męża, kiedy on o niej właśnie pisał:

Piszę do Ciebie i choć mi wypadło
W szczęśliwej chwili zaglądnąć w zwierciadło
Twojej słodkiej duszy — a! dni i tygodnie,
Miesiące odtąd minęły! —, ja tydzie
Nie mam pewności, czy cię znam...

A dalej:

Tak! ja cię nie znam! O tak! ja dokładnie
Nie wiem, kim jesteś i czem jest twa dusza?
Zadna mnie zresztą ciekawość nie zmusza
Zapytać siebie, jak mój sąd wypadnie,
Jeśli się bliżej twym oczom przypatrzę.
(„Chwile”, 131).

Cały pamiętnik, to dzieje tego zaglądnania w oczy Swojej Sawitri i tego ignorabimus, dzieje zwycięskie dla kobiety i szczęśliwe dla męża. Piętnaście lat obejmują ten pamiętnik, a rozpada się na cztery części: 1) czasy narzeczeństwa i pożycia do wojny, 2) wojna, 3) bunt, właściwie załamanie, 4) okres choroby i schyłku.

Jest ten pamiętnik nietylko rozbiorem, zarazem mieści w sobie biografję poety i komentarz do dzieł jego, od „Chwil” poczynając i „Sawitri”, a więc „Marchoita”, „Księgi ubogich” i „Moje-go świata”.

Świat literacki z niecierpliwością oczekuje na ukazanie się tego dzieła. Leży w niem klucz do poznania psychiki Kasprowicza. Tajemnica jego złożoności jako poety, jego siły i oroku tłumaczy się dynamiką jego erotyki. „Pamiętnik” Marji Kasprowiczowej można uważać za dzieło jego pośmiertne, przez żonę spisane. Będzie to książka jakiej nie posiada żadna literatura.

Zygmunt Wasilewski.

Warszawa.

Książki nadesłane

X. Stanisław Pasławski: „Ofiara Krysi”. Powieść. Warszawa 1932. Tow. Wyd. „Kronika Rodzinna”.

J. Boleszczyk: „Zmartwychwstaniecie młodzi...”. Warszawa. 1932. Skł. gł. Kronika Rodzinna.

Prof. dr. Wł. Szafer: „Sprawozdanie z działalności Państwowej Rady Ochrony Przyrody w roku 1931”. Nakł. Państw. Rady Ochr. Przyr. Kraków, 1932.

ŻYCIE KULTURALNE

KONCERT NIEDZIELNY

Wieczór symfoniczny niedzielny w teatrze Wielkim będzie poświęcony muzyce francuskiej. Przy pulpicie stanie p. Zygmunt Latoszewski, solistą będzie wybitny skrzypek prof. Wacław Kocharński z Warszawy.

Interesujący program wprowadzi słuchaczy w świat muzyki francuskiej, tak nam bliski i coraz bliższy dzięki bezpośredniej styczności, jaką nawiązała Polska z Francją muzyczną, przez młode pokolenie naszych twórców, kształcących się w Paryżu, nie w Berlinie, jak przedtem bywało. Rozumowany szkielet programowy podamy jak zwykle w jutrzejszym Dziale Kultury i Sztuki.

Muzyka polska i Włochy. Z Katowic donoszą nam: Prof. U. J. dr. Zdzisław Jachimecki wygłosił w Kole miejscowego Towarzystwa Dante Alighieri odczyt o stosunkach muzycznych między Włochami a Polską od najdawniejszych czasów do chwili obecnej. Jako świetny znawca przedmiotu i autor dzieła na tym temacie osnutego, przedstawił dr. Jachimecki szereg ciekawych szczegółów historycznych, łącząc je barwnym opowiadaniem w jasną syntezę. (mk)

Orkiestra „primasów”. Z Pragi donoszą nam: Produkcje orkiestry cygańskiej, dyrygowanej przez Henryka Berenyego, a składającej się z samych „primasów”, przyniosły m. in. drugą rapsodję Liszta w układzie na orkiestrę cygańską, przyczem okazało się, że dopiero w takiej pełni barw wychodzi na jaw cały prymitywny wdzięk tego utworu. Na fortepianie jest on tylko „kawałkiem wirtuozowskim”, tutaj wycinkiem natury: muzyki cygańskiej. Jako solista popisywał się ze zwykłymi improwizacjami na tle orkiestry Lajos Szikszaj; pianistka Keki di odegrała rapsodję Dohnanyego, ale kto wie czy nie największy sukces miał fenomenalny cymbalista Elemer Kiss oraz mistrz „tarogata” Tassi Gaudi. „Tarogato” jest to rodzaj ogranej trembity. Instrument drewniany o olbrzymiej skali i zdumiewającej możliwości natężenia dźwięku Barwę przypomina kolejno obój klarinet i fagot czasem aż kontrafagot. Siłą dochodzi niemal puźonu. Tarogato był to instrument „rewolucyjny”. Po powstaniu w r. 1848 rząd wiedeński zakazywał na nim grę i przylapano konfiskował, bo przy wibrze tarogato instrumentu bardzo popularnego, śpiewano pieśni powstańcze. Wspomina o tem m. in. Jokaj w swym wspaniałym romansie „Poruszmy z posad ziemię”. (mp)

NAUKA

Ze Związku Bibliotekarzy Polskich. Koło krakowskie odbyło zebranie z referatem dr. Z. Ciechanowskiej pt. „Postulaty zawodowe bibliotekarzy”.

Z Tow. Przyrodników im. Kopernika. Koło krakowskie odbyło posiedzenie z wykładami dr. B. Szabuniewicza p. t. „O przyczynach powstawania skurczów serca” oraz inż. S. Zarzeckiego p. t. „Zjawisko głodówki lososia w rzekach”.

PIASTYKA I ZDOPNICTWO

Walka z brzydotą szylków. Z Warszawy donoszą nam: Największy wróg musi przynajmniej w Warszawie, iż rzadko spotka się w świecie szylki tak brzydkie, jak na bocznych zwłaszcza ulicach. Pod tym względem barbarja rosyjska zostawiła spadek nielatwy do usunięcia. To też inspektorat artystyczny magistratu, który lustruje kolejno różne odcinki tego frontu brzydoty, ma niemałą pracę. Ostatnio zabrano się do ulicy Świętokrzyskiej, gdzie żydowskie sklepy i kramy walczą namiętnie o palmę zabrzydzenia domów swojemi szylkami i wywieszkami. Odrzuć zdjęto cały szereg takich arcydzieł drogą administracyjną, a nowe szylki będą zawieszane dopiero wówczas, gdy właściciel sklepu złoży podanie i uzyska zatwierdzenie projektu. Dalsze rewizje w toku, obejmą one inne przecznicę Marszałkowskiej, gdzie również czeka komisja plon obfity. (tw)

GARNCARZ Z KRZEMIENIA

Do podawanych stale przez Dział Kultury i Sztuki informacji regionalnych przybędzie jutro interesujący przyczynek. Dostarczy go naszym czytelnikom p. Elżbieta Zaleska-Dorożyńska, autorka głośnej książki „Na ostatniej placówce”. P. Zaleska-Dorożyńska po wybuchu bolszewizmu pozostała mianowicie w swym gnieździe rodzinnym na Podolu, w Halzbiówce nad Dniestrem i przetrwała tam, wśród najdramatyczniejszych przejść, do pokoju ryzykownego, opuszczając tę ostatnią placówkę dopiero wówczas, gdy się po koku ryskim okazało, że zostanie ona poza granicami Polski. Wybitna pisarka, która wspomniana książka otoczyła zasłużonym rozgłosem, przebywa obecnie w Krzemieńcu i stamtąd nadesłała nam barwny szkic o artystycznym garncarstwie ludowym, jakie w tamtych stronach się przechowało. Zamieścimy go w jutrzejszym numerze.

SZKOLNICTWO

Dziesięciolecie „Przyjaciela Szkoły”. W zwiększonej objętości i w ozdobnej szacie wydał poznański „Przyjaciel Szkoły” swój numer jubileuszowy, aby upamiętnić fakt, że dziesięć lat temu rozpoczął swe pożyteczne i zasłużone istnienie. Do jubileuszu tego powrócimy obszerniej, aby przedstawić pracę „Przyjaciela” i jego rozwój. (ll)

OCHRONA ZABYTEKÓW

Zabytki ormiańskie. Ze Lwowa piszą nam: Nie każdemu może wiadomo, że nasi Ormianie zabiegają usilnie dookoła pielęgnowania swych regionalnych właściwości. Istnieje nawet archidiecezjalny Związek Ormian w Polsce i w jego to właśnie sali przy ul. Ormiańskiej odbył się odczyt archiwariusza dra Aleksandra Czołowskiego p. t. „Zabytki ormiańskie w Polsce”. Mianowicie z końcem lutego będzie otwarta wystawa tych zabytków i wybitny nasz uczonej poprzedził ją właśnie swoim odczytem. (lk)

TEATR

„Dzień jego powrotu” w Zagrzebiu. Teatr Narodowy w Zagrzebiu wystawił sztukę Zofii Nałkowskiej „Dzień jego powrotu” w tłumaczeniu J. Beneszicza. Prasa miejscowa zamieszcza o niej szereg przychylnych recenzji. Krytyk „Obzoru” nazywa sztukę zajmującym dramatem psychologicznym, który nie wydaje się zbyt prawdziwym, ale może zaciekawie widza. Autorka żongluje szczęśliwie rozmaitemi przeciwieństwami i niespodziankami do ostatniej chwili, a gdy zasłona spada, człowiekowi zdaje się, że sprawa nie jest jeszcze ukończona i że gra tych sprzeczności i zwrotów sensorycznych mogłaby trwać dalej. Streściwszy sztukę krytyk podkreśla, że odznacza się ona istotnymi wartościami teatralnymi, uwydatnionymi należycie przez artystów zagrzebskich. Każdy akt kończy się efektownie, a dialog jest żywy i zajmujący. Autorkę, obecną na przedstawieniu, przyjmowano owacyjnie.

VARIA

„Młody Polak w Niemczech”. Pod tym tytułem wychodzi już drugi rok w Berlinie miesięcznik młodzieży polskiej, wydawany przez Związek Polaków w Niemczech. Pismo jest doskonale redagowane i wyróżnia się piękną szatą. Każdy zeszyt posiada odmienną barwną okładkę o motywach polskich, dostosowaną najczęściej tematem do pory roku, do głównego święta przypadającego w danym miesiącu (Wielkanoc, Zaduszki, Boże Narodzenie) czy też do prac gospodarskich (złniwa, zasiewy), jakie się w tym miesiącu wykonują. Na treść zeszytu składają się artykuły programowe, wspomnienia historyczne, życiorysy wybitnych Polaków, opisy kraju i zwyczajów ludowych, artykuły religijne, poezje, nowele, pieśni polskie z nutami, inscenizacja utworów poetyckich, poza tem w każdym numerze znajdują się rubryki poświęcone sportowi, harcerstwu i robotom ręcznym, opartym przeważnie na wzorach swoichich, wreszcie sprawozdania z życia młodzieży polskiej w Niemczech, kącik szachowy, zagadki i humorystyka. Pismo jest bogato ilustrowane i spełnia doskonale swe zadanie budzenia i wzmacniania w młodzieży polskiej miłości do Polski i poczucia łączności z resztą narodu polskiego. Do spełnienia tego celu przyczyniają się waleń rozsiarę gęsto w poszczególnych numerach t. zw. okienka, to jest wpadające w oczy notatki, umieszczone w wolnych, prostokątnych polach u dołu strony, zawierające wiadomości o polskich sukcesach sportowych czy artystycznych, o odznaczeniu polskich uczonych czy wynalazców, wogóle o zdarzeniach krzepiących na duchu i budzących dumę z przynależności do narodu polskiego. Teraz redakcja obok numerów dotychczasowego typu zamierza wydawać zeszyty zawierające szereg wykładów tworzących pewną całość, umożliwiająca samokształcenie się, a równocześnie dająca temat do pogadank i wykładów w towarzystwach. Numery te, ukazujące się raz na kwartał, mają według intencji redakcji zastąpić młodzieży polskiej w Niemczech uniwersytet ludowy, a po każdym takim numerze ma się ukazać numer czytelników z dyskusją wywołaną artykułami numeru „uniwersyteckiego”. Nowość ta niewątpliwie zwiększy jeszcze poczytność „Młodego Polaka w Niemczech”, który w niczem nie ustępuje najlepszym pismom niemieckim dla młodzieży a w niejednym względzie nawet je przewyższa. J. Kostrzewski.

Pisma nadesłane

„Przegląd Pedagogiczny”. Nr. 2. Treść: Projekt ustawy o ustroju szkolnictwa — J. J. Boguski: „Na końcu drogi”. — W. Kwasińska: „Lektura B. Prusa w szkole”. — Delegacja Zarządu Głównego T. N. S. W. u Pana Wiceministra W. R. i O. P. — Komunikaty Zarządu Głównego T. N. S. W. — T. Młowski: „Światła i cienie”. — Kronika. — Dziennik Urzędowy Ministerstwa W. R. i O. P. — Adr. red. Warszawa, Bracka 18.

Twiedza złota

Skarbiec nowojorskiego „Federal Reserve Banku“

Złoto stało się tematem tak aktualnym, że nie od rzeczy będzie opisać wnętrze największego na świecie rezerwoaru złota, a mianowicie skarbcia nowojorskiego „Federal Reserve Banku“. Ali-Baba, właściciel bajecznego szesamu, zapewne z pewnością z wrażenia na widok piętrzących się gór złota w labiryncie piwnic, ukrytych głęboko pod ziemią. Nowoczesny sech, to potężna forteca, której strzegą przed intruzami najwymyślniejsze elektryczne cerbery. Znajduje się ona w podziemiach posępnego, szarego gmachu w śródmieściu Nowego Jorku. Przechodząc, wędrując ulicą, nie domyśla się nawet, wędrujący po dachu skarbcia. Od tajemniczych komnat oddziela go czterdziestometrowa przestrzeń, licząc w głąb ziemi.

W opancerzonych salach panuje grobowe milczenie. U wrót przechadzają się wartownicy. Jedynie najwyżsi funkcjonariusze banku mają dostęp do skarbcia. Gość z ulicy, posiadający listy od samego prezydenta, naraziłby się na niechybna śmierć, gdyby usiłował sam przekroczyć próg szesamu. Agenci, zbrojni w rewolwery, nie żartują. Zresztą próżnoby szukał schodów, wiodących do złotego śpichrza. Niema ich wcale. Zjeżdża się tam windami, również opancerzonymi, które są tak zbudowane, że gdy zatrzasną się drzwiczki, zamieniają się na hermetycznie zamkniętą metalową klatkę, pozbawioną najmniejszej szybki. Winda zaopatrzona jest w telefon, połączony z posterunkiem policji, urzędującym w podziemiach. Skoro zajdzie się na miejsce, trzeba jeszcze przeprowadzić szereg opancerzonych korytarzy, poczem wchodzi się do wielkiej sali, sprawującej na pierwszy rzut oka wrażenie biblioteki, złożonej z książek oprawnych w złoto. Wzdłuż ścian (mają one dwa i pół metra grubości) stoją półki, na których uszeregowano sztaby złota. Są to owe domniemane książki. Mienia się tutaj wszelkie możliwe gatunki kruszców. Blado złoto z krainy Kafirów, złoto mieszane z odcieniem czerwonym, złoto afrykańskie, kanadyjskie, uralskie wyrwane z ziemi, zmieszane z potem i izami „gold-dinger“.

Takich przybytków złotego cielca jest dwadzieścia. W każdym z nich znajduje się 75 milionów dolarów w złocie. W innych komnatach przechowuje się złoto uwięzione w innych kształtach, przerobione na klejnoty, stare monety itp. W sąsied-

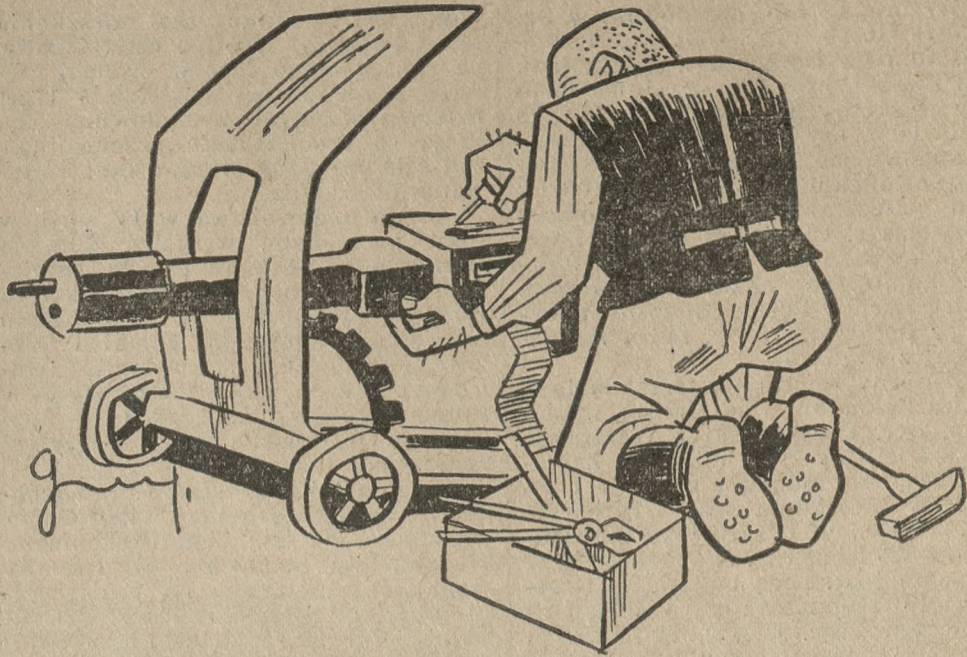
nich stalowych piwniczkach poukładano rulony złotych monet, posegregowanych według wartości i pochodzenia.

Zanim zbudowano tę olbrzymią podziemną składnicę kruszców, musiano rozsadzić dynamitem skały, na których rozsiadł się Nowy Jork. Miejsca nie było zbyt wiele, to też korytarze są tak wąskie, że wędrować niemi może tylko jeden człowiek i to z trudem. Na każdym zakręcie wysokie, metalowe lustra odbijają wnętrze korytarza, tak, że wartownicy mają na oku cały labirynt. Trzeba nieładnie zmysłu orjentacyjnego, żeby się nie zabił w niesamowitem podziemnym mieście, porzecinanem setkami korytarzy i ślepych uliczek.

Strzeże tego nowoczesnego szesamu osmdziesięciu urzędników, rekrutowanych z pośród najuczciwszych i najsilniejszych. W razie obalenia wartownicy mogliby wytrwać pod ziemią przeszło dwa miesiące, mają bowiem pod dostatkiem zapasów żywnościowych. Trudno jednak wyobrazić sobie, aby „gansterzy“ amerykańscy zdołali osaczyć skarbiec, gdyż posterunkowi, przebywający w labiryncie, pozostają w stałym kontakcie ze sztabem policji nowojorskiej. Na dany sygnał pięciuset uzbrojonych policjantów przybędzie na pomoc.

Pomyślano o wszystkim. Zmajstrowano np. potężną opancerzoną bramę, która w przeciągu jednej sekundy zatrząskuje się tak hermetycznie, jak oddzwia pan-cernej kasy. Można więc bezwzględnie odciąć skarbiec od świata. Nawet dynamit nie dałby rady stalowemu potworowi, który waży kilkanaście kwintali. Wystarczy nacisnąć guzik elektryczny, żeby zamknąć skarbiec, natomiast trzeba znać skomplikowany system otwierania drzwi. Są dwa sposoby zupełnie różne i wiadome dwóm zaprzysiężonym ludziom, którzy ponoć nie znają się wzajemnie. Podobno Snowden powiedział, że ten skarbiec amerykański jest najbardziej niedostępnym miejscem na świecie. Pomijając bowiem chytne aparaty, uniemożliwiające przekroczenie jego progów niepowołanym, warto wspomnieć o arsenale ukrytym w jednej z komnat. Stoją tam karabiny maszynowe, aparaty z gazami duszącymi, skrzynie, zawierające rewolwery automatyczne i inne śmiertelne zabawki. Kapitał umie się bronić... S. F.

Niemieckie „reparacje wojenne“

Jak Niemcy rozumieją wywiązywanie się z „reparacji wojennych“.

chodzi nawet do wymiany kuksańców między rozgorączkowanymi sąsiadami. Militarne nastawienie Japończyków, ich zapal dla wszystkiego, co ma związek z akcją orężną, z walką, z wojskiem, przejawia się bardzo jasno w tych manifestacjach tłumy. Widownia kinematografu japońskiego jest bardzo dobrem obserwatorem dla cudzoziemca, pragnącego poznać psychologię Japończyka.

Filmy japońskie, nużące widza europejskiego swą monotonią tematyki, akcji i rozwiązań, narzucają się jednak mocno jego wyobraźni artystycznej przez grę aktorów, którzy doprowadzają mimikę zwłaszcza do szczytu wyrazistości, ekspresji i dramatyzmu.

Cudzoziemiec może nie rozumieć akcji, może nie zdawać sobie sprawy z sensu napisów poszczególnych scen, ulega jednak wrażeniu, jakie wywiera na nim skoncentrowana gra aktorów. M. L.

Gdy artystka się „wstawi“...

W najbliższych dniach odbędzie się ciekawa rozprawa sądowa. Zatarł powstał w świecie teatralnym w Los Angeles. Znany dramaturg i dyrektor teatru Noel Kerwey wniósł skargę przeciwko artystce teatralnej Rut Helloy o odszkodowanie w sumie siedmiedzięciupięć tysięcy dolarów.

Młoda artystka, podniecona zbliżającą się premierą, poszła przed przedstawieniem pokrzepić się wesołym towarzystwem. Skutkiem tego zjawiała się w teatrze w tak podochocnym stanie, że dyrektor, bojąc się kompromitacji, musiał odwołać premierę „The little sensation“. Z tego powodu powstało zrozumiałe oburzenie publiczności na porządku panujące w teatrze, skutkiem czego dyrektor nie mając odwagi ponawiać zapowiedzi premiery zdjął ją z repertuaru. W następstwie tego oczywiście poniósł olbrzymie straty i od lekkomyślnej artystki żąda odszkodowania. Alka.

Kuracja

- Doktor zalecił ojcu sypianie przy otwartych oknach w celu pozbycia się kataru oskrzeli.
- Zastosował się do zlecenia?
- A jakże!
- I pozbył się kataru?
- Nie...! Pozbył się tylko zegarka, 3 dolarów i 20 centów! (Chicago Tribune.)

Kiepura i Hr. Luxemburg

Dziś w „Uśmiechu“ premiera przepysznej operetki Lehara „Hrabia Luxemburg“. Na premierze będzie obecny Jan Klepura.

Z Teatru Polskiego

Jutro „Drugie imię miłości“.

Wykwintny poeta Stanisław Miłaszewski, którego kunsztowne rymy podziwiała wielokrotnie publiczność oczarowana pięknem przekładu „Don Juan“ Zorilli, czy też teźny i bujnością rymów „Farysa“, przemawia po raz pierwszy prozą. A mówi prozą o... miłości, o której wiemy przecie, że nie tylko wiele, ale i mniejsi poeci mają przywileje mówienia właśnie wierszem. Ale Miłaszewskiego prozą tak subtelną, tak wypieszczoną, że prawie dźwięczy z nich muzyka najdoskonalszego wiersza, tak doskonałym i dojrzałym rytmem pisana jest ta komedia świetnego pisarza Największy w obecnym sezonie sukces scen warszawskich, to właśnie „Drugie imię miłości“, która od szeregu wieczorów, grana przy wypełnionej widowni, nie tylko nie straciła siły przyciągającej, przeciwnie zanoszą się na długi okres nowych triumfów tej sztuki, która w najbliższym czasie z Teatru Nowego będzie przeniesiona na scenę Teatru Narodowego. Niema w „Drugim imieniu miłości“ miejsc pustych, wszystko żyje, każde słowo jest potrzebne, akcja rośnie zanosząc się na dramacie, albo nawet na tragedję o bardzo głębokim psychologicznym podłożu, ale w chwili decydującej chmury przeciągną i słońce, w które zapanowane są oczy autora, znów zaświeci, aby wszystko skończyło się pogodnie. Doskonale napisana, zwarta w budowie, interesująca od pierwszych słów dialogu, który jest najsilniejszą stroną „Drugiego imienia miłości“, sztuka należy do najciekawszych zjawisk artystycznych ostatniego czasu. Niewątpliwie i w Poznaniu spotka się z gorącym, a nawskroś zasłużonym przyjęciem.

Telefon radjowy w samolocie

Do niedawna pilot samolotu zdany był na łaskę i niełaskę pogody. Leciał w dal, nie wiedząc jakie po drodze zajdą zmiany w atmosferze. Zarząd portu lotniczego bowiem, a żdo powrotu lotnika nie pozostawał z nim w żadnej łączności. Jeżeli samolot nie wracał w czasie wyznaczonym, musiano czekać aż się zjawił, albo wysłać ekspedycję ratunkową, by wyszukała miejsce jego przymusowego lądowania. Nadajnik radjowy zaś w samolocie bynajmniej nie rozwiązał jeszcze problemu. Gruntowna zmiana nastąpiła dopiero kiedy udało się dokonać radiotelegraficznego połączenia między samolotem a ziemią. Ta zdobycz techniki radjowej umożliwiła przedewszystkiem większe bezpieczeństwo w lotnictwie. To też zmniejszyła się najpierw cyfra przymusowych lądowań, które dawniej stały się konieczne z powodu niepewnej pogody. Rozkład jazdy zaś w ruchu lotniczym może dziś być już ściśle przestrzegany. Piloci wreszcie nie muszą już zabierać ze sobą tyle materiału zapasowego, co przedtem, ponieważ oni sami zarówno, jak i pasażerowie czują się obecnie zupełnie bezpieczni. Oto jak według stenograficznego protokołu odbywa się rozmowa między znajdującym się w drodze samolotem, a portem lotniczym:

Port: „Mamy nad nami z jakie 1000 m zupełnie bezchmurnego nieba, widoczność 5 km, ciśnienie powietrza nieco poniżej normalnego, ale stałe. W ciągu pół godziny nie należy oczekiwać zmiany. Gdzie znajdujecie się obecnie?“

Lotnik: „Mamy za sobą 50 km, lecimy z szybkością 150 km/godz. Jak przedstawia się pogoda w połowie drogi?“

Port: „Zupełnie tak samo, jak tu u nas. Znajdujecie się o jakie 5 km poza kurs. Gdy zbliżycie się do nas na 5 km, puścimy złotą rakiętę świetlną!“

Lotnik: „Przybywamy o godzinie około 21.13. Puścicie rakiętę o 21.11 — pionowo! Gdzie znajduje się obecnie maszyna, która wystartowała tuż po naszej?“

Port: „Jest 70 minut za wami. Maszyna zaś z przeciwnej strony przybywa mniej więcej o tym samym czasie co Wasza. Zarządziliśmy, by wasze lądowanie odbyło się najpierw. Znajdujecie się wciąż jeszcze nieco na południu od kursu, około 5 stopni.“

Takie rozmowy mogą dziś być prowadzone na odległość 300 km i z wysokości lotu 3—4000 m i są wyraźnie słyszane. Lotnik wcale nie potrzebuje nateżać głosu. Szczególniej wagi zaś jest fakt, że uruchomienie aparatu radiotelegraficznego dokonuje się prawie automatycznie. Wystarczy bowiem przycisnąć guzika kontaktowego, by aparat włączył, a innego znowu guzika, by odbiór przemienił na nadawanie. Słuchawka i mikrofon są umieszczone w helmie lotnika, któremu

przeto nic nie przeszkadza w obsłudze maszyny. Wiadomości dostają się do niego bezpośrednio, a nie jak przedtem z drugiej ręki.

Kino w Japonii

Kino w Japonii cieszy się nie mniejszym powodzeniem i popularnością niż w Europie i w Ameryce, ale oparte jest na zupełnie innych zasadach w tematyce i opracowaniu obyczajowo - dekoracyjnym. Przedewszystkiem w Japonii niema filmów dźwiękowych. Jest to już pierwsza różnica między kinem japońskim a europejskim czy amerykańskim. Druga różnica i odrębność zasadnicza wynika z wyboru tematu: film europejski oparty jest na tematach z życia współczesnego, film japoński sięga po tematy do historii kraju i narodu, usiłuje przekazać i pokazać obyczaje, tradycje przodków z przed 200 czy 300 lat. Jeszcze jedna, choć drobniejsza cecha różni filmję japońską od europejskiej — brak poczucia humoru i komizmu. Widz japoński nie rozumie, nie odczuwa komizmu pewnych sytuacji tak, jak Europejczyk; to, co pobudza widza w kinie w Nowym Jorku, Paryżu czy Londynie do śmiechu, nie działa zupełnie na nerwy Japończyka.

Kinematografy w wilekich miastach japońskich nie ustępują swym rywalom europejskim w urządzeniu i komforcie. Panują tam jednak obyczaje, które budzą zdumienie Europejczyka. Każdy, kto wchodzi do sali kina, zdejmując przedewszystkiem obuwie, zanim zajmie swe miejsce. Publiczność wypełniająca widownię zachowuje się jak u siebie w domu, głośne rozmowy, szczebiot dzieci, których nie brak wśród widzów, stwarzają atmosferę odrębną, obcą dla cudzoziemca.

Seans rozpoczyna się zwykle od kroniki filmowej, poczem clou programu tworzą zwykle dwa większe obrazy o treści historycznej - obyczajowej. Akcja toczy się przeważnie na tle zamków średniowiecznych, siedzib rycerskich samurajów. Aktorzy występują w strojach historycznych, w tradycyjnych długich szatach, w zbrojach i często w maskach. Rzadko zdarza się, by akcja nie zawierała kilku pojedynków, starć orężnych. W filmie występują również kobiety, ale zawsze ucharakteryzowane na Japonki z klasycznego okresu panowania samurajów i feudalizmu. Dekoracje rażą widza obokrajowca swą teatralnością, plenery są bowiem rzadkością w filmie japońskim. Ilość trupów, które zostają na placu boju czy starć orężnych jest fenomenalna, techną komizmem w pojęciu Europejczyka. Zdarza się, iż z kilkudziesięciu walczących nie pozostaje przy życiu, w toku akcji, ani jeden.

Widownia przeżywa wydarzenia na ekranie z całym przejęciem prymitywnej tłumy. Widzowie krzyczą, gwizdzą, zachęcają głośno do walki, niekiedy do-

Angielski samolot-olbrzym na 38 osób, który ma utrzymywać regularnie komunikację na linii Londyn — Kapsztadt, wynoszącej 8 000 mil angielskich.

Z Zakładu Ubezp. Pracowników Umysł.

Wczoraj 28 bm. obradowała w Zakładzie Ubezp. Prac. Umysł. w Poznaniu Komisja Doradczą tegoż Zakładu nad kwestją czy Z. U. P. U. ma lokować część swych kapitałów w nowych budowlach, czy też zaprzestać dalszego budowania. W obradach poza stałymi członkami komisji brali udział jako przedstawiciele m. Bydgoszczy prezydent p. Chmielarski i inż. Raczkowski, z ramienia Stow. Budowlano-Mieszkańczego Zakładów Ubezp. Społecznych w Polsce (Budozus) p. dyrektor Ponikiewski i p. radca Pospieszalski z Poznania.

Obszerny referat na temat budownictwa Zakładów Ubezpieczeń wygłosił p. dyr. Ponikiewski z Warszawy. Dowiedzieliśmy się z niego, że Zakłady Ubezp. wybudowały dotąd w I serii 2374 mieszkania o 5 696 izbach za zł 37 200 000. W II serii 1 652 mieszkania o 3 526 izbach za zł 25 150 000, a w bieżącym roku będą budowały III serię za 16 milionów, z czego Zakład Ubezpieczeń Prac. Umysł. w Poznaniu wybuduje dom mieszkalny w Poznaniu za zł 1 600 000, w Bydgoszczy dom mieszkalny za zł 1 milion, a w Gdyni 6-cio piętrowy dom biurowy za złotych 2 669 000 i obok niego dom mieszkalny za zł 2 300 000 a przy szosie gdańskiej dom mieszkalny za zł 3 475 000.

Po kilkugodzinnej dyskusji, w której przemawiali pp. dr. Adamczak, Tadeusz Piotrowski, dr. A. Niesiołowski, dyr. Barański, dyr. Namysłowski i pułkownik Szyman, uchwalono mimo różnych trudności nie zaprzestać bu-

dowy, lecz budować zato mieszkania małe, najwyżej trzy lub czterozbowe, na skutek czego choć w drobnej części, nastąpi pewne ożywienie w przemyśle związanym z budownictwem, a rzez co drożna część pracowników znajdzie pożądaną pracę, a inni kulturalne mieszkania.

Co do budownictwa w IV serii, w roku następnym, wyraził Komisja Doradczą na wniosek pp. dr. Niesiołowski i Tadeusza Piotrowskiego życzenie, by szczególnie w Poznaniu zaprzestać budowania wielkich bloków, a budować li tylko domki jednorodzinne z gródkami czy to w formie domków bliźniaczych — podwójnych czy poczwórnych — czy też rządowych.

Kolonja taka powstanie prawdopodobnie na terenach przy ulicy Grunwaldzkiej (za szpitalem Diakoniskim). W roku bież. budowle ze względu na rozpisanie przetargów na poszczególne prace, rozpoczęte zostaną prawdopodobnie dopiero z końcem czerwca.

Jeżeli idzie o ceny mieszkań to spadły one na skutek spadku cen materii budowlanych bardzo poważnie i na przykład mieszkanie jednozbowe o powierzchni około 25—30 mtr. kwadratowych, z niszą w której się mieścił będzie kuchnia i umywalnia, oraz druga nisza na łóżka, wynosić winna około 28 zł miesięcznie. Podkreślić należy, że miasto Bydgoszcz ofiarowało już bezpłatnie grunt pod budowę domu mieszkalnego, co również wpłynęło na niższą dzierżawę. (td)

Komunikat

Polskiego Związku Wydawców Dzienników i Czasopism w sprawie cen papieru gazetowego i innych drukowanych używanych przez czasopisma

Wobec powszechnego zainteresowania zagadnieniem rozpiętości cen papieru krajowego i zagranicznego oraz z uwagi na znaczenie, jakie papier, jako artykuł pierwszej potrzeby, odgrywa w życiu narodu cywilizowanego, Zarząd Główny Polskiego Związku Wydawców Dzienników i Czasopism komunikuje:

1) Jeszcze w czerwcu roku ub. przeprowadzono, w związku z pracami nad projektem nowej taryfy celnej, rokowania w sprawie obniżki cen zasadniczych gatunków papieru między przedstawicielami Związku Wydawców Dzienników i Czasopism, Twa Wydawców Książek i Związku Organizacji Przemysłu Graficznego a przedstawicielami Związku Papierni Polskich, Centrali Papierniczej „Emkaes” sp. z o. o. i Sp. Akc. „Steinhagen i Saenger”. W wyniku tych rokowań ustalono, iż ceny papierów, używanych przez wydawnictwa, będą regulowane przez producentów na podstawie zmian, jakie zachodzą będą w kosztach produkcji; w związku z tem, wobec niższej cen surowca i półfabrykatów papierniczych zarówno w Polsce, jak i na głównych rynkach światowych, uzyskano niższą cenę papieru gazetowego z 62 gr na 60 gr za 1 kg. (loco stacja załadowania przy papierni), w sprawie zaś niższej cen innych papierów drukowych postanowiono odbyć specjalne konferencje. W konsekwencji Związek Wydawców Dzienników i Czasopism oraz wspomniane wyżej organizacje konsumentów papieru poparły starania przemysłu papierniczego o wprowadzenie do nowej taryfy celnej podwyższonej stawki na papiery drukowe, gwarantujących silniejszą ochronę rynku krajowego przed zbytnim przywozem papieru zagranicznego.

Podczas rokowań czerwcowych organizacje wydawców przedstawiły konieczność wprowadzenia zasadniczych niższej cen papierów używanych przez czasopisma wobec znacznego zmniejszenia kosztów produkcji tych papierów oraz wobec wyjątkowo ciężkiego kryzysu, jaki w związku z ogólnym kryzysem gospodarczym przeżywają przedsiębiorstwa wydawnictwa periodycznych w Polsce. Jednocześnie wydawcy stwierdzili potrzebę polepszenia gatunków tych papierów. Min o to dokonane zostały latem r. ub. tylko nieznaczne i częściowe niższe w cenniku papierów płaskich, nie bacząc na wspomniany spadek cen surowców i półproduktów papierniczych a także nie bacząc na niższą cenę tych papierów na wszystkich rynkach zagranicznych.

3) W ciągu ubiegłego półroczia ceny surowców i materiałów technicznych a także półproduktów papierniczych spadły na rynkach światowych

w dalszym ciągu i to znacznie silniej niż w ciągu r. 1930 i w I połowie 1931 r. Ceny papierówki spadły już poniżej 50 proc. cen z początku 1930 roku. Ceny celulozy spadły w tym okresie przeciętnie około 30 procent, masy drzewnej około 25 proc., materiałów technicznych około 30 proc. W związku z tem obserwujemy za granicą w ostatnim kwartale r. ub. i na początku r. b. dalszy znaczny spadek cen wszelkich gatunków papierów gazetowych i innych drukowanych. Niższe cen papieru charakteryzuje najdotkliwiej indeks cen papieru w Niemczech — w kraju ścisłego syndykatu sprzedawcy — wykazujący spadek 28 proc. w stosunku do okresu poprzedzającego kryzys gospodarczy. Syndykat Papierni Szwedzkiej i Finlandzkiej mimo spadku funta angielskiego utrzymuje cen. tonny w portach załadowania na wysokości 9 funtów angielskich czyli 279 złotych; stanowi to niższą dokonaną w II półroczu 1931 r. — w wysokości 28 proc. Wraz z frachtem do Gdyni lub Gdańska cena 1 kg papieru wynosi więc tylko 31 groszy, podczas gdy w Polsce 1 kg papieru gazetowego w dalszym ciągu kosztuje 60 gr na stacji kolejowej przy papierni. Producenti angielscy, korzystający z surowców i półfabrykatów papierniczych obcych i kosztownej siły roboczej, oznaczyli cenę papieru gazetowego na rok 1932 w wysokości 37 groszy za 1 kg, producenci amerykańscy i kanadyjscy również znacznie obniżyli ceny na r. 1932. „Paper World” podaje, iż na przestrzeni 10 ostatnich lat ceny papieru gazetowego spadły ponad 61 proc.

W dziedzinie kształtowania się cen papierów płaskich, używanych przez czasopisma, obserwujemy również jasne różnice a także zasadnicze różnice w gatunkowości poszczególnych kategorii papierów. Ceny papierów gazetowych płaskich nie wiele co się różnią zagranicą od cen papierów rotacyjnych, gdy u nas dodatek za pocięcie do wysokich cen papieru rotacyjnego sięga aż 5 proc. Ceny papierów drukowych i ilustracyjnych satynowanych oraz bezdrzewnych uległy za granicą podobnym niżynom, jak papier gazetowy.

4) W Polsce, w kraju posiadającym nieprzebrane zapasy surowca papierniczego, mimo iż ceny tego surowca spadły około 52 proc. w stosunku do cen z początku r. 1930 (z 27 zł na 13 zł) ceny papieru gazetowego i innych drukowanych utrzymują się ciągle na poziomie bardzo wysokim. Według danych Instytutu Konjunktur Gospodarczych indeks cen papieru wykazuje w Polsce, w stosunku do r. 1928 spadek zaledwo 10 proc., gdy Niemiecki Instytut Konjunktur notuje za tenże okres niższą w Niemczech — 28 proc.

Wbrew więc wszelkim oczekiwaniom, mimo zasadniczych niższych w kosztach produkcji papieru, producenci polscy utrzymują ceny papieru na poziomie znacznie wyższym, niż producenci zagraniczni.

Sytuacja ta skłoniła władze Związku Wydawców do wystąpienia z inicjatywą w sprawie niższej cennika papierów gazetowych i innych drukowanych. Z uwagi na wyjątkowy kryzys, jaki przeżywają wszystkie przedsiębiorstwa wydawnicze w Polsce, oraz z uwagi na wpływ, jaki ceny papieru wywierają na kształtowanie się sytuacji czasopiśmiennictwa i rozwój ruchu wydawniczego, władze Związku Wydawców Dzienników i Czasopism uważają za niezbędne przeprowadzenie możliwie rychło gruntownej analizy warunków i kosztów produkcji papierów w Polsce tudzież podjęcie starań o zmiarę cen zasadniczych jego gatunków, w duchu uwzględnienia potrzeb kulturalnych najszerzych warstw ludności. Rychle uregulowanie tego zagadnienia jest konieczne zdaniem Związku Wydawców również i ze względu na obronę działalności wydawniczej przed niespodziankami, jakie przyniesie może obecna sytuacja celna państwa polskiego. Władze Związku Wydawców ufają, iż wytwórcy papierów w Polsce, w zrozumieniu znaczenia dla kultury kraju właściwej ceny papierów, dołożą wszelkich starań, aby okres najbliższy przyniósł rozwiązanie tego zagadnienia ku pożytkowi papierniczego przemysłu krajowego oraz rozwoju czasopiśmiennictwa.

RADJO

Programy radiofoniczne:

Sobota, dnia 30 stycznia 1932 r.

Poznań (335 m) godz. 11.45 (Warszawa); godz. 12.00 (W); godz. 13.10 koncert gramofonowy; godz. 14.00 notowania giełdy; godzina 17.10 (W); godz. 17.35 audycja wokalna w wyk. p. Antoniego Warchalewskiego; godz. 18.05 (W); godz. 18.30 (W); godz. 19.15 odczyt z cyklu o dziennikarstwie; godzina 19.30 gawęda reporterska; godz. 19.45 (W); godz. 20.00 (W); godz. 20.15 (W); godz. 21.35 (W); godz. 22.10 (W); godz. 22.40 (W); godz. 22.45 sygnał czasu, komunikaty; godz. 23.00 muzyka taneczna z cukierni „Polonia”.

Warszawa 1412 m) godz. 11.45 codzienny przegląd prasy polskiej; godz. 12.10 poranne skłębny ze Lwowa; godz. 12.45 płyty gramofonowe; godz. 13.40 pogadanka rolna. „Błędy w ważniejszych okopowych” — profesor Witold Staniszkis; godz. 14.00 „O uprawie soi, słonecznika i maku” — dr. Roman Borkowski (Lwów); godz. 14.20 „Błędy w uprawie zbóż jarznych” — prof. Witold Staniszkis; godz. 14.50 płyty gramofonowe; godz. 15.25 „Przebieg wydawnictw periodycznych”; godz. 15.50 płyty gramofonowe; godz. 16.20 radiokronika — dr. Marian Stępkowski; godz. 16.40 płyty gramofonowe; godz. 17.10 „Rewolucja dawniej a dzisiaj” — prof. Marian Dzieduchowski (Wilno); godz. 17.35 kącik młodych talentów muzycznych; godz. 18.05 program dla dzieci: Słuchowisko pióra Stanisława Karwickiego: „Powieść o Rolandzie”; godz. 18.30 piosenki w wyk. chóru dziecięcego szkoły powsz. nr. 3; godz. 19.15 skrzynka rolnicza — inż. Wacław Tarkowski; godz. 19.30 wiadomości sportowe; godz. 19.35 płyty gramofonowe; godz. 19.45 Prasowy Dziennik Radiowy; godzina 20.00 „Na widnokręgu”; godz. 20.15 koncert muzyki lekkiej; wyk.: Ork. R. P. pod dyr. Stanisława Nawrota Stefania Millerowa (piosenki); godz. 21.55 feljton p. t. „Meki Tantara” — p. Wanda Grabińska; godz. 22.10 utwory Chopina w wyk. J. Turczyńskiego; godz. 22.50 muzyka taneczna.

Programy zagraniczne. Huiizen (1875 m) 20.40 muzyka lekka. 22.30 muzyka popularna; **Koenigswusterhausen** (1635 m) 20.00 koncert ork. dętej; **Daventry** (1554 m) 22.40 „Opowieści Hoffmanna” op. Offenbacha akt III; **Motala** (1348 m) i **Sztokholm** (435 m) 20.45 dawna muzyka taneczna; **Kalundborg** (1154 m) 20.00 muzyka taneczna; **Budapeszt** (550 m) 19.45 koncert. 21.00 odczyt, następnie muzyka cygańska; **Wiedeń** (516 m) 20.00 słuchowisko; **Praga** (488 m) 19.00 tr. z teatru narodowego; **Rzym** (441 m) tr. z opery.

Niedziela, dnia 31 stycznia 1932 r.

Poznań (335 m) godz. 10.15 nabożeństwo z katedry poznańskiej Kazanie wygl. ks. dyr. Wolkowski; chór katedralny śpiewa pod dyr. ks. dr. Gieburrowskiego; godzina 12.05 odczyt roln. p. t. „Tworzenie się mięsa i tłuszczu w opasie trzody” cz. II (wygl. inż. p. Jerzy Boman); godz. 12.25 „Słabe strony sadownictwa Wielkopolskiego” (wygl. p. Jan Kosmol); godz. 12.45 wykład dla gospodyń „Kredyt i instytucje kredytowe (wygl. p. Jadwiga Jeziorowska); godz. 13.05 koncert gramofonowy; godz. 15.55 (W); godz. 16.20 Chór VIII Szkoły Powszechnej; godz. 16.40 (W); godz. 16.55 słuchowisko SMP w Poznaniu; godz. 17.15 (W); godzina 17.30 koncert z płyty; godz. 18.00 recital fortepianowy w wyk. prof. Władysława Burkath’a; godz. 19.25 płyty gramofonowe; godzina 19.45 (W); godz. 20.15 (W); godz. 21.45 (W); godz. 22.00 (W); godz. 22.40 sygnał czasu komunikaty; godz. 23.00 muzyka taneczna z cukierni „Esplanada”.

Programy zagraniczne. Huiizen (1875 m) 20.55 koncert; **Koenigswusterhausen** (1635

KRONIKA TOWARZYSKA

Tow. Przemysł. „Jedność” pod wezw. św. Antoniego w Poznaniu, urządzi w sobotę, dnia 30 stycznia r. b. zabawę karnawałową w salach „Boulevard” przy placu Nowomiejskim. Początek o godz. 20-tej. Przygrywać będzie wyborowy zespół orkiestry Bratniej Pomocy Zakładów Światła i Wody. Kto przybędzie nie bożuluje i zabawi się wesolo. Wszystkich życzących i sympatyków Towarzystwa zaprasza
Zarząd.
zw 13 082/3

„Rodzina Policyjna” koło Poznań urządzi w sobotę w dniu 30. 1. 1932 r. w salach restauracji „Belweder” przy ul. Marszałka Pocha 18. bal maskowo-kostiumowy, z którego czysty dochód przeznacza się na bezrobotnych. Podczas zabawy przygrywać będzie orkiestra 57 p. p. oraz ork. 15 p. ul. Początek o godz. 20-tej. Za najpiękniejsze kostjomy oraz maski wydane będą 3 nagrody.
Zarząd.
zw 12 003

Wszystkim sympatykom kreglarstwa komunikujemy, że coroczny bal Polskiego Związku Kreglarzy odbędzie się dnia 1 lutego 1932 r. w salach „Boulevard” plac Nowomiejski. Wstęp tylko za zaproszeniem, które odebrać można u drh Tatarczewskiego, Pocztowa 3, skład cukierkowy.
Zarząd.
zw 13 079

„Stow. Rodzinne” Poznań, urządzi w dniu 30 stycznia r. b. zabawę karnawałową w sali „Wiktoria” przy Rynku Łazarzkim 18. Początek o godz. 19-tej.
Zarząd.
zw 13 097

Chór „Zmarłychwstanie” Poznań-Wilna (oddz. I.) urządzi w sobotę, 30 b. m., 1932 r. zabawę karnawałową w lokalu Restauracji Zamkowej (dawna Gospoda Polska), św. Marcin 40.
Zarząd.
zw 13 095/6

XII Doroczny bal „Bratniej Pomocy” T. S. U. P. Najwyższy czas zaopatrzyć się w zaproszenia na XII doroczny bal „Bratniej Pomocy” T. S. U. P. który odbędzie się w Auli Uniwersytetu Poznańskiego, dnia 1 lutego 1932 r. Początek o godzinie 21—30. Wstęp tylko za zaproszeniami, które wydaje Sekretariat Generalny „Bratniej Pomocy” T. S. U. P., ul. św. Marcina 40. I. p. Dochód przeznaczony na cele samopomocy akademickiej.
Zarząd.
zw 13 094

Wieczorek taneczny Związku Mł. Drogi Poznań, odbędzie się w poniedziałek, dnia 1 lutego r. b. o godz. 21-szej w Salach Domu Kupiectwa Polskiego przy ul. Zwierzynieckiej nr 12. Szanownych Kolegów i Sympatyków uprzejmie zaprasza
Zarząd.
zw 13 093

Niniejszem komunikujemy, iż w sobotę, dnia 30 stycznia 1932 r., o godzinie 19 w sali „Domu Przemysłowego” urządzi Kółko Muzyczne Wielka Zabawę Karnawałową z różnymi niespodziankami. Doborowa orkiestra i inne nowości zapewnią każdemu miły pobyt. Sympatyków Kółka Muzycznego i wszystkich członków Zjednoczenia Pracowników Rzemieślniczych zaprasza Zarząd.
Uwaga! Zabawa odbędzie się w salach 19-tej i 20-tej.
Zarząd.
zw 13 092

Na Reducie Polskiego Czerwonego Krzyża w Belwederze dnia 6 lutego r. b. — spis ludności — wesoło — bez troski. Zaproszenia wydaje się w biurze Polskiego Czerwonego Krzyża, ul. Wały Zygmunta Augusta 2. m. 5. I. p. od godz. 10—15 oraz w sali Czerwonego Krzyża plac Wolności 14 a (w podwórzu, obok Hungarij) od godz. 18—20.
Zarząd.
zw 13 090

W dniu 6 lutego r. b. a więc tradycyjnym zrywem w ostatnią sobotę karnawału Akademickie Kółko Krotoszyńskie urządzi swój doroczny „Wieczór Karnawałowy w Hotelu Wielkopolskim”. Ze względu na kryzys postanowiono nie urządzić balu, tylko wieczorek i obniżyć cenę biletów wstępu. Mimo więc ciężkich czasów, każdy będzie miał okazję dobrego zabawienia się a równocześnie przyczyni się do finansowego zasilenia funduszu samopomocowego Kółka. To też okazja dobrej zabawy, oraz wzniosły cel, na który zostanie obrócony czysty dochód z tej imprezy, zgromadzi niewątpliwie szerokie kółko obywatelstwa miasta i okolicy.
Zarząd.
zw 13 091

m) 7.00 koncert z Hamburga. 12.15 koncert. 15.00 koncert. 16.05 „Undyna” op. Lortzinga. 17.30 muzyka lekka 20.10 muzyka lekka; **Daventry** (1554 m) 22.05 koncert; **Motala** (1348 m) i **Sztokholm** (435 m) 19.30 koncert solistów 20.00 reportaż; **Kalundborg** (1154 m) 20.00 tr. ze Sztokholmu; **Oslo** (1083 m) 20.00 koncert; **Budapeszt** (550 m) 19.00 muzyka lekka. 20.00 słuchowisko; **Wiedeń** (516 m) 20.25 „Wieszczka karnawału” opt. Kalmana; **Medjolan** (501 m) 21.00 tr. opery; **Beromuenster** (459 m) 20.50 wieczór wagnerowski; **Rzym** (441 m) 21.00 koncert.

Wyjaśnienie

Na jednym z odczytów antyalkoholowych w małym miasteczku belgijskim mówca wyjaśnia zebrałym, iż potrzeba alkoholu jest w człowieku sztucznie rozwiązana.

— Postawcie, mówi, osła między wiadrem wody a wiadrem alkoholu. Co wybierze?

— Wodę! — odzywa się jeden ze słuchaczy.

— A dlaczego?

— No, bo jest osłem.

SPORT

Pierwsze zwycięstwo

Polska olimpijska drużyna hokejowa odniosła zwycięstwo z drużyną Nevhaven Athletio Club w stosunku 3:2. (PAT)

Lekka atletyka

Zawody K. S. „Warta” zapewnione mają doskonałą obsadę wszystkich rozpisanych konkurencji. Nazwiska czołowych lekkoatletów dają rękojmię, że zobaczymy pierwszorzędne wyczyny, a liczebność startujących — zwłaszcza do biegów i sztafety 10x40 m — zapewni również efekt widowiskowy. Zawody odbędą się w niedzielę w hali „Ósrodka” o godz. 15.

Obóz treningowy trwać będzie od 15 lutego do 12 marca w Poznaniu. Udział wezmą tylko zawodnicy grupy I (Trojanowski II, Heljasz, Biniakowski, Nowak, Fr. Mikrut, Wł. Mikrut, Sikorski i Kusociński).

Poznań i Wilno panowie oraz Poznań i Łódź panie. Takie spotkania międzyokrę-

gowe zamierza przeprowadzić w przyszłym sezonie Pozn. OZLA. Oba mecze odbyłyby się poza Poznaniem. Ponadto zastanawia się Pozn. OZLA nad doprowadzeniem do skutku zawodów z jednym z okręgów zagranicznych.

Przed olimpiadą

W Lake Placid w dalszym ciągu pada śnieg, to też nastrój w obozach jest wyśmienity. Wszyscy bardzo pilnie pracują. Na skocznicy olimpijskiej przy skokach treningowych wydarzyły się dwa wypadki, którym ulegli Japończyk Adachi i Szwajcar Cesare Chiogna. Oba te wypadki nie są jednak groźne i przypuszczać należy, że narciarze staną do zawodów olimpijskich rozpoczynających się w czwartek.

Zagraniczni narciarze, znajdujący się już od paru tygodni w Stanach Zjednoczonych pilnie trenują i osiągają doskonałe wyniki. Na czoło wysuwają się naturalnie Skandynawowie, zwłaszcza w doskonałej formie jest Birger Ruud, który ponownie uzyskał ostatnio podczas zawodów w miejscowości kuracyjnej Chicago 59 m. Szwedzi startowali w mistrzostwach kanadyjskich w miejscowości Lucerne koło Montrealu i byli bezkonkurencyjni. Kanadyjczycy uzyskiwali najwyższą 51 m., przy czym na 30 aż 17 miało skoki z upadkiem. Ze Szwedów wyróżniał się Eriksson, który osiągnął w wspaniałym stylu 59 m i 53 m., a Holger Schön miał 54 i 55 m. Polscy zawodnicy narazie przyzwyczajają się jeszcze do lokalnych warunków, nie forsując zbyt intensywnie treningu, jednak powracają już oni do formy i niebawem podejmą energicznie zaprawę. (tel wł.)

Pięściarstwo

Na mecz z Pomorzem kapitan P. O. Z. B. p. Suszczyński ustalił następujący skład reprezentacji: Romański (Sokół), Polus, Forlański i Sipiński (Warta), Misiurewicz, Rogowski i Holasz (Sokół) oraz Krenz (HCP)

„Gedania” i „HCP”. Ciekawy ten mecz — pierwszy występ sympatycznej drużyny polskiej z Gdańska wywołał zrozumiałe zainteresowanie licznych zwolenników pięściarstwa. „Gedania” zagwarantowała organizatorom, że przybywa w swym najsilniejszym, podanym już przez nas skła-

dzie. Walki rozpoczynają się w niedzielę o godz. 12 w sali kina „Metropolis”. Przedsprzedaż biletów odbywa się w fir. „Camera”.

Życie organizacyjne

Roczne walne zebranie „Ostr. Kl. Sp.” odbyło się w Ostrowie przy licznych udziałach gości i członków. Obradom przewodniczył p. Kajdasz. Po wręczeniu pamiątkowych upominków zasłużonemu członkowi klubu zebranie uchwaliło zgłosić do P. O. Z. L. A. sekcję lekkoatletyczną. Wobec spadku drużyny piłkarskiej do klasy B zebrani postanowili w nowym sezonie sportowym wyteńczyć wszystkie siły, aby w roku bieżącym móc powrócić do czołowej klasy OZPN. Po wysłuchaniu sprawozdań udzielono ustępującemu zarządowi absolutorium i wybrano nowy, w skład którego weszli m. i. pp.: prezes — Edm. Nowakowski, sekretarz — Wielkosz i skarbnik — A. Hoffmann.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

W czwartek, dnia 28 stycznia 1932 r., o godz. 10,30, zakończył żywot doczesny, po długich i ciężkich cierpieniach, przeżywszy lat 71, opatrzony kilkukrotnie św. Sakramentami, ś. p.

Dr. med. Franciszek Ostojka Lniski

radca zdrowia
Kawaler Orderu „Polonia Restituta”.

o czym zawiadamiają

Czarnków w styczniu 1932 r.

Eksportacja zwłok z kostnicy szpitala miejskiego w Poznaniu do szosy obornickiej, odbędzie się w niedzielę, dnia 31 stycznia 1932 r., o godz. 14. Nazajutrz o godz. 10,30 nabożeństwo żałobne z wigiljami w kolegiacie czarnkowskiej, poczem złożenie zwłok do grobu.

Zakład Pogrzebowy „Ceremoniał”, ul. Towarowa 25, tel. 3180.

dw 2656

żona, synowie i rodzina.

Dnia 27 stycznia 1932 r. zmarła po krótkich, lecz ciężkich cierpieniach, opatrzona św. Sakramentami, ś. p.

Joanna z Kaimów Rejowiczowa

przeżywszy lat 45. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, o godz. 15 z kaplicy na cmentarzu Zmartwychwstania Pańskiego na Dębcu. Nabożeństwo w poniedziałek, o godz. 8,30, w kościele O. O. Zmartwychwstańców.

dw 2637

Mąż i rodzina.

Zakład pogrzebowy, Górna Wilda 56.

W środę, dnia 27 stycznia 1932 r. zmarła, opatrzona Sakramentami św., moja najdroższa siostra i ciotka, ś. p.

Marja Nowakowska

przeżywszy lat 85. Pogrzeb odbędzie się w sobotę, 30. b. m., o godz. 2-giej z kostnicy cmentarza Bożego Ciała na Wildzie.

dw 2 655

W ciężkim smutku pograżona
rodzina.

M
A
M

Patent prawnie zastrzeżony

dw 2 643

W środę, dnia 27 stycznia 1932 r., o godz. 10,15 wieczorem zasnął w Bogu, opatrzony Sakramentami św., po długich cierpliwie znoszonych cierpieniach, w 38 roku życia, nasz najdroższy, jedyny brat, bratanek, siostrzeniec, kuzyn, szwagier i wuj, ś. p.

Edmund Rybarczyk

były kierownik zakładów przemysł. w Zagórowie.

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 31. b. m., o godz. 4,15 po poł. z kaplicy cmentarnej parafji Bożego Ciała na Dębcu.

zw 13 086

W smutku nieutuleni
siostry i rodzina.

Poznań, ul. Strzelecka 19.

Duchowieństwu, Dyrekcjom Fabryk Monopolu Tytoniowego, Kolegom ś. p. Zmarłego, Pracownikom, Pracownikom i Rzemieślnikom Państwowym, Monopolu Tytoniowego, Gronu Nauczycielskiemu 18 szkoły pow., w szczególności Kolegom ś. p. Zmarłego W. P. Niewiadomskiemu i Jakubowskiemu, oraz wszystkim Przyjaciołom i Znajomym, którzy oddali ostatnią przysługę nieodżałowanemu memu Mężowi i najlepszemu Ojcu, ś. p.

Stanisławowi Grzybkowi

i nie szczędzili dowodów współczucia oraz żalu składa serdeczne

Bóg zapłać!

żona z córką.

zw 12 088

Korporacja Silesia

Konwent w Poznaniu

donosi, że kirem okryła swe barwy z powodu zgonu Jej Senjora h. c., ś. p.

ministra Józefa Kiedronia

Za Konwent activitatis:

zw 13076 (—) Wiktor Mędlewski, prezes.

Kursy stenografji

pisania na maszynach rozpoczynam z dniem 4 lutego

zw 13085

KANTAKA 1, II. p.

Dnia 27. 1. 1932 r. zmarła nagle, namaszczona Olejami św., nasza najukochańsza matka, teściowa i babcia, ś. p.

z Strugarków

Marja Kania

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 31. b. m., o godz. 15-tej z kostnicy cmentarza w Górczynie.

zw 13 098

W ciężkim smutku pograżeni
córki, zięciowie i wnuczki.

Oprawy książek wszelkiego rodzaju Introligatornia drukarni Toruńskiej T. A. w Torunlu ul. św. Katarzyny 4.

112 buraczanej

nadkompletnym inwentarzem za budowania wulbowane, wodociąg. przy Poznaniu. 48.000. wplaty 25.000. Nowak Kramarska 15. zd 28 215

BIAŁY TYDZIEŃ

od 1-go do 10-go lutego, przedsprzedaż już w sobotę, dnia 30-go stycznia

Wystarczy mało pieniędzy, by nabyć dużo towarów.

Chusteczki białe z kolorowym brzegiem teraz szt. 0,12	Koszule damskie dzienne, przybr. kor. i motyw. teraz 0,95	Czepek batystowy przybrany koronką i wstawką . teraz 0,95	170 000 metrów klockowych koronek i wstawek metr od 0,06
Chusteczki damskie z mreżką . . . teraz szt. 0,25	Koszule damskie dzienne przybr. motywem . . . teraz 1,60	Paski podwiązkowe adamaszkowe teraz 0,95	Hafty i wstawki białe do bielizny metr od 0,11
Chusteczki damskie białe batyst z mreż. ter. szt. od 0,35	Koszule damskie dzienne przybr. motyw. i kor. teraz 1,80	Paski biodrowe adamaszkowe z 4 podw. ażkami . . . teraz 2,50	Walencjanki, wstawki i koronki metr od 0,13
Chusteczki damskie batyst z kol. brzegiem ter. szt. od 0,40	Koszule damskie dzienne przybr. motyw. „Toledo“ teraz 2,10	Bustonosze płócienne przybrane koronką . teraz 0,95	Ręczniki wafłowe białe z kolor. brzegiem . . . 1,15 0,85
Chusteczki damskie makro z kol. brzegiem teraz szt. 0,55	Majteczki damsk. przybrane mer. i motyw „Toledo“ teraz 2,95	Biustonosze płócienne przybrane koronką . teraz 1,25	Ręczniki froterowe białe i z brzegami . . . 2,45, 1,95 1,20
Chusteczki męskie, białe, linon obrabione teraz szt. od 0,40	Koszula nocna damsk. przybrana motyw. i kor. teraz 3,75	Kombinacje damskie majt. trykotowe teraz 2,85, 2,65 2,40	Fartuchy damskie białe fason wiedeński 3,15 2,25
Chusteczki męskie, linon z kol. brzeg. teraz szt. od 0,45	Koszula nocna damska przybrana mot. „Toledo“ teraz 4,50	Koszulki damskie cienkie igliczkowe teraz 5,00 1,85	Rękawiczki białe z mankietami 2,35 1,85
Chusteczki męskie batystowe z mreżką teraz szt. 0,60	Kombinacje majteczkowe przybr. motywem „Toledo“ 3,75	Pantalony trykotowe białe i kolorowe teraz 2,75, 2,45 1,95	Bluzki damskie z dobrego jedwabnego trykotu teraz 13,50
Na bieliznę luksusową i gorsety teraz 10% zniżki	Ręczne robótki!		Na wszelkie towary białe teraz 10% zniżki
Resztki obsad. wstążek, haftu i koronek za bezcen.	Kwadrat rys. do złączenia na serwety szt. teraz od 0,20	Garnitury na umywalkę rysowane 5 części . . . teraz 1,90	Bielizna niemowlęca Wielki wybór - Tanie ceny!
Na wszelkie wyroby dziane teraz 10% zniżki	Serwety rysowane na nocne stoliki szt. teraz od 0,45	Ręczniki rysowane najnowsze wzory teraz 2,50	Na wszelkie trykoty zimowe teraz 10% zniżki
	Poduszki rysowane najnowsze wzory szt. teraz od 1,35	Garnitury kuchenne rysowane 5 częściowe 11,50	
	Na wszystkie inne robótki rysowane i gotowe 10% zniżki.		

POZNAŃ TORUŃ **S. KAŁAMAJSKI** Zlecenia zamiejscowe wysyłam odwrotnie.

Pw 10 529 30-4.101/102

Sprzedaż Poinwenturowa

OBUWIA

od soboty, 30 stycznia do środy, 10 lutego

Sprzedawcą będą pierwszorzędne gatunki, po bardzo niskich cenach, poszczególne partje poniżej cen własnego kosztu

ROZMARYNOWICZ

POZNAŃ, STARY RYNEK 93. Pw 10 544-4.110

Biały Tydzień

który łączy w sobie 2 przeciwieństwa: wysoki gatunek. niskie ceny urządzam od 28. I do 15. II. 1932. Pomiędzy innymi sprzedaję: Koszule damskie z dobrego materiału 1,75, 1,95. Koszule damskie nansuk 2,75, 2,95, 3,30. Koszule damskie nocne 3,95, 4,25. Koszule damskie nocne nansuk 5,50, 5,75, 5,90. Koszule damskie nocne długi rękaw 4,90. Kombinacje 3,95, 4,75. Podszawa gładka 2,75, ubierana 3,90. Podpinka z koronką 9,75. Oprócz tego udzielam na moje ceny normalne 10% rabatu. Bielizna tylko własnego wyrobu, z pierwszorzędnych płócien. Proszę się przekonać.

H. Wojtkiewicz Poznań, ul. Nowa 11
Hafty i koronki z mot. za bezcen.
Specjalności: kompl. wyprawy ślubne
zw 13.27

SKUTECZNE SPRZECIWIWY

przeciw niesłusznym nałożonym podatkom kościelnym sporządza

CZESŁAW BOBOWSKI, obrońca pr.
Wielkie Garbary 1.

Zwyczajne Walne Zgromadzenie Członków

„Własnej Zagrody“

Spółdzielni Hipoteczno-Kredytowej z ogr. odp. Poznań.

Na podstawie paragr. 61 statutu „Własnej Zagrody“ Spółdzielni Hipoteczno-Kredytowej z ogr. odp. Poznań, zwołuję Zwyczajne Walne Zgromadzenie członków na dzień trzynastego lutego 1932 roku do sali Boulevard, przy placu Nowomiejskim 5, na godz. 11 przed południem, zaś w razie braku wymagane kompletu, następnego Zgromadzenie odbędzie się bez względu na liczbę obecnych o godzinie 11,30 przed południem z następującym porządkiem obrad:

1. Zagajenie.
2. Odczytanie protokołu konstytucyjnego.
3. Sprawozdanie Rady Nadzorczej.
4. Sprawozdanie Zarządu.
5. Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej.
6. Sprawozdanie z rewizji urzędowej Rewidenta Rady Spółdzielczej przy Ministerstwie Skarbu.
7. Pokwitowanie dla Rady Nadzorczej i Zarządu.
8. Podział zysków.
9. Uchwalenie zmiany paragrafów: 1, 4, 22, 24, 35, 42, 46, 70, 77, 78, 81 i 84 statutu, oraz przyjęcie regulaminu dla Rady Nadzorczej.
10. Zatwierdzenie warunków pożyczkowych.
11. Uchwalenie zaciągania pożyczek.
12. Uzupełnienie Rady Nadzorczej.
13. Ustalenie wysokości wynagrodzenia za posiedzenia Rady Nadzorczej.
14. Wyznaczenie miejsca następnego Walnego Zebrania.
15. Wolne głosy.

Jul. B. Lange,
prezes Rady Nadzorczej.

Związek Zawodowy Pracowników Kupieckich

w Poznaniu
urządza wieczorny

kurs dekoracyjny

wystaw reklamowych

przy Miejskiej Szkole Handlowej. Początek kursu 8 lutego r. b. Czas trwania 4 miesiące. Zapisy oraz informacje przyjmuje:

Sekretariat Związku ul. Połgórna 12b tel. 22-88

Pw 10 532-4.97

Czapki sportowe

w cenie zł 0,60, 0,80 i 1,— wyprzedają hurtownie z likwidacją.

Stary Rynek 71/72, I. piętro.

zw 13.087

Deklaracje

podatkowe akuratanie oraz wszelkie inne sprawy sporne uskutecznia tania Bączkowski, Kramarska 25 a. I. lewo zd 22 690

Zniżyliśmy cenę

na nasze znane z dobroci czekoladki deserowe

1/2 kg. teraz tylko 8,- zł

Tańsze a bardzo dobre mieszanki

po 6, 5, i 4 zł za 1/2 kg.

Nasze czekolady firmowe kupują wszyscy bo dobre a tanie Pw 10 571-4.106

Walerja Patyk

Aleje Marcinkowskiego 6
(przy poczcie minuta od Placu Wolności).

30 000 zł

poszukuje fabryka branży rowerowej w Poznaniu na ziemiach zachodnich, bez konkurencji, za dobrem oprocentowaniem i pewnym zabezpieczeniem. Oferty do Kurjera Poznańskiego pod. zw 13 085

aw 8 285

BIAŁY TYDZIEŃ

od 30. 1. 1932 roku
do 10. 2. 1932 roku

Nadzwyczajna okazja taniego zakupu! Prosimy o zwiedzenie wystaw i magazynu

- Koronki klockowe od 5 gr
- Hafty kraj. i szwajc. od 15 gr
- Narożniki klockowe od 25 gr
- Serwetki bogato przybrane koronką od 35 gr
- Serwetki haft. i richelieu od 43 gr
- Czepki kol. jedwabne batyst lub woal 1,95 zł
- Czepki woalowe piękne kolory i fasony 2,95 zł
- Paski satyn. 4 podwiązki 1,25 zł
- Gorsety adam. dłuższy fason 2,95 zł
- Biustonosze fason miseczek. z koronką 0,85 zł
- Biustonosze kolor. fason miseczek. z koronką 1,25 zł
- Kaftaniczki niemowl. od 1,45 zł

- Koszule dzienne z mierzka i kol. wczepianiem 1,25 zł
- Koszule madap. pięknie przybr. haft. i koronką 1,95 zł
- Koszule nocne z mierzka kolor. przybraniem 3,95 zł
- Koszule nocne madap. z haft. i koronką 5,75 zł
- Koszule nocne dl. rękaw z haft. i koronką la wykon. 7,50 zł
- Koszule nocne oryg. modele wiedeńskie 11,50, 9,50 8,95 zł
- Staniczek z mierzka i motywami 1,60 0,95 zł
- Fartuchy madap. z mierzka od 1,95 zł
- Kombinacje majteczk. z mierzka 1,95 zł

- Chusteczki dla dzieci z kolorowym brzegiem 18 gr 5 gr
- Chusteczki kol. lub białe kolorowe ząbki 18 gr
- Chusteczki męskie białe i z kol. brzegiem 35 gr 27 gr
- Chusteczki z mierzka 55 gr 45 gr 35 gr 24 gr
- Ręczniki wafłowe 1,45 95 gr 55 gr
- Ręczniki frotte 2,45 1,50 1,25 zł
- Pantalony trykotowe 1,75 1,45 0,95 zł
- Kombinacje majt. igliczk. 4,50 3,95 zł
- Pantalony jedw. 5,75 4,95 2,95 zł

- Bluzki jedwab. trykot 6⁹⁵ zł
- Bluzki jedw. tryk. długie rękawy 14,50 zł 8⁹⁵ zł
- Bluzki sportowe, białe, dl. ręk. 4⁹⁵ zł
- Bluzki I-a crepe de chine koszulk. 22⁵⁰ zł
- Poduszki niemowl., dl. 6,75, 5,75 3⁹⁵ zł
- Pyjamy jedwab. trykot. piękne fasony 39,50 29⁵⁰ zł
- Pończochy macco 2,50, 1,75, 1,50 0,95 zł
- Pończochy I-a jedw. flor. 2,45 1⁵⁰ zł
- Pończochy jedw. a la Bemberg 2,95 1⁹⁵ zł
- Pończochy I-a Bemberg 4⁵⁰ zł
- Rękawiczki damskie i męskie trykot. od 1⁹⁵ zł

Na bieliznę wiedeńską 50% zniżki!!
Na wszelkie nie wymienione artykuły udzielamy 10%

WIZA i MAŁUSZEK, Poznań, ul. Nowa 6

Telefon 31-52.

dw 2641

Ratunek dla skórno-chorych!
Krem na skórę „HEILWUNDER” patent gdański Nr 1919
Niezwykła kosmetyka do pielęgnacji skóry skutkuje z powodu swoich właściwości w rozpaczyliwych wypadkach wszystkich liszaj nawet liszaj ropnych, ranach u nogę egzemie, przyszcach, wyrzutach, wszelkiego rodzaju czerwoności twarzy i nosa, odmrożeniach itd. Przy zamówieniach uprasza się o cel użyteczności Świętelnego uznania Jeżeli bez skutku, zwrot pieniędzy. Cena 8,60 zł. Wysyłka za zaliczką. Przy wysyłce sumy zgóry bez portorium. aw 4 425
Chem. Kosm. Laboratorium „KLOSSIN”, Gdańsk 2, Hundegasse 43.

Przedstawiciela
rutynowanego, dobrze zaprowadzonego z gwarancją na woj. poznańskie poszukuje zaraz najstarsza krajowa fabryka wódek i likierów. Oferty z świadectwami i referencjami Kurjer Poznański zw 13074

Ofiary na Rzecz Komitetu Niesienia Pomocy Biednym i Bezrobotnym na miasto Poznań złożyli: od 15. 12. 1931. do 13. 1. 1932 Drukarnia i Księgarnia św. Wojciecha z 6000,00, Komitet Parafjalny dla Spraw Bezrobocia — św. Marcin z 5200,00, Bank Związku Spółek Zarobkowych z 3000,00, Krajowe Ubezpieczenie Ogniowe z 2000,00, Komunalny Bank Kredytowy z 2000,00, F-a. H. Cegielski Sp. Akc. Zarząd, Urzędnicy i Robotnicy z 1858,00, Bank Cukrownictwa z 1396,00, Związek Lekarzy Zachodn. Polski z 1000,00, Policja i Rodzina Policyjna z 1000,00, Radca Krysiwicz z 1000,00, Członkowie Zarządu, Redaktorzy, Pracownicy Umysłowi i Fizyczni Drukarni Polskiej („Kurjer Poznański”, „Oreodownik Wielkopolski”, „Wielkopolańin” i „Jlustracja Polska”) z 932,27, Komitet Parafjalny dla Spraw Bezrobocia — Jeżyce z 773,16, Komitet Parafjalny dla Spraw Bezrobocia — Łazarz z 750,00, Komitet Parafjalny dla Spraw Bezrobocia — św. Wojciech z 670,00, Komitet Parafjalny dla Spraw Bezrobocia — Fara z 658,50, Komitet dla Spraw Bezrobocia — Boże Ciało 568,75, Sędziowie i Urzędnicy Sądu Apelacyjnego z 567,12, F-a. H. Cegielski Zarząd i Urzędnicy z 532,80, Bank Pozn. Ziemstwa Kredytowego z 500,00, Komitet Parafjalny dla Spraw Bezrobocia — św. Jan z 518,75, Komitet Parafjalny dla Spraw Bezrobocia — Solacz z 500,00, Budown. St. Trawczyński z 500,00, Pracownicy Urzędu Telegraficznego z 434,10, Izba Skarbowa z 434,90, Komitet Parafj. dla Spraw Bezrobocia z 359,10, Komitet Parafj. dla Spraw Bezrobocia — Archikatedra z 278,50, Komitet Parafjalny dla Spraw Bezrobocia — Główna z 249,50, Komitet Parafjalny dla Spraw Bezrobocia — OO. Zmartwychwstańców z 215,27, F-a. F. Woźniak z 200,00, Urząd Pocztowy Poznań 3 z 208,20, Czeprzyński z 200,00, F-a. Kaźmierski z 200,00, Komitet Parafjalny dla Spraw Bezrobocia — Górczyn 187,50, Urzędnicy Banku Pozn. Ziemstwa Kredytowego z 184,50, Urzędnicy Ubezpiec. Krajowej z 172,75, Urząd Pocztowy 1 z 249,10, Urząd Pocztowy Poznań 3. z 189,70, Rzemieślnicy i Robotnicy Elektrowni Miejskiej z 172,50, Członkowie Stow. Urzędników Miejskich z 167,75, Urzędnicy Elektrowni Miejskiej z 144,00, Urzędnicy Krajowego Ubezpieczenia Ogniowego z 135,50, Deierling z 125,00, Urzędnicy Elektrowni Miejskiej z 149,00, Komitet Parafjalny dla Spraw Bezrobocia — Dębiec z 111,05, Pracownicy Okręgowej Izby Kontroli Państw. z 109,95, Polski Czerwony Krzyż z 106,98, Nowy Kurjer — Czysty zysk z obchodu zabawy Zw Maszynistów Kolejow Kolo Poznań z 100,00, Textil Krajowy z 100,00, Zarząd Fabryki „Maira” z 100,00, Dyr. Ziolkowski z 100,00, Scmidtchen przez budown. Maniewskiego z 100,00, Drożyński z 100,00, Dyr. Ziolkowski z 100,00, Krajowe Ubezpieczenie Ogniowe z 97,00, Urzędnicy Banku Pozn. Ziemstwa Kredytowego z 82,00, Urzędnicy Miejsk. Urzędu Bezp. i Porządku Publicznego z 79,00, Komitet Parafjalny dla Spraw Bezrobocia — Winiary z 77,20, Robotnicy i Rzemieślnicy Wodociągów Miejska z 98,00, Urzędnicy Oddziału Prokuratury Generalnej z 75,00, Urzędnicy Izby Przemysłowej-Handlowej z 75,00, Urzędnicy Zach. Polskiego Syndykatu Węglowego z 61,00, Ks. Dr. Adamski 60,00, Ks. Prof. Janicki z 80,00, Fabryka Papieru „Malta” z 62,50, Pracownicy Warsztatów P. K. E. z 52,50, Urząd Pocztowy Poznań

3. z 54,12, Państw. Seminarjum Nauczycielskie Zeńskie z 50,75, Dyr. Fr. Kucner z 50,00, Fa. Witkowski i Hartinger z 50,00, Fa. M. Potnicki z 50,00, „Polmin” Państw. Fabryka Olejow zam. życzeń świątecznych i noworocznych z 50,00, Pozn. Spółka Okowiciana z 50,00, Bank Ziemiań. zam. życzeń noworocznych 50,00, Urzędnicza Kasa Pogrzebowa z 50,00, Urzędnicy Tow. Ubezpieczeń „Vita” z 47,63, Urząd Pocztowy Poznań 9. z 48,65, Urzędnicy Tow. Zakładów Zyrardowskich z 37,50, Dyrekcja Cel w Poznaniu z 39,50, Poznański Zakład Ortopedyczny z 27,50, Urzędnicy F-my „Stomil” z 38,50, Profesorzy Państw. Szkoły Budown. i Mierniczo Melor. z 36,50, N. N. z 25,00, Dyr. M. Scheffs zam. życzeń świątecznych i noworocznych 20,00, Rodzina Anston z 20,00, Urząd Pocztowo Telegraficzny z 20,15, Z. Kutschowa z 20,00, Fa. Karge i Stein z 20,00, Ks. prof. Michalski z 20,00, Janaszek z 20,00, St. Drygas z 20,00, Radca Pluciński z 20,00, Pozn. Komitet Akademicki z 25,00, Urzędnicy Okręg. Urzędu Miar z 24,00, Dr. Mroczkowski zam. życzeń noworocznych z 20,00, Liga Katolicka z 20,00, St. Ruciński z 20,00, W. J. z 20,00, Pracownicy F-y. Kajewski z 19,50, Personal Radey Cichowicza z 19,00, Ed. Chrzanowski z 15,00, Gimnazjum Paderewskiego z 16,00, Sodalicia Marjańska Nauczycieli — Poznań z 17,20, Grono Nauczycieli Gimnazjum Wielkopolskiego z 19,00, Pracownicy F-y Geiling z 12,00, Pracownicy Drukarni Pedagogicznej z 11,50, Ig. Niedbal zam. życzeń noworocznych z 15,00, Wielkop. Inspektorat Straży Graniczn. z 12,60, R. Matuszewski — Rataje z 14,50, J. Obodziński z 10,00, F. Świątalski zam. życzeń świąteczn. i noworocznych z 10,00, F. Schmidt z 10,00, Urząd. Krakowski. Tow. Ubezpiec. w Krakowie — Oddział w Poznaniu z 10,00, Ks. Dr. Gładysz z 10,00, Ed. Karge z 10,00, N. N. z 10,00, Gimnazjum SS. Urszulanek z 11,00, Urząd Pocztowy Telegraficzny z 9,65, Spółka Osadnicza z 8,00, Gimn. Gen. Zamojskiej z 6,50, Kwestura Wydziału Humanistycznego U. P. z 5,00, Inż. A. Neinethy z 5,00, Hoffmann z 5,00, Zagłobiński z 5,00, Kazubowska z 3,00, Ks. Kawecki z 5,00, Stachowski z 3,00, Budzińska z 3,00, N. N. z 2,00, Dr. Berger z 1,00, Tow. Ubezpieczeń „Przyszłość” S. A. z 3,00, Tow. Uczniow Handlowych z 2,00, Bratnia Pomoc U. P. z 2,00, **Dary w naturaljach złożyli:** Fa. Kajewski 4 skrzynie makaronu, i skrzynkę smalcu, W. Ruczowski 40 bochenków chleba, T. Otmianowski dwa ctr. grochu, Polski Czerwony Krzyż: odzieży wełnianej, skarpet trykotów, wartości z 430,00, Bank Przemysłowców: 500 czapek męskich, Fa. Kaczmarek: 90 mtr. płótna. Szan. Ofiarodawcom składa serdeczne „Bóg zapłać” Komitet dla Spraw Bezrobocia na miasto Poznań. zw 12 067

Inwalidzi, wdowy i sieroty woj. poszukują pracy:
16 biurowych, 10 pomocników biurowych, 8 ksiązkowych, 2 ksiązkowych - bilansistów, 3 kancelistów, młodszy ksiązkowy, 4 handlowców, 13 kupców, 8 magazynierów, 9 inkasentów, 44 portierów, 43 woźnych, 33 stróży, 97 robotników, 8 dozorców, 7 urzędników gospodarczych, wódzary, elew gospodarczy, 3 podwórzowych, hodowca inwentarza, 3 leśników, 8 borowych, 7 ogrodników, kontroler mleka, 2 rewizorów mięsa i wlosi, 2 rzeźników, 9 siodlarzy, 4 rymarzy, 6 stolarzy, 3 rzeźbiarzy, 3 cieśli, 7 kołodziej, 2 garncarzy, 2 kowali, 12 ślusarzy, 6 ślusarzy maszynowych, ślusarz budowlany, ślusarz mechaniczny, 4 szoferów - mechaniczów, monter ogrzewania centr., 5 palaczy, 2 maszynistów, czeladnik ślusarsko - budowlany, mechanik na maszyny biurowe, 4 elektromonterów, 3 elektrotechników, czeladnik ślusarski, blacharz, przyuczony instalator, szachtmistrz, wiertarz, 5 tokarzy metalowych, 2 piekarzy, 4 introligatorów, 3 malarzy, pielęgniarz, wykrawacz, 6 krawców, 11 obuwników, dekarz, czeladnik obuwniczy, modelarz, kuśnierz, chemigraf, tapicer, drukarz, artysta malarz-rzeźbiarz, czeladnik kowalski, pomocnik krawiecki, kotlarz, 29 robotnic do fabryki, 3 garderobianki, 6 posługaczek, 2 wdowy do uprzątnia biur, 5 biuralistek, 2 stenotypistki, 6 maszynistek, 4 ksiązkowe, registratora, 20 początkujących biuralistek, 8 ekspedjentek, 3 bufetowa, pomocnica introligatorska, panienska do dzieci ze szyciem., 8 uczennic biurowych, 3 czennice fryzjerstwa, 12 uczennic do interesu, uczennica krawieczyzny, 7 uczeni biurowych, uczeń elektromonter, uczeń rzeźbiarski, 2 uczeni zecerskich, uczeń mechanik samochodowy, uczeń instrumentalny, 3 uczeni krawieckich, 2 uczeni ślusarskich, uczeń złotniczy, uczeń fryzjerski, uczeń malarski, uczeń introligatorski i 8 chłopców do posylek. Zgłoszenia uprasza Towarzystwo Pomocy Inwalidom Wojen., Poznań, Fredry 7, pokój 47, tel. 39-97. zw 13 084

UCHWAŁA. W sprawie postępowania układowego wdrożonego na wniosek firmy Drogerja Uniwersum w Stefan Porawski w Poznaniu, Ratajczaka 38 zwołuje się w myśl art. 58 rozporz. o zapobieganiu upadłości z dnia 6 marca

Liczbą czyn.: 2 a. F. 14/30.
Wyrok wykluczający
Ogłoszono
dnia 28. 7. 1931 r.
(-) Waloch
j. sekr. sąd.

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
W sprawie wywoławczej Bernarda Witkowskiego w Inowrocławiu Sąd Grodzki w Inowrocławiu przez asesora sądowego Weimanna orzekł: List hipoteczny dot wierzycielności zapisanej w księdze gruntowej Inowrocław k. 1123 w dziale III pod nr. 5 i w księdze gruntowej Inowrocław k. 1011 w dziale III. pod nr. 9. ma kwotę 10 000 mk. z tytułu reszty ceny kupna dla Walerego Herbsta w Inowrocławiu uznaje się za pozbawiony mocy prawnej. Koszty postępowania ponosi wnioskodawca. nw 8 263

WYWOŁANIE. Andrzej Thiel w Poznaniu, Sew. Mielżyńskiego 1, jako Zawiadawca masy upadłościowej firmy Batra wniósł o zarządzanie wywołania w celu pozbawienia mocy dwóch ksiązeczek oszczędnościowych Komunalnej Kasy Oszczędności miasta Poznania (dawn. Bank Miasta Poznania) w Poznaniu a to: 1. ksiązeczki Nr. 639 404 opiewającej na kwotę 9 356 zł, 2. ksiązeczki Nr. 3 373 opiewającej na kwotę 4 152,30 zł. Wzywa się posiadacza wyżej wymienionych ksiązeczek oszczędnościowych do ich przedłożenia najpóźniej do dnia 30 maja 1932 r., o godz. 12-tej w niżej podpisanym Sądzie, pokój 60, gdyż w przeciwnym razie ksiązeczki te zostaną pozbawione mocy prawnej. Poznań, dnia 15 stycznia 1932 r. Sąd Grodzki. nw 8 264

UCHWAŁA. W sprawie postępowania układowego na wniosek firmy Drogerja Uniwersum właśc. Stefan Porawski w Poznaniu, Ratajczaka 38 zwołuje się w myśl art. 58 rozporządzenie o zapobieganiu upadłości z dnia 6 marca 1928 Dz. Ust. R. P. Nr. 27, poz. 244 ogólne zgromadzenie wierzycieli na dzień 6 lutego 1932 r., o godz. 12 przed Sądem Grodzkim w Poznaniu, ul. Młyńska 1a, pokój nr. 29. Poznań, dnia 21 stycznia 1932 r. Sąd Grodzki 2 a. nw 8 265

3. K. 2/30. PRZETARG PRZYMUSOWY. Nieruchomość położona w Śremie i w chwili uczynienia wzmianki o przetargu zapisana w księdze gruntowej Śrem wkl. 420 na imię Leokadii Eleonory Ronke urodzonej Kowalskiej zostanie w drodze egzekucji dnia 29 kwietnia 1932 r., o godz. 9-tej przed poł. wystawiona na przetarg w niżej oznaczonym Sądzie, pokój Nr. 4. Nieruchomość o obszarze 19 arów 90 m² składa się z domu mieszkalnego z podwórzem, ogrodem domowego, drewni, piwnicy i ustępu, piekarni, chlewu dla narzędzi z pralnią, przybudówki oraz chlewu z siewkarnią; 390 mk. rocznej wartości użytkowej, 13,80 mk. podatku dom., nr. 395 księgi podatku domowego i nr. 250 matrykuly podatku gruntowego. Wzmiankę o przetargu zapisano w księdze gruntowej dnia 28 lutego 1930 r. Śrem, dnia 18 stycznia 1932 r. Sąd Grodzki. nw 8 262

W sprawie upadłościowej nad majątkiem firmy **Domeny Sp. Akcyjno Komandytowa w Poznaniu** zwołuje się po myśli § 93, 98 ord. upadł. zebranie wierzycieli na dzień 10 lutego 1932 r., o godz. 10,30 w gmachu tut. Sądu, pokój 29 celem odwołania dotychczasowego zawiadowcy masy Stanisława Latanowicza i wyboru w miejsce jego innego zawiadowcy masy. Poznań, 20 stycznia 1932 r. Sekretarjat 2 a, Sądu Grodzkiego. nw 8 266

W sprawie wdrożenia postępowania upadłościowego po zmarłym dnia 13 lutego 1925 r. **Józefie Chciuku** z Poznania zwołuje się w myśl § 93, 98 ord. upadł. zebranie wierzycieli na dzień 10 lutego 1932 r., o godz. 10-tej w gmachu tutejszego Sądu, pokój 29 celem dokonania uzupełniającego wyboru dwóch członków wydziału wierzycieli. Poznań, 25 stycznia 1932 r. Sekretarjat 2 a, Sądu Grodzkiego. nw 8 267

W sprawie upadłościowej nad majątkiem **Antoniego Cechmanna w Poznaniu** na wniosek zawiadowcy masy zwołuje się zebranie wierzycieli na dzień 11 lutego 1932 r., o godz. 10-tej w gmachu tutejszego Sądu, pokój 29 celem dokonania uzupełniającego wyboru dwóch członków wydziału wierzycieli. Poznań, 25 stycznia 1932 r. Sekretarjat 2 a, Sądu Grodzkiego. nw 8 268

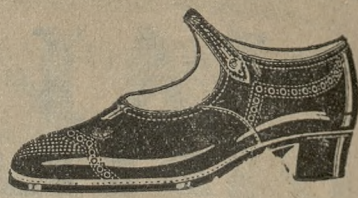

Dalsza ogromna zniżka cen

podczas obecnej

Wysprzedaży Inwenturowej

KRUK, Stary Rynek 9.

Zamiast narzekać na złe czasy
lepiej korzystajcie z dobrej okazji

Pw 10 542 3-4.107 8

Napisowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (naprzykład: n 2395, z 21205, d 1811
i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

1 SPRZEDAŻE

Plug motorowy

„Gross Bulldog” Lanca mało używana Młocznia Lanca. lokomobila angielska w dobrym stanie do sprzedania z powodu oddania dzierżawy Oferty Kurjer Poznański zdw 22 702

Pianino

krzyżowe, czarne na sprzedaż. Skarbowa 4, mieszkanie 8, zdw 22 882

Dom czynszowy

w Zakopanem, budowany 1927 r., o 20 ubikacjach z czystą hipoteką dochód miesięczny 700 zł, zaraz sprzedam, cena 40 000 zł. — Krajewski, Wydawy, poczta Pomic, zdw 22 961

Posrednictwo majątków

Nowak, Poznań, Kramarska 15 poszukuje dla poważnych refleksantów gospodarstw, dzierżaw, domków każdej wielkości, zdw 22 856

Brylanty

kolje szmaragdami pierścien 1½ karat tania, Woźna 14, mieszka. 4, zdw 22 753

Restauracja

z wyszynkiem, bilardy, elegancją urządzona interes bardzo dobry w uzdrowisku Inowrocław, sprzedam z powodu choroby. — Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 22 378

Parcele

od 40 groszy za m² kredyt budowlany 6% „Osadopol” Rzeszowskiej 9. Pw 10 231-2 82

Parcele od 50 gr

dotychczas budowlanych bezopłatny Każdy może otrzymać 6% w łącznej amortyzacji długoterminowa pożyczka Aleje Marcinkowskiego 13 De Ka Ha Pw 10 224-2 44

Skład

odpadków bekonowych i wyrobów z tychże dobrze prosperujący w dobrym miejscu w wielkim mieście powiatowym zaraz do sprzedania. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 20 858

Meble kuchenne

kupuje się najkorzystniej Łakowa 4 a, stolarnia, zdw 15 695

Biuroczko

biblioteczkę, stół ładną sypialnię tania sprzedam, Stolarnia Kwiatowa 6, zdw 22 296

Nie kupuj mebli

zanim zwiedzisz Centrale mebli Swarzędza gdyż tam najniższe ceny Pw 9825/6-45.68

Powielacz

jak nowy sprzedam, Wierzbicice 17, m. 8 5-6, zdw 23 119

Cukiernia w śródmieściu

znana z dobrego smaku wyrobów poleca niezrównanej jakości owoce w cukrze, Mieczysław Weber, Nowa 4, zdw 23 155

Gramofon

szafkaowy piecyk elektryczny, ubranie granatowe tania, Rybaki 28, skład, zdw 23 061

Gospodarstwo

sprzedam 75 mórg dobrej ziemi, żywy martwy inwentarz budynki maszynowe lasy woda, okolicą Miłowody, Oborniki, Makowski, Niegolewskich 10, II, zdw 23 084

Fortepian

harmonjum sprzedam, Ogrodowa 13 m. 28, zdw 23 016

Gramofony

okazyjnie sprzedaje się, Wielkie Garbary 34, mieszka. 12, rw 4 800

Willka

wowowobudowana Obornikach, 8 ubikacji blisko dworca, wody, lasu zaraz sprzedam 13 000, obficie 9 000 reszta hipoteka amortyzacyjna, Zgłoszenia Wolnowski Oborniki ul. maj. Dobrzyckiego, zdw 23 030

Obrazy

wybitnych mistrzów polskich wysokiej wartości sprzedam, Oferty Kurjer Poznański zdw 23 243

35 mórg

czarna ziemia, nadająca się na ogrodnictwo 2 km, od miasta powiatowe i kolei sprzedam bez lub zabudowaniem lub zamienić na dom w mieście, Zgłoszenia, Kurjer Pozn, zdw 23 403

Żyrandole

(masywne brzoza) od złotych 40, kinkiety 30, — obrazy olejne 20, — szyby litografie 2, — zegary kominkowe 150, — figury (drzewo różane), wiele innych, tania Antykwarna, Marcinkowski 28, Pw 10 526 31, 2

Wille

sprzedam Poznań, centrum, 4 mieszkaniowa, Wpłata 60.000. — Oferty Kurjer Pozn, zdw 23 245

Kolonjalka

hurt, stara dobrze prosperująca odstąpię tania, Oferty Kurjer Pozn, zdw 23 510

Klacz

trzy lata, 1,65 wysoka, kasztan, sprzedam, Oferty Kurjer Pozn, zdw 23 299

Dom

2 morgi ogrodu sprzedam, cena według umowy, Marcin Konieczny, Szamotyły Wysockiego 6, zdw 23 297

Wózek

dziecięcy Klimczak, Wały Zygmunta Augusta 2, mieszka. 23, zdw 23 261

Dom

z piekarnią, cukiernią i wyszynkiem, dobrze prosperujący, z pełnym urządzeniem korzystnie ra sprzedam, Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 23 435

Radjoapar

pięciolampkowa neodyna, głośnikiem kompletnie sprzedam tania, Zgłoszenia Kurjer Pozn, zdw 23 358

Restauracja

destylacja przy pryncypalnej ulicy wydziejawie tania, Strzałkowski, Wielkie Garbary 44, restauracja, zdw 23 259

Sprzedam

parcele z koncesją budowy, materiałem budowlanym, Wiadomość: Marszałka Focha 279, m. 7, zdw 23 369

Radjo

trzylampkowe pierwszorzędne bardzo tania, Strzelecka 9, m. 7, w południe oraz wieczorem, zdw 23 170

Skład

kolonjalny magiel, pokój, przedpokój, z towarami lub bez zaraz, Adres wskazać Kurjer Poznański zdw 23 334

Skład

próżny, nadający się na wszelkie cele, oraz pokój, kuchnię z meblami sprzedam, Oferty Kurjer Poznański zdw 23 344

100 książek

powieściowych polskich, niemieckich sprzedam tania, Tel. 74-68, zdw 23 359

Opony

motocyklowe tania platforme, — Łakowa 10, mieszkanie 6, zdw 23 224

Pończochy

od 125 zł począwszy pończochy dziecięce, skarpetki, wielki wybór „Towary krótkie” Wodna 25 Za przedłożeniem gazety 5% rabatu, Pw 9855/56-1.60.602

Gramofon

szafkaowy piecyk elektryczny, ubranie granatowe tania, Rybaki 28, skład, zdw 23 061

Gospodarstwo

sprzedam 75 mórg dobrej ziemi, żywy martwy inwentarz budynki maszynowe lasy woda, okolicą Miłowody, Oborniki, Makowski, Niegolewskich 10, II, zdw 23 084

Fortepian

harmonjum sprzedam, Ogrodowa 13 m. 28, zdw 23 016

Gramofony

okazyjnie sprzedaje się, Wielkie Garbary 34, mieszka. 12, rw 4 800

Willka

wowowobudowana Obornikach, 8 ubikacji blisko dworca, wody, lasu zaraz sprzedam 13 000, obficie 9 000 reszta hipoteka amortyzacyjna, Zgłoszenia Wolnowski Oborniki ul. maj. Dobrzyckiego, zdw 23 030

Obrazy

wybitnych mistrzów polskich wysokiej wartości sprzedam, Oferty Kurjer Poznański zdw 23 243

35 mórg

czarna ziemia, nadająca się na ogrodnictwo 2 km, od miasta powiatowe i kolei sprzedam bez lub zabudowaniem lub zamienić na dom w mieście, Zgłoszenia, Kurjer Pozn, zdw 23 403

Dom

frontowy tylny ogród przy szosie w Luboniu sprzedam R. Gluma, zdw 23 014/5

Rower

sprzedam, Długa 4, m. 40, zdw 23 161

Kluby

skórzane, najnowszy fason, duże, okazjnie sprzedam, Zgłoszenia Kurjer Pozn, zdw 23 357

Samochód

bardzo mało używany czteroośbowa limuzynka, nowoczesna gotówka tania sprzedam, Oferty Kurjer Pozn, zdw 23 360

Resztówkę

300 mórg, ziemia pszenna, las, dobre laki pałac, park, budynki masywne, inwentarze kompletne, sprzedam Pośrednicy nie wykluczeni, Kurjer Poznański zdw 23 431

Dom

II ptr., 15 ubikacji mieszkalnych, warsztat, podwórko, ogródek, w Lesznie Dochód roczny 2.200 zł, Cena 15 000 zł, Wpłaty 7.000, Odpowiedź znaczek, Wiśniewski, Leszno, Ul. Wolności 26, nw 8302

Przyczepkę samochodową

3 tonowa masywna na kołach ze 4-tych sprzedam Barciszewski Gniezno, Mickiewicza 8, nw 8300

Kamienica

w Poznaniu 3 piętra, ze składami w centrum miasta, dochód 27 tysięcy rocznie, tania do sprzedania, Oferty Kurjer Poznański, rw 4 315

Fortepian

nowoczesny, krótki, czarny, prawie nowy, sprzedam bardzo tania, Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 23 356

Gospodarstwo

50 mórg pszennej ziemi, prywatne dobre budynki, żywy martwy inwentarz, cena 17 tysięcy zł. — Wilczyński, Zalesie, koło Barciana, zdw 23 437

Fiat

501 dobrym stanie sprzedam okazjnie tania, Oferty Kurjer Pozn, zdw 23 402

Planino

za gotówkę sprzedam, Wały Król, Jadwigi 5, I prawo, zdw 23 332

Na sprzedaż

fuzja 5 strzał (belg mod, brauning) oraz teszyn 9 mm, fortepian nowy, gramofon, magiel nowa, artystyczne obrazy kryształowy salonowy, oraz stół rozcigan, na 24 osoby, Zgłoszenia w Poznaniu, ul. Słowackiego 31/33, m. 13, jw 2452

Oberża

i 8 mórg dobrej ziemi (nada się również na ogrodnictwo) do sprzedania, Wiadomość ma, Skórzewo, st. kol. Plewiska pod Poznaniem, jw 2455

5 KUPNA

Maszynę

do pisania mało używana kupię, Oferty z podaniem ceny Kurjer Pozn, zdw 22 673

Kupię

samochód ciężarowy używany w dobrym stanie marki „Ford” lub „Chevrolet” 2-3 tonowy, Oferty z podaniem ceny uprasza Fabryka Octu Ujazd, poczta Grodzisk, Poznański, zdw 22 952

Rewolwerówkę

kompletną małą do drobniejszych robót tokarskich mało używana kupimy, Oferty ceną Kurjer Pozn, zdw 2457

Kupię

skład kolonjalno-spożywczy zaraz z towarami lub bez, Dzielnicia obojetna, Oferty Kurjer Poznański zdw 23 091

Kupię

kamienicę dochodową lub wille 60 000 wpłaty połowę amortyzacja Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 23 105

Samochód

ciężarowy do 2 tonn kupię ewtl. zamienię na ładną limuzynę, — Oferty Kurjer Poznański zdw 23 076

Wanne

piec do łaźni kupię Oferty Kurjer Pozn, zdw 23 071

Obrazy

stare, perski dywan, makate, antyki kupię, Wierzbicice 4 parter, Telefon 72-04, zdw 21 547

Pianino

używane w dobrym stanie kupię, Podać firmę i cenę Kurjer Pozn, zdw 23 019

Majątek

ziemski z dobrą glebą kupię — Wpłata 100 tysięcy, Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 23 325

Pianino

kupię, Cena, oferty Kurjer Pozn, zdw 23 258

Pianino

do 1 400 Oferty Kurjer Pozn, zdw 23 190

Podwozie

Fiat 505 bez kół kupię, cena — Oferty Kurjer Pozn, zdw 23 193

Sztuciec

serwis, komplet szkła, niec gazowy, kapielowy kupię, Oferty Kurjer Pozn, zdw 23 244

30 000

sztuk cegieł kupię Oferty Kurjer Pozn, zdw 23 244

Pastewnych

buraków marchwi ziemniaków zakupimy 1.500 ctn, Szczegółowe oferty Kurjer Pozn, zdw 23 392

Kupię

większą ilość jabłek Zgłoszenia Kurjer Pozn, zdw 23 056 7

Motor

prąd zmienny, 1-1.5 K, M, kupię, tel. 75 62, zdw 23 223

Za

I. numer hipoteki kupię motocykl, samochód, Oferty Kurjer Pozn, zdw 23 329

Gabinet

mebli z klubem kupię, Oferty Kurjer Pozn, zdw 23 316

Kupię

wille lub małe gospodarstwo, — Wpłata 15-20 000, Oferty Kurjer Pozn, zdw 23 327

Aparat

fotograficzny 10x15 kupię, Oferty ceną Kurjer Pozn, rw 4 314

Kupię

8% listy dolarowej, Zgłoszenia z podaniem ceny Kurjer Pozn, zdw 22 999

6 KAMIENICE

Kamienica

nowoczesna, blisko śródmieścia, dochód 22.000 zł, cena 190.000 wpłaty 80.000, reszta amortyzacja, sprzeda „Krukus”, Poznań, Pocztowa 30, zdw 22 335

Kamienica

ulica Mickiewicza dochód roczny 15 115, cena 125 000 Oferty Kurjer Pozn, zdw 23 130

Kamienicę

w roku 1912 budowana, dobrze utrzymana, mieszkania 3, 2 pokojowe, łaźniakami, dochód 11 000, cena 100 000, wpłata 50-60 000 reszta amortyzacja, sprzeda „Krukus”, Poznań, Pocztowa 30, zdw 23 101

Wille

7 pokoi, sprzedam 25.000, wpłaty 15.000, Małcki, Poznań, Rybaki 20 a, zdw 23 230

Kamienica

korzystna, centrum, dochód — 24.500, hipoteki amortyzacyjnej 50, cena 175, wpłaty 80, pięciopokojowe wolne, Zgłoszenia Kurjer Pozn, zdw 23 252

Kupię dom

w Poznaniu tylko od właściciela, nowy, dobrze się procentujący, wpłata około 50 000, Oferty Kurjer Pozn, zdw 23 442

Kamienicę

w tem wolny skład rzeźnicki, warsztat mieszkanie wszelkimi przybarami, nadający się na przedsiębiorstwo zbożowe w małym miasteczku zaraz sprzedam, Spieszne oferty Kurjer Pozn, zdw 23 390

7 PIENIĄDZ

6 000 zł

pożyczki na hipotekę majątku wartości 250 tysięcy, 12% rok zgóry, Zgłoszenia „Par”, Aleje Marcinkowskiego 11, pod 4 41 Pw 10 447 4 41

Na pięknym majątku

o dobrej ziemi, w wysokiej kulturze mam hipotekę 2.000 funtów ank, Zgodziłbym się na odstąpienie tej hipoteki za spłacenie jej dzieląc się zarobkiem powstałym ze spadku kursu funta po polowie, Oferty do Kurjera Pozn, zdw 22 951

Wspólnik

branży drogerijno-farbiarskiej na Gdynie i okolicy morski poszukiwany, Dokładna oferta uprasza T. Joachimczyk, Grudziądz, hurtownia farb i materij, chem. techn., zdw 22 950

30 000

9 SZUKA MIEZR.
Trzypokojowego
Lazienka elektrycznością poszukuje urzędnik bankowy czynsz miesięczny Złogozna Kurjer Poznański zdw 23 067. Pośrednictwo wykluczone

Czteropokojowego
Lazienka balkonem nie wyżej drugiego pietra wprost od gospodarki poszukuje w centrum ewtl. dla rodziny z góry nie wykluczone. Oferty Kurjer Poznański zdw 23 021

Mieszkanie
4 pokojowe w śródmieściu wprost od gospodarki niedrogo potrzebne od 1 kwietnia r.b. Laskawe oferty Kurjer Poznański zdw 23 047

Urzędnik
Wieloletni poszukuje mieszkania 2-3 pokojowego. Oferty warunkami Kurjer Poznański zdw 23 036

2-3
pokojowa kuchnia lazienka szukam. Wycepujace oferty Kurjer Poznański zdw 21 470

2-3
pokojowego mieszkania od gospodarza poszukuje czynsz z góry. Oferty Kurjer Poznański zdw 23 267

Pokoju
kuchni od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdw 23 122

6-8 pokoi
śródmieście poszukuje adwokat. Złogozna Kurjer Pozn. zdw 22 452

Pokoiku
próznego, wprost od gospodarza. I lutego za miesieczną dzierżawę, wszelkie zajmie się administracją domu. Oferty Kurjer Pozn. zdw 23 309

11 POKOJU UMEBL.

Dwuosobowy
jednoosobowy - utrzymanie, bez centralne osobne wejście. Matejki 55 II. lewo. zdw 22 643

Słoneczny
pani, utrzymaniem Matejki 60 m. 3. zdw 22 611

Pokój
lub ewentualnie dwa piękne, słoneczne ładnie umeblowane czyste przy ogródkach, front na pierwszym piętrze dla pana za udzielenie pożyczki. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 22 656

Pokój
frontowy Matejki 59 m. 6. zdw 22 703

Pokój
umeblowany słoneczny, ogrzewaniem Niegolewskich 12, mieszkanie 8. zdw 22 682

Tanio
umeblowany jednej osobie. Plac Sapieżyński 4, II. Tanalski. Pw 10 466-53.237

Dworcu
Focha 27, mieszkanie 12. zdw 21 836

Pokój
dla 2 panów lub pań z utrzymaniem i praniem od 1. tanio. Nowy Rynek 14, m. 1. zdw 22 774

Duży
dwuosobowy. Dąbrowskiego 33 m. 8. jw 2 439

Frontowy
elegancki solidnemu panu. Plac Nowomiejski 6a, m. 23. zdw 23 121

Pokój
Pomorska Zygmunta Starego 6. zdw 23 126

Pokój
tanio. Spokojna 27, m. 17. zdw 23 127

Pokój
dwuosobowy elektryczność, ciepły używaniem kuchni. Wszystkich Świętych 8, II. zdw 23 136

Dwuosobowy
niekrepujący dla pań, panów. bezładnego małżeństwa. Wojciech 25, II. lewo. zdw 23 137

Dwuosobowy
jednoosobowy utrzymaniem, bez elektryczności. Matejki 46, m. 7. zdw 23 138

Tani
pokój dwom panom wynajme. - Koźca 18/19 II m. 7. zdw 23 053

Pokój
frontowy urzędnikowi. Matejki 55 parter lewo zdw 23 003

Pokój
wolny św. Marcin 27 III lewo. zdw 23 092

Małżeństwo
na pokój. Adres Kurjer Poznański zdw 23 112

Pokój
1-2 osobowy z elektrycznością, słoneczny zaraz do wynajęcia. Wielkie Garbary 36, m. 22. zdw 23 347

Pokój
niekrepujący elektryczność jedno - dwuosobowy. Focha 70, m. 7. zdw 23 114

Frontowy
Focha 36, m. 6. zdw 23 110

Pokój
jedno lub dwuosobowy z centralnym ogrzewaniem dla osób na stanowisku. Śniadeckich 13, mieszkanie 6. zdw 23 039

Pokój
niekrepujący wolny Chwaliszewo 73, I. mieszkanie 5. zdw 23 036

Pokój
frontowy Gasiorowskich 10 - mieszkanie 10. zdw 23 035

Dwuosobowy
czysty. Szamarzewskiego 47, II. lewo. zdw 23 033

Pokój
dwuosobowy. Matejki 60, mieszkanie 7. zdw 23 099

Małżeństwo
pokój używaniem kuchni zaraz. Mostowa 26, m. 42. zdw 23 078

Pokój
lub pokoik. Wierzbicice 50, I. lewo. zdw 23 043

Pokój
komfortowy jednoosobowy 1, 2. do wynajęcia. Jeżyce. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 23 046

Pokój
Wierzbicice 89, m. 8. zdw 23 045

Pokój
wynajme, elektryczność. Klasztorna 16, III. zdw 23 043

Korzystnie
2 komfortowe frontowe fortepian ewentl. kuchnia Niegolewskich 1, mieszkanie 8. zdw 23 026

Czysty
pokój. Ratajczaka 33, m. 13. zdw 23 151

Skromny
pokój. Osrodowa 10, m. 2. zdw 23 152

Pokoik
paniom. Waly Jagielly 2a, I zdw 23 153

Dwie
panienki utrzymaniem bez. - Fredry 3, prawe skrzydło parter zdw 23 154

Centrum
pokój frontowy, telefon. Aleja Marcinkowskiego 3b, I. p., m. 17. zdw 23 155

Pokój
frontowy Wielka 16, m. 4. zdw 23 156

Pokój
niekrepujący. Zamkowa 5, mieszkanie 9. zdw 23 109

Panny
na wspólna stancje. Nowicka, Strzałowa 7, III, szeroka brama. zdw 23 162

Dwuosobowy
lub bezładniemu małżeństwu wynajme. Niegolewskich 16, m. 9. zdw 23 163

Pokój
dobrze umeblowany frontowy od 1. 2. Wielkie Garbary 50, II. lewo. zdw 23 164

Pokój
umeblowany wolny. Mostowa 37, II. prawo. zdw 23 165

Ładny
dwuosobowy. Jerzego 5, II. lewo. zdw 23 166

Pokój
ładny 2 inteligentnym panom. - Długa 3, m. 4. zdw 23 232

Czysty
pokoik. elektryczność. Skryta 9, m. 6. zdw 23 235

Dwuosobowy
Marszałka Focha 19, m. 7. zdw 23 236

Pokój
frontowy, ładny, czysty. Szwajcarska 12a, m. 8. zdw 23 174

Pokój
umeblowany, śniadeckich 11, mieszkanie 11. zdw 23 177

Pokój
umeblowany, opa światło. Spokojna 5a. zdw 23 032

Pokój
panu lub dwom. Piekary 25, m. 3. zdw 23 147

Pokój
dwom Piekary 8 mieszkanie 8. zdw 23 181

Pokój
niekrepujący. św. Józefa 6, mieszkanie 9. zdw 23 180

Słoneczny
Kantaka 4, lewo schody, II. zdw 23 179

Dwuosobowy
lepszym panom, utrzymaniem. Przechyca 2, m. 4. zdw 23 230

Pokój
z klatki schodowej. Woźna 17 IV, mieszkanie 5. zdw 23 229

Pokój
dobrze umeblowany, elektryczność utrzymanie dla 1 lub 2 osób. św. Marcin 66 67, mieszkanie 10. zdw 23 238

Panu
wspólny Pocztowa 13, mieszkanie 6. zdw 23 227

Pokój umeblowany
2 panom Rybaki 20 a, II. m. 7. zdw 23 364

Małżeństwo
pokój z używaniem kuchni odd G. Chlapowskiego 26, m. 27. zdw 23 231

Pokój
ładny ciepły, niekrepujący na dwie trzy osoby, pianinem. Gen. Pradzińskiego 55, mieszkanie 3. I zdw 23 294

Dobrze
umeblowane. Kraszewskiego 9b, mieszkanie 5. zdw 23 411/2

Wspólny
Kulczyńska, Dąbrowskiego 27, m. 13. zdw 23 253

Frontowy
ładny, jeden dwuosobowy oraz skromny panienkom. Pocztowa 21, I. prawo. zdw 23 363

Pokój
27 Grudnia 9, III. zdw 23 362

Pokój
elektryczność Górna Wilda 42, mieszkanie 9. zdw 23 361

Pokój
dla pana elektrycznym światłem. Zupańskiego 21, mieszkanie 8. zdw 23 365

Pokój
małżeństwu lub 2-3 osób, oddzielna kuchnia. Wyspiańskiego 12, mieszkanie 9. zdw 23 407

Pokój
frontowy czysty słoneczny, telefon. Grunwaldzka 13, mieszkanie 6. zdw 23 409

Elegancki
pokój panu, pani. Słowackiego 34, m. 3. zdw 23 226

Pokój
elektryczność, Kopernika 5, m. 7. zdw 23 225

Pokój
1 lub 2 inteligentnym panom wolny. św. Marcin 14, m. 8. front. zdw 23 258

Dwuosobowy
niekrepujący, słoneczny, frontowy Wierzbicice 31a, II. lewo. zdw 23 295

Pokój
na wysokim parterze. Łakowa 10, m. 4. zdw 23 216

Pokój
paniom, utrzymanie bez. Waly Zygmunta Augusta 1, parter, prawo. zdw 23 308

Pokój
1-2 osobowy do wynajęcia. Działyńskich 7, mieszkanie 5. zdw 23 306

1-2
pokoje umeblowane ewtl. małżeństwu. Kopernika 4, m. 7. zdw 23 307

Willa
umeblowany, korzystnie Topolowa 6, I. koniec Ratajczaka. zdw 23 312

Panience
pokój. Strzałowa 7, m. 21. zdw 23 317

Dwom
osobom. Kopernika 10, m. 7. zdw 23 269

15 zł
pokój panienci. Plac Świętokrzyski 2, mieszkanie 16. zdw 23 272

Dwuosobowy
50 zł. Patrona Jackowskiego 29, m. 10. zdw 23 273

Pokój
umeblowany z światłem elektrycznym Spokojna 25 a, m. 9 (Lazarz). zdw 23 281

Pokój
skromny. Mostowa 15, m. 9. zdw 23 337

Pokój
Grobła 6, m. 3. zdw 23 342

Frontowy
ciepły, elektryczność. - Łazarz Spokojna 25 a, I. mieszkanie 3 zdw 23 349

Słoneczny
frontowy pianino, dla pań. Marcin 59, III. zdw 23 346

Pokoje
1-2 osobowy. Kanałowa 7, mieszkanie 8. zdw 23 393

Cichy
słoneczny wolny I II Kaczmarska Wierzbicice 41 b, mieszkanie 20. zdw 23 394

Dąbrowskiego
27 a, mieszkanie 4 dwuosobowy. jw 2 459

Kraszewskiego
19 III. prawo jw 2 462

Śródmieście
dla pań panów Piekary 22 tylny dom, parter, m. 51. zdw 23 313

Pokój
elegancko umeblowany, elektryczność, lazienka z utrzymaniem bez. Grobla 6, mieszkanie 9. zdw 23 323

Pokój
małżeństwu. Szamarzewskiego 30, m. 10. zdw 23 324

Zupełnie
niekrepujący z klatki. Piekary 24, m. 2. zdw 23 319

Mały
pokój. Prusa 21, III. zdw 23 387

Korzystnie
ciepły 1-2 osób utrzymaniem bez Matejki 1, mieszkanie 4. zdw 23 384

Umeblowany
dwom solidnym panom własna nocniela Ratajczaka 11a 3 wchód Pniowska. zdw 23 383

Pokój
elegancki jedno - dwuosobowy, niekrepujący, wszelkie wygody, dom kulturalny dla osób inteligentnych. telef. 63-44 Wyspiańskiego 18, I zdw 23 381

Wspólny
pani lub panience Słowackiego 39, III. prawo. jw 2 453

12 SZUKA POKOJU

Panna
inteligentna, samotna szuka próżnego pokoiku za małą opłatą oraz pomocą w lekcjach francuskich, niem lub w gospodarstwie. Złogozna do Kurjera Poznańskiego zdw 21 779

Panienka
szuka od 1 2 skromnego pokoju w pobliżu Bramy Wildeckiej, ewtl. z fortepianem. Złogozna Kurjer Pozn. zdw 21 951

Dwuosobowy
pokoju poszukują studenci Szczegółowe oferty Kurjer Poznański zdw 23 132

Pokoju
niekrepującego poszukuje przyjezdny Oferty cena Kurjer Poznański zdw 23 102

Elegancki
centrum telefon centralne elektryczność lazienka, używaniem kuchni poszukuje. Cena Kurjer Poznański zdw 23 097

Panna
cały dzień na zajęciu szuka skromnego ewtl. wspólnego pokoju w okolicy ul. Dąbrowskiego. Złogozna Kurjer Pozn. zdw 23 153

Pokoju
poszukuje zaraz Elektryczność blisko śródmieścia Oferty cena Kurjer Pozn. zdw 23 149

Skromny
pokoik wzamian do dzieci lub innej pracy inteligentna panienka. - Złogozna: "Fotografia", Prusa 19. jw 2 461

Bezładnie
pokoju. Cena Kurjer Poznański zdw 23 354

13 LOKALE

Sutereny
widne tanio Rybaki 23. zdw 22 319

Ubikacja
warsztatowa, jasna przy Rynku Wildeckim. Gospodarz, Przemysłowa 1. zdw 22 065

Ubikacje
fabryczne obszerne z pokojami na biura wydzierżawie. Oferty Kurjer Poznański zdw 22 280

Lokale
po Wyższej Szkole Handlowej przy Al. Marcinkowskiego 3 (parter z dużą salą z balkonem i dużymi sklepami oraz 1 i 2 piętro) będą wkrótce do wynajęcia. Nadają się na cele handlowe, restauracyjne (kuchnia w suterenu) itp. Złogozna przyjmuje (szk. Przemysłowo-Handlowa ul. Mickiewicza 81. zdw 26 39

Duży
na biura, Ratajczaka 13. Pa-szowska. zdw 23 175

Przemysłowa
ubikacja 60 m2 woda, siła, światło, sucha, obszerne podwórce do wynajęcia. Złogozna Kurjer Poznański zdw 23 271

14 DZIERZAWY

Skład
żelaza i piekarnie wydzierżawie kamienice sprzedam. W. Śmiełko wicz. Środa zdw 21 557

Najtańsze garaże
miesięcznie 20 zł postój auta doba 2 zł, motocykla 1 zł. Obsługa dniem i nocą Garaże Polonia Drużbackiej 2 telef. 64-84, przy Parku Wilsona. zdw 22 480

Piekarnia
z mieszkaniem zaraz do wydzierżawienia. L. Kerger, Wagi wicz, Klasztorna 322. zdw 22 954

Rzeźnictwo
z mieszkaniem w rynku w mniejszym mieście do wydzierżawienia. Oferty Kurjer Poznański zdw 21 886

Młyn
wodnego celem dzierżawy poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdw 2 644

15 UZDROWISKA

Zakopane
Śnieżka Witkiewicza - pensjonat murywany nowoczesny komfort kuchnia obfita sma zna. dziennie 8 złotych. zdw 23 404

16 OSOBISTE

Bale wioślarzy Tryton
były i są atrakcyjnymi wstępne tylko 3 zł. Wszyscy na bal Trytona poniedziałek i lutego Sale Belwedersu zdw 22 511

Świadków
zajęcia 31 października południe narodził św. Marcina Placu Świętokrzyskiego oraz pana, który zdawał relacje posterunkowemu o najeźdźcą samochodem starszej pani proszę o podanie adresów: Półwiejska 22, m. 7. zdw 23 041

Dr. P.
Dziś albo jutro o 8 u naszego Świętego. zdw 22 543

21 ZGUBY

Zginął
pies bernardyn, szuka. Oddać za wynagrodzeniem, Marsz Focha 101 m. 4. zdw 22 704

Fotografie
w kopercie F-y Greger zgubiono kolo ul. Ogrodowej. Odnieść za wynagrodzeniem św. Józefa 3, I. Zielińska zdw 23 027

Inwalida
wojenny Wacław Grabowski z Poznania ul. Marsz Focha 164a, zginął w dniu 9. 1. 32 r. w drodze z Kościana do Poznania książkę inwalidzką, książkę wojskową wydane przez P. K. I. Kościan, dekret o orzeczeniu lekarskim oraz wykaz osobisty Łaskawego znalazłce uprasza się o zwrot zagubionych dokumentów pod powyższym adresem: wzd. do Towarzystwa Pomocy Inwalidom Wojennym, Poznań, Fredry 7, pokój 47. zdw 23 143/4

22 ROZMAITE

Suknie balowe
modele paryskie tanio na sprzą-gaz. "Femina", Fredry 3. zdw 22 547

2,40 złotych
powleczenie na poduszce. Strojne od 3,90 z falbana od 4,50. Jasiak strojny od 1,90 powleczenie na pościel białe od 7,90 podpocię od 9,80 strojne od 11,90 Na życzenie wykonuje się wszelkie zamówienia w krótkim czasie. Fabryka Belizny J. Schubert ul. Wrocławska 3 Specjalność: Wyprawy Pw 9 310-18

Maskowe
kostjumy oryginalne, wypożyczam, wykonuje eleganckie toalety balowa 24 godzinach. Marcin 34, II. zdw 23 248

Obiady
zdrowe smaczne kto wydaje, okolica Matejki? Odpowiedz z ceną Kurjer Poznański zdw 23 013

Rysunki budowlane
projekty, kierownictwo rady fachowe dla pp. właścicieli domów przyjme administrację domów bardzo korzystnie Złogozna Kurjer Poznański zdw 23 074

Nie za to był ojciec syna
że był nieuczestny lecz za to, że nie wiedział, że najlepsze aparaty radiowe kupuje się w M. Włodarczyk Poznań ul. Wrocławska 30. telefon 3633. Zakłady Radiotechniczne - Elektrotechniczne - Fotograficzne - Gramofony i Płyty - Dogodne warunki spłat Najtańsze i najlepsze anodówki "Ema" 150 wolt 17,90 - 120 wolt 13,90 - 100 wolt 11,25 - 90 wolt 10,00 - 60 wolt 7,40 zł Pw 10 523-320

24 NAUKA

Szkoła tańców
Mikołajczak - Kledecka Pocztowa 29 Kurs złotych 10. Pw 9830-47 72

Akademja tańców
Wituszkowskich "Rumba" nowe komplety tanio. Ratajczaka 9. Pw 10 446-53 216

Maturzystka
glimm, neolum, im Dąbrowski dostanie pokój z śniadaniem za przygotowanie do VI kl. g. un. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 2 630

"Rumba"
Szkoła Tańców Modernistycznych Jarosława Średzińskiego wyucza w jednej lekcji prywatnej. Strzelecka 3. zdw 23 348

Kursy
stenoграфii pisania na maszynie rozpoczynam 4 lutego Kanalska 1, II piętro. zdw 20 5 5

Kapelusze
damskie przerabiam tanio Pocztowa 31 a mieszkanie 8. zdw 23 065

Krawcowa
rutynowana poza dom. Oferty Kurjer Poznański zdw 23 185

Eleganckie walizki

Kursy
kroju - szyćca damskiego. Nowak. Wrocławska 33. dw 1903

Antozewskiego Szkoła Tańca
Zielona 3. Ceny niższe. Pw 10 245-454

25 MUZYKA

Vibrafonista
perkusiśta wolny. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 23 054

Gruntowne
lekcje fortepianu. Strzelecka 28 b. parter. zdw 23 090

Skrzypek
dobry jazz-trabka repertuar lub komplet mieszany wolny. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 23 010

26 ROZRYWKA

Miły
pobyt. „Paryżanka”. Półwiejska 30. Koncert harfowy. zdw 23 353

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Posługaczka
młodsza szuka posady na Łazarzu. Oferty Kurjer Poznański zdw 22 947

Nauczycielka
lat 35 przyjmuje posadę. Konwersacja francuska niemiecka angielska muzyka - Warunki: 50 złotych miesięcznie pensji 5 godzin dziennie zajęć, przysyłanie pieniędzy na podróż oddzielny pokój. Bydgoszcz. poste-restante Kamilla Wertel. zdw 22 213

Gospośia
z dobrymi świadectwami poszukuje posady do kszedza lub samonej osoby. Oferty Kurjer Poznański zdw 22 545

Dziewczyna
uczciwa, czysta, sumienna z dobrymi świadectwami, znająca język niemiecki poszukuje posady pokojowej lub do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdw 22 721

Dziewczyna
uczciwa i sumienna cośkolwiek gotowaniem poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 22 794

Dziewczyna
do wszystkiego z gotowaniem lubiacza dzieci poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 22 927

Skrzypaczka
(obligacista). Jednocześnie śpiewaczka wolna. Bednarek poste-restante Toruń. zdw 22 959

Pokojoia
poszukuje posady od 1. zna wszelką obsługę. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 22 908

Samodzielny kierownik cegielni
z gruntowną wiedzą fachową specjalista na drenażach, dachówkach, znający się na piecach Hoffmanna i Danneberga poszukuje 1. 4. samodzielnej posady, na ostatniej posadzie 6 lat Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 22 953

Młody energiczny rolnik
z lepszej rodziny i nie biedny z 3-letnią praktyką, wyższym wykształceniem szuka od 15. 2. posady admin. lub urzędniczej. Najchętniej u samotnej pani lub wdowy. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 22 940

Młynarz
ostatnio na kierowniczem stanowisku zna obsługę wszelkich motorów, nierwszorzedne świadectwa, kawaler poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 22 058

DZISIAJ W KINIE

- Apollo: „Światła wielkiego miasta”
- Colosseum: „Pod dachami Paryża”
- Corso: „Djabełski pazur”
- Muza (dawn. „Harfa”): „Mój przyjaciel Harry”
- Metropolis: „Wielkomięskie ulice”
- Nowości: „Pieszczołka” na scenie wielka rewja „Czy Pani chce...”
- Odeon: „C - K Feldmarszałek”
- Orzel: „W pogoni za diamentem i Król szpady”
- Renaissance: „Noc szaleńca oraz dziewczę z temperamentem”
- Rozy: „Znajoma z ulicy”
- Słońce: „Szyb L. 23”
- Slinks: „Porucznik Armand”
- Ramon Novaro.
- Tęcza: „Zar miłości”
- Wilsona: „Katarzyna I.”

Szofer - słuźacy
strzelec lat 32 z kilkoletnią praktyką, z dobrymi świadectwami i poleceniem poszukuje posady od 1. 4. 1932 Zgłoszenia St. Jankowski. Grzybowo-Rab. pow. Września. zdw 20 898

Panna
znająca szyćce i robótki szuka posady do dziecka lub do samotnej osoby. Oferty Kurjer Poznański zdw 22 662

Nauczycielka
wychowawczyni, dłuższą praktyką poszukuje posady - może wyręczyć pania. Oferty Kurjer Poznański zdw 23 118

Posługaczka
poszukuje posady na cały dzień z praniem i gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 23 123

Dziewczyna
młodsza samodzielnym gotowaniem, poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 23 124

Sierota
lat 18 poszukuje posady do dziecia lub wszystkiego Oferty Kurjer Poznański zdw 23 125

Krawcowa
działa poszukuje pracy w dom. Oferty Kurjer Poznański zdw 23 128

Inteligentna
wychowawczyni przyjmie posadę do dziecia i wyrzeczenia pani domu, zna drobniagowe szyćce i posiada dobre świadectwa. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 23 129

Panienska
do dziecia najchętniej na prowincji szuka posady albo Pomorza. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 23 131

Starsza
dziewczyna samodzielnym gotowaniem poszukuje posady Oferty Kurjer Poznański zdw 23 139

Bufetowa
sierota poszukuje pracy za skromnym wynagrodzeniem od zaraz Oferty Kurjer Poznański zdw 23 062

Ogrodnik
poszukuje posady samodzielnej, kawaler, od zaraz lub później w prywatnym przedsiębiorstwie lub w majątności. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 23 059

Szukam
miejsca jako słuźaca najchętniej do dwóch starszych osób. Oferty Kurjer Poznański zdw 23 058

Ogrodnik
kawaler w starszym wieku z dłuższą praktyką poszukuje posady, wymagania skromne. Tadeusz Koniczany, poczta Murwana Goślina. zdw 23 104

Dziewczyna
do wszystkiego z gotowaniem, kochająca dziecia poszukuje posady 1 2 Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 23 113

Poszukuje
posady do wszystkiego cośkolwiek gotowaniem od 1. 2. Oferty Kurjer Poznański zdw 23 115

Praczkia
czysta, sumienna. Kościelna 12. przy kościele u p. Przybylski. zdw 23 117

Biuralistka
początkująca piszaca na maszynie oraz znająca stenografię poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 23 073

Posługi
poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdw 23 069

Czeladnik rzeźnicki
z dobrymi świadectwami poszukuje posady. Zgłoszenia Józef Sala, Elizewo, poczta Szargowo-Zalesie, pow. Szubin. zdw 23 068

Panna
dobrze wychowana, znająca dobrze język niemiecki szuka posady do dziecia od 3-7 lat. Oferty Kurjer Poznański zdw 23 037

Dziewczyna
czysta, uczciwa początkująca poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 23 096

Szofer
obeznany z slusarstwem i elektromontażem kawaler, lat 37 był wojskowy nieposiadający nikogo na kuli ziemskiej przyjmie zajęcie na wyjazd lub tu na miejscu. Oferty Kurjer Poznański zdw 23 064

Ogrodniczy
poszukuje wszelkiej pracy w zakresie ogrodnictwa jak ciecie drzew i zakładanie ogrodów fachowo i tanio. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 23 063

Pokojoia
poszukuje posady także do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdw 23 024

Dziewczyna
z dobrymi świadectwami poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdw 23 008

Dziewczyna
do dziecia z szyćciem szuka zaraz posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 23 007

Szukam
posługi z gotowaniem i z praniem u lepszych państwa na cały dzień lub pół dnia od 1 lutego. Oferty Kurjer Poznański zdw 23 001

Uczciwa
dziewczyna poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 23 080

Panna
z szyćciem poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 23 077

Technik budowniczy
szuka posady lub wykonanie planów, kierownictwo. Oferty Kurjer Poznański zdw 23 039

Apteczna
techniczna rutynowana najlepsze zaświadczenia zastępstwa lub kondycje, przyjmie. Kasprowicz, Matejki 37. zdw 23 033

Dziewczyna
z porządnej rodziny, która była u dziecia poszukuje posady do dziecia lub prac domowych za małym wynagrodzeniem Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 23 031

Kucharka
szuka posady także do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdw 23 025

Dzielnia
pończoszarka poszukuje pracy, względnie wyucze robienia pończoch. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 23 150

Skromna
sierota szuka posady lub posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 23 157

Posługaczka
młodsza z dobrymi świadectwami szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 23 159

Posługaczka
poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 23 233

Uczciwa
dziewczyna, dobrymi świadectwami, szuka posady do wszystkiego z samodzielnym gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 23 234

Panienska
uczciwa poszukuje posady 1 2, lub 15 lutego. Oferty Kurjer Poznański zdw 23 233

Praczkia
czysta, sumienna, szuka prania. Oferty Kurjer Poznański zdw 23 173

Poszukuje
zaraz posady do wszelkich prac domowych za małym wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 23 171

Dziewczyna
sumienna, pracowita do wszystkiego z gotowaniem, szyćciem poszukuje posady z praniem lub bez. Oferty Kurjer Poznański zdw 23 176

Posługaczka
uczciwa szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 23 250

Panienska
z półrocznym kursem Szkoły Handlowej szuka posady, ewentualnie uczennicy do składni. Oferty Kurjer Poznański zdw 23 251

Dziewczyna
uczciwa, pracowita, kochająca dziecia poszukuje posady przed poł. 10-2. Surówkowa, Dąbrowskiego 105, willa Rumpelwiczca. zdw 23 263

Dziewczyna
dobrze polecona szuka posady w mniejszym domu, dobrem gotowaniem, praniem, prasowaniem 1. 2. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 23 260

Książkowa bilansistka
piszaca biegle na maszynie zna język polski i niemiecki, szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 18 264

Sierota
umiejąca gotować, szyć poszukuje posady do wszelkich prac domowych. Pościel własna. Oferty Kurjer Poznański zdw 23 284/5

Ogrodnik
kawaler, sumienny, pracowity z praktyką, wiek średni poszukuje stałej posady. Kaucja na sądzie. Oferty Kurjer Poznański zdw 23 433

Dziewczyna
poszukuje posady do jednej osoby lub posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 23 375

Dziewczyna
dobrze polecona do wszystkiego poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 23 363

Kucharka
znająca dobrze zimny bufet poszukuje posady do restauracji. Oferty Kurjer Poznański zdw 23 362

Osoba
z prowincji inteligentna, dobrze polecona, poprowadzi samodzielnie gospodarstwo u samotnej osoby chętnie w Poznaniu Oferty Kurjer Poznański zdw 23 429

Pielęgniarka
kwalifikowana poszukuje posady do niemowlęcia od 1. II. 32. Oferty z podaniem warunków uprasza do Kurjera Poznańskiego pod zdw 23 434

Wiejska dziewczyna
poszukuje posady z dobrem gotowaniem do wszystkiego bez prania od 1. 2. Oferty Kurjer Poznański zdw 23 289

Posługaczka
poszukuje posady od 1. 2. Oferty Kurjer Poznański zdw 23 291

Uczciwa
osoba z dobrem gotowaniem, możliwie samodzielnym prowadzeniem domu, pracowita i rzetelna, własna pościel 1. lutego lub później. Oferty Kurjer Poznański zdw 23 300

Sierota
z dobrej rodziny, z dobrimi świadectwami z gotowaniem poszukuje posady. Miejsowość obojętna. Zgłoszenia ul. Różana 14. 1. m. 3. zdw 23 328

Maszynistka
biegła w niemieckim z dłuższą praktyką u adwokata szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 23 314

Osoba
samodzielna, dobrem gotowaniem i praniem, szuka posady do większego domu od 1. Oferty Kurjer Poznański zdw 23 277

Dziewczyna
z dobrimi świadectwami, z dobrem gotowaniem, poszukuje posady do samotnej osoby, lub bez dzieciny państwa lub chorej osoby. Miejsowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdw 23 278

Dziewczyna
szuka posady stałej lub posady do wszystkiego z praniem i gotowaniem, świadectwa dobre. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 23 286

Poszukuje
posady jako słuźaca do wszystkiego Oferty Kurjer Poznański zdw 23 333

Dziewczyna
szuka posady do wszystkiego, z gotowaniem z poleceniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 23 336

Młoda
posługaczka zna gotowanie, szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 23 351

Dziewczyna
z gotowaniem, starsza szuka posady do wszystkiego zaraz lub 1. II Oferty Kurjer Poznański zdw 23 380

Dziewczyna
z samodzielnym gotowaniem z dobrimi świadectwami poszukuje posady zaraz lub 15 lutego, najchętniej do bezdzieciny państwa Oferty Kurjer Poznański zdw 23 322

Kawaler
lat 30, z dobrej rodziny, był urzędnik skarbowy, znający się na podatkach, przyjmie posadę urzędniczą w majątku ziemskim. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 20 937

Pomocnik
fryzjerski damsko męski poszukuje posady zaraz Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 21 805

Szofer
z kilkoletnią praktyką szuka posady na żądanie kaucja. Oferty Kurjer Poznański zdw 21 774

Pielęgniarka
poszukuje posady do niemowlęcia oraz w pogoju Oferty Kurjer Poznański zdw 22 275

Kucharka
z bardzo dobrem gotowaniem poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 22 567

Dziewczyna
wiejska poszukuje posady przed południem lub po południu 1. 2. Oferty Kurjer Poznański zdw 22 572

60 mórg
dobrej ziemi 10 km. od Poznania, 1 km. od stacji kolejowej, tuż przy torze, nadające się na ogrodnictwo lub pod budowę ma do sprzedania w całości lub parcelami jw 2456

Biuo Agriano - Parcelacyjne
Wł. Krzaczynski,
Poznań, ul. Młyńska 3.

Posady
lub posługi poszukuje znająca prace domowe, szyćce. Oferty Kurjer Poznański zdw 22 770

Posługaczka
poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 22 772

28 WOLNE MIEJSCA

Apteka
pod Lwem, Leszno, poszukuje na dłuższe zastępstwo 1. 2. młodszego asystenta (tki) wojewódzkim egzaminem ze skromnymi wymaganiami. nw 8 252

Urzędnik gospodarczy
kawaler pod dyspozycje potrzebny od 1 marca Zgłoszenia z odpisami świadectw i podaniem warunków do Kurjera Poznańskiego zdw 22 147 Świadectw nie zwraca się.

Kucharka
do wszystkiego spokojna, uczciwa potrzebna zaraz. Świadectwa, Wiadomość w Ubezpieczalni Krajowej Mickiewicza 2, u portiera 4-7. zdw 23 066

Panienska
inteligentna do lekkich prac w biurze i inkasa na prowincje z odpisami świadectw od zaraz. Półwiejska 31 parter, lewo. zdw 23 094

20
pań na pensje i prowizje dla sprzedazy zyskowego artykułu sezonowego mogą się zisieć. Oferty Kurjer Poznański zdw 23 022

Kasjerka
piszaca na maszynie potrzebna zaraz. Oferty z odpisami świadectw i podaniem pensji Kurjer Poznański zdw 23 006

Poszukuje
słuźacej od 1 2. bezwzględnie uczciwej. Zgłoszenia między 10 do 12 godz. Ratajczaka 11a 6 wejście mieszkanie 93. zdw 93 134

Słuźaca
skromna, czysta pilna, kochająca dziecia. Bandel Kantaka 7 zdw 23 142

Fryzjerka
potrzebna. - Aleje Marcinkowskiego 15. zdw 23 321

Potrzebna
zdolna podreżna Waly Wasów 15 „Halina” zdw 23 161

Maszynistka
z niemieckim, przystojna, inteligentna skromna wymagania potrzebna Adres pod Kurjera Poznański zdw 23 339

Szwaczki
do maszyn elektrycznych „Rekord” Szewska 20 rw 4 311

Dzielne
wymowne panie do odwiedzania domów prywatnych mogą się zglosić. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 23 343

Dziewczyna
do chłopca półrocznego przymie. Rumatowska, Wronecka 10. rw 4 322

Bufetowa
kaucja 150 zł. Półwiejska 17. zdw 23 352

Posługaczka
potrzebna - Cieszkowskiego 8 m. 9. zdw 23 367

Fryzjer
męski pierwszorzedny potrzebny. Lzdebski Plac Wolności 18. Pw 10 540-53 248

Dzielnia fryzjerka
oraz pomocnik dobry ondulator, może się zaraz zglosić. Oferty P. Joki, Rawicz. zdw 23 436

Panienska
do dziecia nie niżej lat 18, potrzebna od 1 II Pawlak Szamarzewskiego 23. jw 2 460

Humor zagraniczny

— Widzisz — to portret pierwszego meza mojej żony.
— Nadzwyczajne podobieństwo z tobą!
— No oczywiście — bo ja jestem pierwszym mężem mojej żony.

(Lond. Opinion). S. F.

Przedpłata na luty 1932, za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku ilust. „Ilustracja Poznańska” i „Nowiny Sportowe” w Poznaniu w kw. 4.70, z odnośnieniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 5.01. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeskód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odeszkodowania.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami, materiał poświęcony danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedzielę, święta i nocą tylko 1476 i 3524, filja Stary Rynek 2305. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.

Ogłoszenia na stronie 6-lamowej 25 gr., na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr., na stronie czwartej 100 gr., na stronie drugiej 120 gr. przed wiadomościami poto. znemi 200 gr. od 1-lamowego milim. nia porannego przyjmujemy do godz. 18.30 w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża; do wydania wieczornego „drobne” do godz. 11. większe duże według możności. Drobne ogłoszenia: słowo napisowe (tuste) 25 gr. każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.